

Ekwo Ógú

Agü ndu Ízurélu ogu

¹ Chipfu pfuru opfu yeru Mósisu l'ulo-ekwa-ndzukọ ndu Ízurélu lẹ g'ephe nọ l'echięgu Sayınayi l'abalị mbụ l'ọnwa k'ębo l'apha, kwe ndu Ízurélu apha labo, ephe shi l'alị Ijiputu wufuta. O şuru iya: ² "Unu gúa ndu Ízurélu g'ephe hakota ogu. Gúa phę l'ọnulo l'ọnulo; mę l'enya-unuphu l'enya-unuphu. Unwoke bę ii-deshikota ępha phę nanu nanu. ³ Ge gü lę Erönü tüko iphe, bu unwoke lę Ízurélu gükota ogu; mbụ ndu nɔwaru ükporo apha kwaseru; bya aburu ndu sụwaru eje ogu. ⁴ Unu hotachaa nwoke lanu l'okpa-ipfu l'okpa-ipfu g'o yetarụ unu eka. Ndu unu a-hota bu ndu-ishi l'enya-unuphu ibe phę. ⁵ Waa ępha ndu ono, unu a-hota g'ephe yeru unu eka obufu baa:

"Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Rúbenu bu Elizuru nwa Shediyo.

⁶ "Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Simiyonu bụru Shelumelu nwa Zurishadayi.

⁷ "Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Jiuda bụru Náshonu nwa Amínadabu.

⁸ "Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Isaka bụru Netanelu nwa Zuwa.

⁹ "Onye unu a-hota l'okpa-ipfu Zebulonu bụru Eliyabu nwa Helonu.

10 “A -bya l'ókpa-ipfu k'ùnwu Jióséfu; onye unu a-hóta l'ókpa-ipfu Ifuremu bụ Elishama nwa Amihudu. Ünu ahóta Gamalelu nwa Pedazò l'ókpa-ipfu kẹ Manásé.

11 “Onye unu a-hóta l'ókpa-ipfu Benjiaminu bürü Abidanu nwa Gidiyoni.

12 “Onye unu a-hóta l'ókpa-ipfu Danu bürü Ahiyeza nwa Amishadayi.

13 “Onye unu a-hóta l'ókpa-ipfu Asha bürü Pagelu nwa Ókuranu.

14 “Onye unu a-hóta l'ókpa-ipfu Gadu bürü Eliyasafu nwa Diyuwélu.

15 “Onye unu a-hóta l'ókpa-ipfu Nafútali bürü Ahira nwa Enanu.”

16 Ndu ono bẹ bụ unwoke, a hotaru lẹ Ízurélu l'ophu. Ẹphe bükota ndu-ishi l'ókpa-ipfu, shi lẹ ndiche phẹ; bya abuchaaru ishi l'enya-unuphu, dù lẹ Ízurélu.

17 Mósisu yele Erónu bya achíta ndu ono, a gushiru ẹpha phẹ ono; **18** ẹphe kukobe ndu Ízurélu g'ẹphe ha; deshia ẹpha phẹ l'ekwo l'abali mbụ l'ọnwa k'ębo ono. Ẹphe deshiru ẹpha onyemonye l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. Iphe, bükporo unwoke, nōwaru ụkporo apha kwaseru bẹ e dekotaru ẹpha phẹ nanụ nanụ; **19** egube ono, Chipfu sürü Mósisu g'o mee ya ono. Qo ya bụ; Mósisu gụa ndu Ízurélu ọgu l'echiegu Sayinayı.

Umadzu ole, a gutaru l'ipfu l'ipfu

20 A -bya l'oshilökpa Rúbenu, bụ ọkpara Ízurélu; iphe, bükota unwoke, nōwaru ụkporo apha kwaseru; mbụ ndu sụwaru eje ọgu bẹ

a gúkotaru; deshikota ẹpha phẹ nanụ nanụ l'ékwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²¹ Iphe, a gútaru l'ipfu Rúbenu bẹ bụ ükporo ụnu nemadzụ mgbo ise l'ụnu iri l'ishii l'ükporo ụmadzu ise.

²² Oshilokpa Simiyonu bẹ a gúkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ükporo apha kwaseru, bụ ndu suwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ nanụ nanụ l'ékwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²³ Iphe, a gútaru l'ipfu Simiyonu bẹ dù ükporo ụnu nemadzụ mgbo ẹsaa l'ụnu ẹsato l'ụmadzu ükporo ise.

²⁴ Oshilokpa Gadu bẹ a gúkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ükporo apha kwaseru, bụ ndu suwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ nanụ nanụ l'ékwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²⁵ Iphe, a gútaru l'ipfu Gadu bẹ dù ükporo ụnu nemadzụ mgbo ise l'ụnu iri l'eno l'ụmadzu ükporo labo l'iri.

²⁶ Oshilokpa Jiuda bẹ a gúkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ükporo apha kwaseru, bụ ndu suwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ nanụ nanụ l'ékwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²⁷ Iphe, a gútaru l'ipfu Jiuda bẹ dù ükporo ụnu nemadzụ mgbo tete l'ụnu ishii l'ụmadzu ükporo iri.

²⁸ Oshilokpa Isaka bẹ a gúkotaru iphe, bụ unwoke, nọwaru ükporo apha kwaseru, bụ ndu suwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ékwo. E deshiru ẹpha phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²⁹ Iphe, a gútaru l'ipfu

Isaka bẹ́ dù ükporo ụnu nemadzụ mgbo ishii l'ụnu iri l'ishii.

³⁰ Oshilokpa Zebulonu bẹ́ a gukotaru iphe, bụ unwoke, nōwaru ükporo apha kwas̄eru, bụ ndu suwaru eje ọgu; bya edeshia ephə ph̄e l'ekwo. E deshiru ephə ph̄e l'ọnulo l'ọnulo; m̄e l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ³¹ Iphe, a gutarу l'ipfu Zebulonu bẹ́ dù ükporo ụnu nemadzụ mgbo ẹsaa l'ụnu eto l'umadzu ükporo iri.

³² A -bya l'oshilokpa Jiósefū; mbụ awa Ifuremu bẹ́ a gukotaru iphe, bụ unwoke, nōwaru ükporo apha kwas̄eru, bụ ndu suwaru eje ọgu; bya edeshia ephə ph̄e. E deshiru ephə ph̄e l'ọnulo l'ọnulo; m̄e l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ³³ Iphe, a gutarу l'ipfu Ifuremu bẹ́ dù ụnu nemadzụ ükporo ise l'ụnu lanụ l'umadzu ükporo ise.

³⁴ Awa Manásę bẹ́ a gukotaru iphe, bụ unwoke, nōwaru ükporo apha kwas̄eru, bụ ndu suwaru eje ọgu; bya edeshia ephə ph̄e l'ekwo. E deshiru ephə ph̄e l'ọnulo l'ọnulo; m̄e l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ³⁵ Iphe, a gutarу l'ipfu Manásę bẹ́ dù ükporo ụnu nemadzụ mgbo ẹno l'umadzu ükporo iri.

³⁶ A -bya l'oshilokpa Benjiaminu bẹ́ a gukotaru iphe, bụ unwoke, nōwaru ükporo apha kwas̄eru, bụ ndu suwaru eje ọgu; bya edeshia ephə ph̄e l'ekwo. E deshiru ephə ph̄e l'ọnulo l'ọnulo; m̄e l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ³⁷ Iphe, a gutarу l'ipfu Benjiaminu bẹ́ dù ükporo ụnu nemadzụ mgbo ẹno l'ụnu ẹsato l'umadzu ükporo iri.

³⁸ Oshilokpa Danu bẹ́ a gukotaru iphe, bụ unwoke, nōwaru ükporo apha kwas̄eru, bụ ndu

suwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ekwo. E deshiru phẹ l'onulo l'onulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ³⁹ Iphe, a gütarlu l'ipfu Danu bẹ dù ükporo ụnu nemadzụ mgbo ẹsaa l'ụnu iri l'ishii l'umadzu ükporo iri l'ise.

⁴⁰ Oshilokpa Asha bẹ a gükotaru iphe, bụ unwoke, nōwaru ükporo apha kwasəru, bụ ndu suwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ekwo. E deshiru ẹpha phẹ l'onulo l'onulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ⁴¹ Iphe, a gütarlu l'ipfu Asha bẹ dù ükporo ụnu nemadzụ mgbo ise l'ụnu ẹto l'umadzu ükporo iri l'ise.

⁴² Oshilokpa Nafutali bẹ a gükotaru iphe, bụ unwoke, nōwaru ükporo apha kwasəru, bụ ndu suwaru eje ọgu; bya edeshia ẹpha phẹ l'ekwo. E deshiru ẹpha phẹ l'onulo l'onulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ⁴³ Iphe, a gütarlu l'ipfu Nafutali bẹ dù ükporo ụnu nemadzụ mgbo ishii l'ụnu iri l'ẹto l'umadzu ükporo iri.

⁴⁴ Ndu ono bẹ bụ ndu Mósisu yele Eronu guru ọgu. Ndu yetarụ phẹ eka gúa ọgu ono bụ ndu-ishi ndu Ízurelu umadzu iri l'ebu ono, nō-chigbaaru enya-unuphu unuphu phẹ ono.

⁴⁵ Iphe, bụ unwoke Ízurelu l'ophu, nōwaru ükporo apha kwasəru, bụ ndu suwaru ejeru ndu Ízurelu ọgu bẹ a gükotaru l'enya-unuphu phẹ l'enya-unuphu phẹ. ⁴⁶ Mkpakọ iphe, ẹphe dù g'ẹphe ha bẹ bụ ükporo ụnu nemadzụ mgbo ükporo ẹto l'umadzu ükporo iri l'ise; l'ụnu umadzu esato; l'umadzu ükporo iri l'esaa; l'umadzu iri.

A gufurū ipfu Lívayi

47 Ole ipfu Lívayi bẹ a ta guduru teke a gürü ndu Ízurèlu ophuna. **48** O noo kèle Chipfu bẹ súru Mósisu lẹ-a: **49** “Ndu i tịi gudu kpoloko bụ ipfu Lívayi. Ta gükobekwa phẹ mẹ i guje ndu Ízurèlu ophuna. **50** Iphe, l'ii-mechia bụ g'i hota ndu Lívayi ono g'ephe letajẹ enya l'ulo-ékwa, eedobeje ekwo-ekemu Chileke; ephe eletajẹ enya l'ivu, dù iya nụ; mẹ iphemiphe, bụ iphe, aduje l'ulo-ékwa ono. Oo ephebedua bẹ a-noduje apa ulo-ékwa ono; mẹ iphe, bụ ivu, dükota iya nụ. O bụru phẹ a-nwüberu iya enya; ephe egudeje ulo-ékwa nkephẹ kpophée ulo-ékwa ono mgburugburu. **51** Iphe, bụ teke ulo-ékwa ono abya atugbu; g'o bụru ndu Lívayi bẹ a-phọ-tsutajẹ iya. Iphe, bụ teke aakpobe ulo-ékwa ono; g'o búkwarupho ndu Lívayi bẹ a-kpobeje iya nụ. Onye ọzo mmanụ, jekuberu iya ntse bẹ ee-gbu ebugbugbu. **52** Ndu Ízurèlu a-kpobeje ulo-ékwa phẹ l'ọnụ-ogo l'ọnụ-ogo. Iphe, bụ nwoke nọnụ a-kpobeje ulo-ékwa iya l'ọnụ-ogo nkephẹ l'eka ephe kpóberu ékwa-ohubama ipfu phẹ. **53** Obenu lẹ ndu Lívayi bẹ e-gude ulo-ékwa nkephẹ kpó-pheta ulo-ékwa ono, eedobeje ekwo-ekemu Chileke mgburugburu; k'ophu Chileke ẹta atụ-koshidu edzudzu-oha Ízurèlu oke ehu-eghu iya. Oo ndu Lívayi bẹ a-nodu eleta ulo-ékwa ẹka eedobeje ekwo-ekemu Chileke ono enya.”

54 Tóbudu iya bụ; ndu Ízurèlu mekötæpho iphemiphe ono ęgube ono, Chipfu súru Mósisu g'o mee ya.

2

Ekeshi ẹka ndu ipfu nọnou a-kpobe ụlo-ekwa nkephé

¹ Chipfu bya epfuaru Mósisu waa Erönü; sụ phé: ² “Gẹ ndu Ízuręlu kpobeje ụlo-ekwa phé g'o gha iphu l'ulo-ekwa-ndzukọ. Ephe ebuphee ulo-ekwa-ndzukọ ono mgburugburu. G'onyenonu kpobejekwa ụlo-ekwa nkiya l'ọnou-ogo nkephé l'eka ndu ẹnya-unuphu phé kpóberu ekwa-ohubama phé.”

Ipfu ophu a-kpobe ụlo-ekwa ebubu phé laaru ụzo ẹnyanwu-awawa

³ “Ndu Jiuda bụ ẹphebedua a-kpobe ụlo-ekwa nkephé l'uzo ẹnyanwu-awawa; l'ọnou-ogo l'ọnou-ogo; l'eka ipfu ono kpóberu ekwa-ohubama phé. Onye a-bürü ishi ndu Jiuda bụ Náshonu nwa Amínadabu. ⁴ Iphe, a guitaru l'ipfu Jiuda ono bẹ dụ ükporo ụnu nemadzụ mgbo tete l'ụnu ishii l'umadzu ükporo iri.

⁵ “Ndu a-kpobe ụlo-ekwa nkephé tsota phé bẹ bụ ndu ipfu kẹ Isaka. Onye a-bürü ishi l'oshilokpa Isaka bụ Netanęlu nwa Zuwa. ⁶ Iphe, a guitaru l'ipfu Isaka bẹ dụ ükporo ụnu nemadzụ mgbo ishii l'ụnu iri l'ishii.

⁷ “Ndu Ọzo, a-kpobe nkephé tsota phé bẹ bụ ndu ipfu kẹ Zebulonu. Onye a-bürü ishi l'oshilokpa Zebulonu bụ Eliyabu nwa Helonu. ⁸ Iphe, a guitaru l'ipfu Zebulonu bẹ dụ ükporo ụnu nemadzụ mgbo ẹsaa l'ụnu ẹto l'umadzu ükporo iri.

⁹ “Ipfu ono, a hotaru g'ephe l'ipfu Jiuda kpókube ụlo-ekwa phé l'ọnou-ogo l'ọnou-ogo ono bẹ

tukoru dũ ükporo ụnu nemadzụ mgbo ükporo l'ụnu ishii. Ọ bürü ẹphebedua e-vutajẹ ụzo; ndu ọzo etso phẹ."

Ipfu ophu a-kpobe ụlo-ekwa ebubu nkephé laaru ụzo ndohali

¹⁰ "Ndu ophu a-kpobe ụlo-ekwa ebubu nkephé l'ụzo ndohali bẹ bụ ipfu Rúbenu bẹ a-kpobe iya l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo. Onye a-bürü ishi l'oshilökpa Rúbenu bụ Elizuru nwa Shadiyọ. ¹¹ Iphe, a gütaru l'ipfu Rúbenu bẹ dũ ükporo ụnu nemadzụ mgbo ise l'ụnu iri l'ishii l'umadzu ükporo ise.

¹² "Ndu a-kpobe ụlo-ekwa nkephé tsota ipfu Rúbenu bẹ bụ ipfu kẹ Simiyonu. Onye a-bürü ishi l'oshilökpa Simiyonu bụ Shelumelu nwa Zurishadayi. ¹³ Iphe, a gütaru l'ipfu Simiyonu bẹ dũ ükporo ụnu nemadzụ mgbo ẹsaa l'ụnu ẹsato l'umadzu ükporo ise.

¹⁴ "Ndu ophu a-kpobe nkephé tsota phẹ bẹ bụ ipfu Gadu. Onye a-bürü ishi l'oshilökpa Gadu bụ Eliyasafu nwa Diyuwèlu. ¹⁵ Iphe, a gütaru l'ipfu Gadu bẹ dũ ükporo ụnu nemadzụ mgbo ise l'ụnu iri l'eno l'umadzu ükporo labo l'iri.

¹⁶ "Ipfu ono, a hotaru g'ephe l'ipfu Rúbenu kpọ-kube ụlo-ekwa phẹ l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo ono bẹ tukoru dũ ükporo ụnu nemadzụ mgbo iri l'esato l'ụnu iri l'esato; l'ükporo umadzu iri l'ebo l'umadzu iri. Ọ bürü ẹphebedua bụ ndu k'ebو, a-palihuje mẹ a -gbeshi ije.

¹⁷ "Oo ya bụ; ndu Lívayi evuta ụlo-ekwa-ndzukọ nọdu l'echilabo ndu ipfu ono tüğbushia.

Ọo ẹpho g'ẹphe gude kpoo ụlo-ekwa phẹ l'ọnugo l'ọnu-ogo ono bụ g'ẹphe e-gudeje gbeshi ije phẹ. Ndu nọnu ẹphe apagbaaru ekwa-ohubama phẹ.”

Ipfu ọphu a-kpobe ụlo-ekwa ebubu nkephẹ l'uzo ẹnyanwu-arịba

¹⁸ “Ndu ọphu a-kpobe ụlo-ekwa ebubu nkephẹ l'uzo ẹnyanwu-arịba bẹ bụ ipfu kẹ Ifuremu; l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo. Onye a-bụru ishi l'oshilokpa Ifuremu bụ Elishama nwa Amihudu. ¹⁹ Iphe, a gütaru l'ipfu Ifuremu bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo ise; l'ụnu nemadzụ; l'umadzu ụkporo ise.

²⁰ “Ndu a-kpobe ụlo-ekwa nkephẹ tsota ipfu Ifuremu bẹ bụ ipfu Manásẹ. Onye a-bụru ishi l'oshilokpa Manásẹ bụ Gamalèlu nwa Pedazo. ²¹ Iphe, a gütaru l'ipfu Manásẹ bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo ẹno; l'umadzu ụkporo iri.

²² “Ndu ọphu a-kpobe ụlo-ekwa nkephẹ tsota phẹ bẹ bụ ndu ipfu kẹ Benjaminu. Onye a-bụru ishi l'oshilokpa Benjaminu bụ Abidanu nwa Gidiyoni. ²³ Iphe, a gütaru l'ipfu Benjaminu bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo ẹno; l'ụnu umadzu ẹsato; l'umadzu ụkporo iri.

²⁴ “Ipfu ono, a hótaru g'ẹphe l'ipfu Ifuremu kpoo-kube ụlo-ekwa phẹ l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo ono bẹ tükoru dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo iri l'eto; l'ụnu umadzu iri; l'umadzu ụkporo ise. Ọ bürü ẹphebedua bụ ndu k'eto, a-palihuje mẹ a-gbeshi ije.”

Ipfu ọphu a-kpobe ụlo-ekwa ebubu nkephẹ l'uzo isheli

25 “Ndu ophu a-kpôbe ụlo-ekwa ebubu nkephé l'uzo isheli bẹ bụ ipfu Danu; l'ọnou-ogo l'ọnou-ogo. Onye a-bürü ishi l'oshilökpa Danu bụ Ahiyезa nwa Amishadayi. **26** Iphe, a gutarу l'ipfu Danu bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo ęsaa; l'ụnu ụmadzu iri l'ishii; l'ụmadzu ụkporo iri l'ise.

27 “Ndu l'a-kpôbe ụlo-ekwa nkephé tsota ipfu Danu bẹ bụ ipfu Asha. Onye a-bürü ishi l'oshilökpa Asha bụ Pagelu nwa Okuranu. **28** Iphe, a gutarу l'ipfu Asha bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo ise; l'ụnu ụmadzu ęto; l'ụmadzu ụkporo iri l'ise.

29 “Ndu ophu a-kpôbe ụlo-ekwa nkephé tsota phé bẹ bụ ndu ipfu Nafutali. Onye a-bürü ishi l'oshilökpa Nafutali bụ Ahira nwa Enanu. **30** Iphe, a gutarу l'ipfu Nafutali bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo ishii; l'ụnu ụmadzu iri l'ęto; l'ụmadzu ụkporo iri.

31 “Ipfu ono, a hotaru g'ęphe l'ipfu Danu kpokube ụlo-ekwa phé l'ọnou-ogo l'ọnou-ogo ono bẹ tukoru dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo iri lętete; l'ụnu ụmadzu iri l'ęno. O bürü ęphebedua bẹ e-kpejeru azụ l'iже phé ono; pagbaaru ękwa-ohubama phé.”

32 Ndu ono bẹ bụ ndu Ízuręlu; g'e gude gúa phé օgu l'ęnya-unuphu phé l'ęnya-unuphu phé. Mkpakó ndu nökota l'eka a kpôberu ụlo-ekwa, bụ ndu a guru օgu l'ọnou-ogo l'ọnou-ogo bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo ęto; l'ụkporo ụmadzu iri l'ise; l'ụnu ụmadzu esato; l'ụmadzu ụkporo iri l'ęsaa; l'ụmadzu iri. **33** Ole ndu Lívayi bẹ a ta gükobeduru lę ndu Ízuręlu օphuu; օ

buru ęgube ono bę Chipfu şuru Mósisu g'o mee ya.

³⁴ Qo ya bụ; ndu Ízurelu mekotaephō iphemiphe, Chipfu tūru Mósisu ekemu iya. Ọ buru ęgube ono bę ęphe kpobechaaру ulo-ekwa phę l'önü-ogo l'önü-ogo; pfubechaa ya ękwa-ohubama phę. Nokwapho g'ęphe eshije gbeshi tūgbua; ndu ophu nonu ęphe lę ndu önü-ulo nkephę; mę ndu ęnya-unuphu nkephę.

3

Ndu Lívayi

¹ Owaa bụ oshilökpa Erönü yele Mósisu lę teke ono, Chipfu pfuru yeru Mósisu l'úbvú Sayinayı phę: ² Epha ụnwu Erönü bę bụ Nadabu, bụ iya bụ ọkpara iya; waa Abihu; mę Eleyaza; waa Itama. ³ Noo ępha ụnwu Erönü, bụ ndu a wuru manụ l'ishi; mbụ ndu ono, a hotaru dobe g'ęphe buru ndu-uke Chileke. ⁴ Ole Nadabu yele Abihu bę daru l'atatiphu Chipfu nwushihu; kęle ęphe gude ọku, ta adudu nsọ kpotoru Chipfu ngweja ọku l'echięgu Sayinayı. Ophu ęphe emetadırı ụnwegirima; ọ buru Eleyaza yele Itama bę jehaaarụ ozi ndu-uke Chileke lę teke ono, nna phę, bụ Erönü nökxaduro ndzụ.

⁵ Qo ya bụ Chipfu bya asụ Mósisu: ⁶ "Chita ipfu Lívayi jeye l'eka Erönü, bụ onye uke Chileke; k'ophu ęphe a-nodu ejebude iya ozi. ⁷ Ęphe a-nodu ejeru Erönü ozi; bya ejeru ndu Ízurelu l'ophu ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ; mbụ l'ęphe a-nodu eje ozi, rwuberu phę nụ l'ulo Chileke. ⁸ Ęphe a-noduje eleta ivu, dù l'ulo-ekwa-ndzukọ

ono ẹnya; shi nno ejeru ndu Ízurèlu ozi, rwuberu phẹ nụ l'ulo Chileke. ⁹ Tuko ndu Lívayi l'ophu ye Erönü yele ụnwu iya l'eka; mbụ l'a ho futawaru phẹ g'ephe hakota l'echilabọ ndu Ízurèlu l'ophu woru ye iya l'eka. ¹⁰ L'i tua Erönü mẹ ụnwu iya eka g'ephe bürü ndu-uke Chileke. Iphe, bụ onye ọzo mmanụ, jekuberu mgboru ụlo nsọ ono bẹ ee-gbu ebugbugbu."

¹¹ Chipfu byakwa epfuaru Mósisu ọzo su iya: ¹² "Lenu; mu shiwa l'echilabọ ndu Ízurèlu hota ndu Lívayi g'ephe nochia ẹnya iphe, bụ ọkpara; mbụ iphe, bụ nwoke, vu ụzo waa ne iya erekpanwa lẹ Ízurèlu. Oo ya bụ lẹ ndu Lívayi bẹ bụ nkemu; ¹³ noo kèle ndu bükota ọkpara bụ nkemu. Mbóku ono, mu gbushiru ndu bụ ọkpara l'alị Ijiputu ono bẹ mu wotaru iphe, bụ ọkpara ndu Ízurèlu; doberu onwomu; mbụ e shikpoo lẹ nemadzụ je akpaa l'anụ. Ephe a-bürü nkemu. Oo mbédúa bẹ bụ Chipfu."

Agụ ndu Lívayi ọgu.

¹⁴ No iya; Chipfu bya epfurụ yeru Mósisu l'echięgu Sayinayi su iya: ¹⁵ "Gụa ndu Lívayi ọgu; gụa phẹ l'ẹnya-unuphu l'ẹnya-unuphu; mẹ l'ọnulo l'ọnulo. Ndu ii-gụ bẹ bụ unwoke, nowaru a -gbẹ l'ọnwa lanụ kwaseru." ¹⁶ Tóbudu iya bụ; Mósisu gụa phẹ egube ono, Chipfu pfuru iya ya ono.

¹⁷ Waa ẹpha ụnwu Lívayi baa: Geshonu; mẹ Kohatu; waa Merari. ¹⁸ Owaa bụ ẹpha ụnwu Geshonu l'ẹnya-unuphu phẹ l'ẹnya-unuphu phẹ: Libuni waa Shimeyi. ¹⁹ Ụnwu kẹ Kohatu l'ẹnya-unuphu phẹ l'ẹnya-unuphu phẹ bẹ bụ

Amúramu; mē Izuha; mē Héburonu; waa Uzélu.
20 Ünwu kē Merari l'enya-unuphu phē l'enya-unuphu phē bē bū Mahuli waa Mushi. Ndu ono tukoru bürü ipfu Lívayi; egube ẹphe dù l'enya-unuphu l'enya-unuphu phē.

21 Ünwu Geshönü bū ndu ọnlu-ulö Libuni waa ndu ọnlu-ulö Shimeyi. O bürü phē bū ndu ọnlu-ulö Geshönü. **22** Unwoke, nowaru ọnwa lanü kwaseru l'ónulo Geshönü bē dù unu nemadzü iri l'ésato; l'umadzu úkporo iri l'ise. **23** Ndu ọnlu-ulö Geshönü bē akpobeje ulö-ekwa ebubu phē l'uzo enyanwu-ariba; l'azü ulö-ekwa Chileke. **24** Onye bū ishi l'ónulo Geshönü bū Eliyasafu nwa Layelu. **25** Ozi, e yeru ünwu Geshönü ono l'eka g'ephe jeje l'ulö-ekwa-ndzukö ono bū eleta ulö-ekwa Chileke enya; waa ekwa, e gude kpua ya; mē eleta ekwa, e gude gbabela ọnlu-abata ulö-ekwa-ndzukö ono enya; **26** mē eleta ekwa, e gude gbabela ọnlu-abata oma-unuphu; waa ekwa, e gude gbabela ọnlu-abata oma-unuphu ono, nöpherus ulö-ekwa Chileke ono; waa oru-ngweja mgburugburu; mē eleta udo enya; waa iphe, bukpo ozi, gbaru phē nü.

27 Ünwu Kohatu bū ndu ọnlu-ulö Amúramu; mē ndu ọnlu-ulö Izuha; mē ndu ọnlu-ulö Héburonu; mē ndu ọnlu-ulö Uzélu. O bürü phē bū ndu ọnlu-ulö Kohatu. **28** Unwoke, nowaru ọnwa lanü kwaseru lē ndu ọnlu-ulö Kohatu bē dù úkporo unu nemadzü; l'unu umadzu lanü; l'umadzu úkporo iri. O bürü phē bē o duru; mbü ozi, eeje l'ulö dù nsö. **29** Ndu ọnlu-ulö Kohatu bē akpobeje ulö-ekwa ebubu phē l'uzo ndohali ulö-ekwa Chileke. **30** Onye bū ishi l'ónulo Kohatu

bụ Elizafanu nwa Uzelu. ³¹ Ozi, dürü phẹ nụ bụ eleta okpoko Chileke ẹnya; mẹ teburu; mẹ iphe, aapfubeje oroku; mẹ ọru-ngwéja; mẹ ivu, dù l'ulo-nsø, ndu-uke egudeje eje ozi; mẹ ékwa, e gude gbonuta eka-kakóta-adu-nsø; waa iphe, bukpo ozi ọzo, gbaru phẹ nụ. ³² Onye-ishi ndu-ishi ndu Lívayi l'ophu bụ Eleyaza nwa Erönü, bụ onye uke Chileke. Ọo yébedua bẹ a hotaru g'ọ buru onye-ishi ndu eleta ẹnya l'ulo-nsø ono.

³³ Unwu kẹ Merari bẹ bụ phẹ bụ ndu ọnụ-ulo Mahuli waa ndu ọnụ-ulo Mushi. Ọ bụru ndu ono bụ ọnụ-ulo Merari. ³⁴ Unwoke, nōwaru ọnwa lanụ kwaseru lẹ ndu ọnụ-ulo Merari dù ụnu nemadzụ iri l'ise l'umadzu ükporo iri. ³⁵ Onye bụ ishi l'ọnulo Merari ono bụ Zuriyelu nwa Abihelu. Ndu ọnụ-ulo Merari akpobeje ulo-ékwa ebubu phẹ l'uzo isheli ulo-ékwa Chileke. ³⁶ Ozi, e yeru unwu Merari l'eka k'ejeje bụ: eleta mgbo ulo-ékwa Chileke ono ẹnya; mẹ oshi, e swebushiru lẹ mgbo ono; mẹ itso iya; mẹ ẹnya eka aakpobeje ọkpa mgbo ono; waa itso ono; mẹ iphe, bụ ngwa, dükota iya nụ; waa ozi ọzo, gbaru phẹ nụ. ³⁷ Ozi ọzo, e yeru phẹ l'eka g'ephe jeje bụ: eleta ẹnya l'itso, e gude kpó-pheta ọma-unuphu ono mgburugburu; mẹ ọkpa iya; mẹ nggu, a kpóru l'ulo-ékwa Chileke ono; mẹ eri, e kegbaaru iya.

³⁸ Ndu bụ phẹ a-kpobeje ulo-ékwa ebubu nkephé l'uzo ẹnyanwu-awawa ulo-ékwa Chileke; mbụ l'atativhu ulo-ékwa-ndzukọ ono; bẹ bụ Mósisu; yele Erönü; mẹ unwu Erönü. Ọo phẹ e-jekotaje iphe, bụ ozi, eeje ejeje l'ulo Chipfu. Onye ọzo mmanụ, jekuberu mgboru ulo Chipfu bẹ ee-gbu ebugbugu. ³⁹ Iphe, bụ ndu

a guru ọgu l'ipfu Lívayi; mbụ ndu Mósisu yele Erọnụ guru ọgu l'ọnulo l'ọnulo, bụ gẹ Chipfu sụru g'ephe mee ya; mbụ unwoke, nōwaru ọnwa lanụ kwaseru bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo labo l'ụnu iri l'ise.

⁴⁰ Chipfu bya asụ Mósisu: “Gükota unwoke, bụ ọkpara l'alị Ízurelu l'ophu ọgu; mbụ unwoke, nōwaru a -gbẹ l'ọnwa lanụ kwaseru; woru ẹpha phẹ deshia. ⁴¹ L'i woru ndu Lívayi doberu mụbe Chipfu iche; g'ephe nōdu l'ugwo ndu bụ ọkpara l'ulo l'ulo lẹ Ízurelu. L'i woru anụ, bụ iphe-edobe ndu Lívayi ono doberu mu; g'ephe nōdu l'ugwo anụ, vuru ụzo waa erekpa-nwa l'iphe-edobe ndu Ízurelu l'ophu.” ⁴² Ọ ya bụ; Mósisu gụa iphe, bụ ọkpara l'alị Ízurelu l'ophu ọgu; ẹgube ono, Chipfu sụru g'o mee ya. ⁴³ Mkpakọ ndu bụ ọkpara l'iphe, bụ unwoke l'alị Ízurelu l'ophu; mbụ unwoke, nōwaru a -gbẹ l'ọnwa lanụ kwaseru bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ mgbo labo; l'ụnu iri l'ise; l'umadzu ụkporo iri l'eto; l'umadzu iri l'eto. A gụru phẹ ọgu; deshia ẹpha phẹ l'ekwo.

⁴⁴ Təbudu iya bụ; Chipfu bya asụ Mósisu: ⁴⁵ “Woru ndu Lívayi doberu mu iche; g'ephe nōdu l'ugwo ndu bụ ọkpara l'ulo l'ulo lẹ Ízurelu. L'i woru anụ, bụ iphe-edobe ndu Lívayi ono doberu mu; g'ephe nōdu l'ugwo anụ, vuru ụzo waa erekpa-nwa l'iphe-edobe ndu Ízurelu l'ophu. Ọ kwa mbędua bẹ bụ Chipfu. ⁴⁶ A -bya abyà l'ukporo umadzu iri l'eto l'umadzu l'iri l'eto ono, bụ iphe, ọkpara ndu Ízurelu gude ka oshilokpa

Lívayi shii ono; iphe, aa-pfụ gude gbata phẹ bẹ bụ ⁴⁷ mkpola-ochaa, ेrwa iya dù shèkelu ise, bụ iphe, eegudeje atụ ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tħa ya. ेrwa shèkelu lanu bụ ukkanza gera. Ụgwo ono bẹ aa-pfụ l'ishi onye l'onye. ⁴⁸ L'i woru okpoga ono, ee-gude gbata ụmadzu ole ono, ẹphe gude ka ndu Lívayi shi ono nụ Erònụ yele ụnwu iya." ⁴⁹ Oo ya bụ; Mósisiu nákoo okpoga ono, ee-gude gbata ndu ono; l'eka ndu ono, a għuru oġu; ẹphe ka ndu Lívayi shii ono. ⁵⁰ Iphe, Mósisiu natakotaru l'eka ndu bụ ukkanza l'ali Ízurēlu bẹ bụ mkpola-ochaa, ेrwa iya dù ụnu shèkelu eto; l'ukkanza shèkelu ęsato lę shèkelu ise, bụ iphe, eegudeje atụ ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tħa ya. ⁵¹ Mósisiu wota okpoga-agbafuta ono nụ Erònụ yele ụnwu iya; ęgħiex ono, Chipfu tħru iya ya l'ekemu.

4

Awa Kohatu

¹ Chipfu bya epfur u yeru Mósisiu yele Erònụ; su phẹ: ² "Unu għa ụnwu Kohatu, bù ndu shi l'eri Lívayi oġu. Unu għa phę l'önülo l'önülo; mè l'ənya-unuphu l'ənya-unuphu. ³ Ndu unu a-għiex bęt bù iphe, bù unwoke, nowar u ukkanza apha l'apha iri je akpaa l'ukkanza apha labo l'apha iri; mbu ndu sūwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukò.

⁴ "Ozi, ụnwu Kohatu a-nodu eje l'ulo-ekwa-ndzukò ono bù: eleta iphe, kakċot a-adu nsø ənya. ⁵ Ndu Ízurēlu -nodu abya aphonta ulo-ekwa phę tħgħidha; għiex Erònụ yele ụnwu iya bahu l'ime ulo-ekwa-ndzukò je atofuta ekwa,

eegudeje gbobuta eka-kakota-adu-nsø; gude iya phu-chia okpoko-ekemu. ⁶ Oo ya bụ; ephe ewota akpo umoro-enyimu phu-kputa iya; gude ekwa, dukota urwukpu-urwukpu phua ya l'eli; bya eworu mgboro, eegudeje eka apa iya ye iya.

⁷ "L'eli teburu pho, eedobeje buredi ono, aduje l'iphu Chipfu ono be ee-kwebeje ekwa, du urwukpu-urwukpu; l'e wota gbamugbamtu-kobe iya l'eli; me ite; me nkweka; waa okoro, ngweja-mee aduje. Aatu-kobekwa iya pho buredi ono, aduje l'atatiphi Chileke mkpumkpurumkpuru ono. ⁸ Ephe abya eworu ekwa uswe-uswe tusa l'eli iphemiphe ono; kwechita iya akpo umoro-enyimu; wota mgboro, eegudeje eka apa iya ye iya.

⁹ "Ephe abya egude ekwa, du urwukpu-urwukpu kwechia iphe, aatukobeje oroku, e gude anwu ɔku; gude iya kwechia oroku l'onwiya; me iphe, apaje oghu iya; me iphe, aaguje ɔku; me iphemiphe, eeyeje manu, e gude anwu ɔku. ¹⁰ Oo ya bụ; ephe egude akpo umoro enyimu phu-kputa iphemiphe ono; me ivu, dukota iya nu; woru dobe l'eli iphe, aadobeje iya gude apa iya.

¹¹ "Ephe a-phushi ekwa, du urwukpu-urwukpu l'eli ɔru-ngweja ono, e meru le mkpolododo ono; gude akpo umoro enyimu kwechia ya; woru mgboro, eegudeje apa iya ye iya.

¹² "Ephe ewotakota iphe, bu ivu, eegudeje eje ozi l'u Chipfu; gude ekwa, du urwukpu-urwukpu kekobe iya; bya egude akpo umoro enyimu kwechita iya; woru iya tukobe l'eli iphe, eegudeje apa iya.

13 “Ephe e-kpofu ntụ, nọ l'oru-ngwěja ono; woru ékwa oruswe oruswe tüsaa l'eli iya. **14** Noo ya; ẹphe ewota iphe, bụ ivu, eegudeje eje ozi l'oru-ngwěja ono; tukobe l'eli ékwa oruswe oruswe ono. Mbụ l'ephe a-tukobe iya iphe, aaguje ọku; mẹ oji; mẹ iphe, eegudeje ekpo ntụ; mẹ gbamugbamu. Iphemiphe ono bẹ eekwechita akpọ umoro ẹnyimu; woru mgborø, eegudeje apa iya ye iya.

15 “Erönü yele ụnwụ iya - kwechishigbuchaephō ụlo Chipfu; mẹ ivu, dù iya nụ; ndu Izurelu -byaephō aphota ụlo-ékwa phe tüğbua; g'o búru ụnwụ Kohatu e-vuta iphe ono. Ole ọ g'ephe te edenyikwa eka l'iphe, dù nso; ọdumeka bẹ ẹphe a-nwuhukwa. Oo ụnwụ Kohatu bẹ e-vutaję iphe ono, dù l'ulo-ékwa-andzukọ ono.

16 “Eleyaza nwa Erönü, bụ onye uke Chileke bẹ kẹ manụ, eegudeje anwụ ọku dù l'eka; mẹ ụnwù-isensu, anoduje eshi mkpọ; mẹ ngwějanri, eegweje mbokumboku; mẹ manụ, aawuje l'ishi. Oo yębedua bẹ a-nodu eleta ụlo-ékwa Chileke l'ophu ẹnya; mẹ iphemiphe, dù iya nụ; mbụ ụlo Chipfu; mẹ ivu, dükota iya nụ.”

17 Chipfu sụ Mósisu yele Erönü: **18** “Unu te ekwekwa g'ọnulo Kohatu chịihu l'ipfu ndu Lívayi. **19** Waa iphe, unu e-meru phe; k'ophu ẹphe a-nodu ndzụ; ẹphe taa nwuhudu m'ephe jekube iphe, kakota-adụ-nso ntse baa: G'o búru Erönü yele ụnwụ iya a-bahuje l'ime ụlo Chipfu je akaru onyenonu ozi ophu oo-je; mẹ ivu, oo-vuta. **20** Ole g'oshilökpa Kohatu ta abahukwa je ele ẹnya

l'iphe, dụ nsọ ono; m'obeta ọ bụru g'o chaa ya
enya achacha mgbo lanụ; ọdumeka bẹ ẹphe a-
nwụshihukwa."

Unwu Geshọnu

²¹ Chipfu bya asụ Mósisu: ²² "Gụkwaapho
ụnwụ Geshọnu ogu. Gụa phẹ l'ọnulo l'ọnulo; mẹ
l'enya-unuphu l'enya-unuphu. ²³ Ndu ịjì-gụ bụ
iphe, bụ unwoke, nōwaru ụkporo apha l'apha
iri jeye l'ụkporo apha labọ l'apha iri; mbụ ndu
suwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ.

²⁴ "Iphe, a-bụru ozi ndu ọnu-ulo Geshọnu
l'ozị, eeje ejeje l'ulo-ekwa-ndzukọ; mẹ iphe,
eevu evuvu bẹ bụ: ²⁵ Ẹphe e-vutajẹ ekwa, e
gude mee ulo-ekwa Chileke; mbụ vuta ulo-ekwa-
ndzukọ ono, mẹ ekwa, e gude kpua ya; mẹ akpo
umoro-enyim, e gude kwechia ya; mẹ ekwa,
eegudeje gbobuta ọnu-ulo-ekwa-ndzukọ; ²⁶ mẹ
ekwa, eekobutajẹ mgburugburu l'oma-unuphu
ono, nō-pheru ulo-ekwa Chileke ono; mẹ oru-
ngwēja ono; waa ekwa, eekobutajẹ l'onuzo; mẹ
eri, e gude gebe iya; mẹ iphe, bükota ngwa,
eegudeje eje ozi, dụ iya nụ. Oo ndu Geshọnu
ono bẹ e-gude iphe ono g'o ha mee iphe, ọ gbaru
g'e gude iya mee. ²⁷ Iphe, bükpoo ozi, ụnwụ
Geshọnu ejekpọ ejeje; obeta ọ bụru evu ivu; ọzoo
eje ozi ọzo; bẹ bụ Erönü yele ụnwụ iya bẹ e-
goshije g'ephe e-je iya. Oo unubedula bẹ e-goshije
phẹ ivu, gbaru phẹ l'evuvu. ²⁸ Noo ozi, ndu ọnu-
ulo Geshọnu a-noduje eje l'ulo-ekwa-ndzukọ bụ
ono. Iphe, bụ ozi phẹ bẹ bụ Itama nwa Erönü, bụ
onye uke Chileke bẹ a-nodu egoshije phẹ g'ephe
e-je iya."

Unwu Merari

29 "A -bya abya l'unwu Merari; gua phē ọgu l'ọnulo l'ọnulo; mē l'enya-unuphu l'enya-unuphu. 30 Ndu ii-gu bụ iphe, bụ unwoke, nōwaru ụkporo apha l'apha iri jeye l'ụkporo apha labo l'apha iri; mbụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko. 31 Waa iphe, gbaru unwu Merari l'ememe teke ẹphe eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko baa: Ẹphe e-vutajẹ mgbo ụlo-ekwa Chileke; mē oshi, e swebushiru lẹ mgbo ono; mē itso iya; mē ọkpa mgbo. 32 Ẹphe e-vutajékwapho itso, nō-pheru ọma-unuphu mgburugburu; mē ọkpa itso ono; mē nggu, a kporu l'ulo-ekwa ono; mē ụdo iya; mewaro ivu, etsoje iya nụ g'o ha; waa iphemiphe, e gude eje ęgube ozi ono. Unu ketarụ onyenonu iphe, gbaru iya l'evuvu.

33 "Noo ozi, ndu ọnunu-ulo Merari a-noduje eje l'ulo-ekwa-ndzuko bụ ono. Ọ bụru Itama nwa Erönü, bụ onye uke Chileke bẹ a-noduje egoshi phē g'ephe e-je ozi ono."

Iphe, ndu Lívayi kpakorù du

34 No iya; Mósisi yele Erönü; mē ndu-ishi ndu Ízurèlu bya atukwo ndu Kohatu gükota ọgu; gua phē l'ọnulo l'ọnulo; mē l'enya-unuphu l'enya-unuphu. 35 Ndu bụ unwoke, nōwaru shita l'ụkporo apha l'apha iri jeye l'ụkporo apha labo l'apha iri; mbụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzuko; 36 mbụ ndu a gürü l'ọnulo Kohatu bẹ dù ụnu nemadzụ ishii; l'umadzu ụkporo iri l'essa ụmadzu iri. 37 Noo mkpakọ unwoke, a gürü

ogu l'ipfu Kohatu bụ ono; mbụ ndu jeru ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ. Mósisu yele Erọnu guru ọgu ono egube Chipfu tūru Mósisu ekemu g'o gúa ya.

38 Unwu Geshonu bẹ a gükwarupho ọgu l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. **39** Iphe, bụ unwoke, nowaru shita l'ükporo apha l'apha iri jeye l'ükporo apha labo l'apha iri, bụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ **40** bẹ a guru ọgu l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu phẹ. Iphe, a gutarу bẹ dù ụnu nemadzụ ishii l'ükporo iri lẹ nanụ l'umadzu iri. **41** Noo mkpako unwoke, a guru ọgu l'ọnulo Geshonu; mbụ ndu sụru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ teke Mósisu yele Erọnu guru phẹ ọgu gę Chipfu tūru phẹ iya l'ekemu.

42 Unwu Merari bẹ a gükwarupho ọgu l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. **43** Iphe, bụ unwoke, nowaru shita l'ükporo apha l'apha iri jeye l'ükporo apha labo l'apha iri, bụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ **44** bẹ a guru ọgu l'ọnulo l'ọnulo; guta ụnu umadzu ęsato damụ. **45** Noo mkpako unwoke, a gutarу l'ọnulo Merari bụ ono. O buerupho gę Chipfu pfuru iya Mósisu bụ gę Mósisu yele Erọnu guru phẹ ọgu ono.

46 Oo ya bụ; Mósisu yele Erọnu; mẹ nduishi ndu Ízurelu gükota ndu Lívayi l'ophu ọgu; l'ọnulo l'ọnulo; mẹ l'enya-unuphu l'enya-unuphu. **47** Ndu ęphe guru bẹ bụ iphe, bụ unwoke, nowaru shita l'ükporo apha l'apha iri jeye l'ükporo apha labo l'apha iri, bụ ndu sụwaru eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ; mẹ evu ivu. **48** Iphe,

ephe tükoru du búru úkporo ụnu nemadzụ; l'ụnu umadzu lanụ; l'umadzu úkporo tete.⁴⁹ E goshichaa ndu nonu l'ehu l'ehu ozi, ephe a-noduje eje; mè ivu, ephe a-noduje evu. O búuerupho gẹ Chipfu sụru Mósisu g'o mee ya bụ g'o meru iya.

5

Edobe eka ndu Ízurèlu kpóberu ulo-ékwa phē nso

¹ Chipfu bya asụ Mósisu: ² “Pfuaru ndu Ízurèlu g'ephe chishia iphe, bụ ndu ekpenta eme l'eka ono, ephe kpóberu ulo-ékwa ebubu phē ono; ephe achishia ndu iphe alwashị alwashị l'ehu. Ephe achishikwaapho ndu denyiru eka l'odzu; shi nno merwua onwophē. ³ Unu chifukota phē; unwoke; mè ụnwanyi. Unu chishia phē l'eka ono, unu kpóberu ulo-ékwa unu g'ephe be merwu iya; mbụ l'eka ono, mu bu l'echilabọ unu ono.” ⁴ Ndu Ízurèlu mee ya ęgube ono; bya achishikota ndu ono l'eka ono, ephe kpóberu ulo-ékwa phē ono. O búru gẹ Chipfu pfuru iya Mósisu bụ g'ephe meru iya.

K'apfụ ugwo iphe, e mebyiru

⁵ Chipfu sụ Mósisu: ⁶ “Pfuaru ndu Ízurèlu lè-a: Teke nemadzụ; mbụ nwoke; ọzoo nwanyị mesweru nwibe iya ęgube ono, ndiphe emeje; mbụ shi nno meswee Chipfu; bẹ ikpe nmaak-waru onye ọbu. ⁷ Onye ọbu bẹ e-pfụ iphe-eji ono, o meru ono. L'ọ pfụ-dzukota ugwo ejio-iphe ọbu, o meru ọbu g'ọ ha; wota ụzo lanụ l'uzo ise l'iphe iya yeköbe iya nụ onye ono, o mesweru ono.

⁸ Q -bṣru l'onye ono, e mesweru ono te nwedu abụbu, bụ onye aa-pfụ ugwo iphe ono; ọ ya bụ; ugwo ono abṣru kẹ Chipfu. Onye aa-nụ iya bẹ bụ onye uke Chileke. Aakpuru ebili, e gude apfụ ugwo iphe-eji yekobe iya. ⁹ Iphe, bụ iphe, ndu Ízurelu doberu nsọ g'ephe nụ Chipfu, bụ iphe, ephe wotaru bya anụ onye uke Chileke bükota k'onye uke ono. ¹⁰ Iphe, onye doberu nsọ gẹ ya nụ Chileke bẹ bụ onye uke Chileke bẹ nwe iya nụ. Iphe, bükpoo iphe, a nṣru onye uke Chileke bṣru onye uke Chileke ono nwe iya.”

Kẹ nwanyị, ji iya ele enya l'oori ogori

¹¹ Tṣobudu iya bụ; Chipfu bya asụ Mosisu:
¹² “Pfuaru ndu Ízurelu; sụ phẹ: Q -bṣru lẹ nwoke bẹ nyee ya akpa njo ụri; shi nno emeswe ji iya;
¹³ mbụ; ọ -bṣru lẹ yele nwoke ozo kwarụ; o shi nno merwua onwiya; ọphu ji iya ta amadụ; teme ọphu egechiduru iya teke oome iya; ọphu o dudu onye gbaru ekebe l'ọo iphe, o meru bụ ono; ¹⁴ mbụ; ọ -bṣru lẹ nwoke ono bẹ nonyaaru; o koaharụ nyee ya ono okophoo; leahaa ya enya l'o merwuwaru onwiya; lẹ teke nwanyị ono merwuru onwiya; ọzoo l'a nonyaaru; o koaharụ nyee ya ono okophoo; leahaa ya enya l'o merwuru onwiya l'ebe abụ l'o merwuru onwiya; ¹⁵ gẹ nwoke ono duta nyee ya ono jepfu onye uke Chileke. L'o gude ụzo lanụ l'ime nkwegka ukpokutu balị, e keru ụzo iri, ee-gude gwee ejá ehu nyee ya ono. G'o to yekwa manụ l'ukpokutu balị ono; ọphu o yekwa iya ụnwù-isensu; noo kele ọo ngwéja-nri, e gwerụ lẹ k'okophoo; mbụ ngwéja, e gude anyata ejio-iphe.

¹⁶ “G'onye uke Chileke duritaru nwanyị ono ntse g'o pfuru l'atatiphu Chipfu. ¹⁷ Qo ya bụ; onye uke Chileke ono ekuta mini, e doberu nsọ l'ite, a kpuru l'urwa; kpota udzu ejá, shi l'omaulo ulo-ekwa Chileke wuru ye l'ime mini ono. ¹⁸ Onye uke Chileke -pfubechaeopho nwanyị ono l'atatiphu Chipfu; l'oootofu iya iphe, o keberu l'ishi; pata ngweja-nri ono, e gude anyata ejio-iphe ono nụ iya g'o paru l'eka; mbụ ngweja-nri ono, e gweru lẹ k'okophoo ono. Onye uke Chileke ono l'onwiya aparu mini, atso ilu ono, emeje ge nemadzụ bürü onye a türü ọnua ono. ¹⁹ O bürü teke ono bẹ onye uke Chileke a-nụ nwanyị ono nte g'o ria sụ: ‘O -bürü l'o tọ dudu nwoke ozo, gụ l'iya kwajeru; ophu i tị kpadürü njo uri; shiwaan nno merwua onwongu l'ehu-nwoke ozo, gbahakwa ji ngu-a; ge mini, atso ilu-a, emeje ge nemadzụ bürü onye a türü ọnua-a ta adukwa iphe, oo-me ngu. ²⁰ Oloburu l'i nọ l'eka ji ngu-a; bya akpaa njo uri; gụ lẹ nwoke ozo kwaan gbahakwa ji ngu-a; i shi nno merwua onwongu; ²¹ ge Chipfu mekwaa g'ekpa-nwa chihu ngu; mbụ g'i tị tụ nwa l'utapfu; g'i bürü onye aa-nođuje ephu l'iphu; bya anma l'ejo etu l'ibe unu.’ Noo nte, onye uke Chileke ono a-sụ nwanyị ono g'o ria; tụa onwiya ọnua bụ ono. ²² ‘Mbụ; ge mini, atso ilu-a, emeje ge nemadzụ bürü onye a türü ọnua-a kpobakwa ngu l'ephoo; k'ophu ekpa-nwa e-chihu ngu; g'i tị tụ nwa l'utapfu.’

“Qo ya bụ; nwanyị ono asụ: ‘G'o dù nụ g'i pfuru. G'o dù nụ g'i pfuru.’

²³ “Onye uke Chileke ono abya atuko ejo ẹnwa ono, ọ guru ono deshikota l'ekwo; l'o bya asaru

iphe ono, o deru ono ye lẹ mini, atsọ ilu ono. ²⁴ L'ọ bya eworu mini, atsọ ilu ono, emeje nemadzụ g'ọ bürü onye a tịru ọnụ ono nụ nwanyị ono g'ọ ngụa. Ọ -ngue ya pho; mini ono anọdu iya l'ephō; mee g'ejo iphe-ehuka, tsöhuru ilu dapfuta iya. ²⁵ Lẹ teke ono bẹ onye uke Chileke ono a-nata nwanyị ono ngweja-nri ono, e gwerụ lẹ k'okophoo ono, nwanyị ono pa l'eka ono; l'ọobia amaa ya amama l'atatiphu Chipfu; woru iya je edobe l'orū-ngweja. ²⁶ Onye uke Chileke ono abya ahajia ngweja-nri ono mkpojiekwa; woru kpoo ọku l'orū-ngweja ono. Ngweja ono a-bürü ngweja, e gude anyata ejo-iphe ono. O-mechaephō nno; l'ọ bya anụ nwanyị ono mini ono g'ọ ngụa. ²⁷ Ọ -büru l'o merwurwu onwiya; mbụ l'o mesweru ji iya; bẹ bụ teke a nüeru iya pho mini ono; ọ ngụa; ọ bahụ iya l'ephō bẹ oo-me g'ejo iphe-ehuka, atsọ ilu dapfuta iya. Oo-me g'ekpa-nwa chihu iya; g'ọ to tụ nwa l'utapfu; temanu ọ büru onye vu ọnụ l'ibe phẹ. ²⁸ Teke ọ bụ lẹ nwanyị ono bẹ te emerwụduru onwiya; mbụ-a; ọ -büru lẹ nwanyị ono dù ree; bẹ ọ to dùdu iphe, bya l'e-me iya nụ; ọo-nodu anwụshi ụnwegirimma.

²⁹ "Noo ekemu, a tịru swiberu nwanyị, ji iya ekoru okophoo; mbụ nwanyị, nọ l'eka ji iya; ọ nodu akpaję nịọ ụri; emerwụshi onwiya; ³⁰ ozoo l'a nonyaarу nwoke koaharụ nyee ya okophoo; leahaa ya nịọ enya. G'onye uke Chileke pfubé nwanyị ọbu l'iphu Chipfu mekọta iya iphemiphe ono, a tịru l'ekemu ono. ³¹ Nwoke ono l'onwiya bẹ ta adukwa ejo-iphe, a-tukoru iya l'ishi. Ọ nwanyị ono e-vuru ejo-iphe, o metaru kpua

onwiya."

6

Onye woru onwiya doberu Chipfu iche

¹ Chipfu sụ Mósisu: ² "Pfurú yeru ndu Ízurélu sụ phē-a: O -nweru nwoke; ọzoo nwanyị, kweru ukwe, gbaru iche sụ lẹ ya a-dụru Chipfu iche; mbụ lẹ ya e-dobe onwiya gẹ ya bụru onye gbaru iche l'ẹnya Chipfu; ³ g'onye ọbu ta ngụjekwa mée; ọzoo iphe, aangụ angụngu, atsụ atsụtsu. Ophu o ngụjekwa mée-veniga; ọzoo ophu e meru l'iphe, aangụ angụngu ọzo, atsụ atsụtsu. G'o tọ ngụjekwa mini akpuru vayinu; ophu o rijekwa akpuru vayinu oyii; ọzoo ophu e gheru egheghe. ⁴ G'o to rijekwa iphe, shi l'oshi vayinu; m'o bụ akpuru vayinu ọbu l'onwiya; ọzoo ẹgbo vayinu jeye teke ọo-bụ-beru onye dụru Chipfu iche.

⁵ "Akwo ta abyadụ e-rwu iya l'ishi jeye g'oo-bụ-beru onye doberu onwiya iche ono. Ọo-duepho iche g'o dù iya jasụ; teke ono, o doberu onwiya Chipfu iche ono edzua. Egbushi, nọ iya l'ishi bẹ ọo-ha g'o rwuchia erwuchi. ⁶ L'ògè teke ono, o dùru Chipfu iche ono bẹ ọ tọ byadu e-je lẹ mgboru eka odzu nọ. ⁷ Mbụ; obeta o bụru l'oo nna iya nwụhuru; ọzoo l'oo ne iya nwụhuru; ọzoo l'oo nwune iya kẹ nwoke; ọzoo nwune iya kẹ nwanyị bẹ ọ tọ bụdu iya e-me g'o turwua onwiya; kélé abụbu, o bụ onye dụru Chileke iche; tukoru iya l'ishi. ⁸ Lẹ teke ono ọ-nokotakpo bụru onye doberu onwiya iche ono bẹ ọ bụ onye dụru Chipfu nsọ.

⁹ “Teke o nweru onye gbabuhuru nwụhu lę mgboru eka ọ nọ; o shi nno turwua onwiya l'abụbu ono, ọ bụ onye dürü Chileke iche ono, bụ ọphu tukoru iya l'ishi ono; g'o nọ abalị ẹsaa; o -rwuepho lę mboku k'ẹsaa; l'ọ kpushia ishi; shi nno roo onwiya ẹhu ọzo. ¹⁰ O -be lę mboku k'ẹsato; l'o wota ndo labo; ọzoo ụnwu kparaka labo wojeru onye uke Chileke l'ọnụ ulo-ekwa-ndzukọ. ¹¹ Qo ya bụ; onye uke Chileke ono abya ewota nanụ gwee ngweja-iphe-eji; l'o wota nanụ ọphuu gwee ngweja-akpo-oku gude pfua ụgwo iphe-eji ono, o meru ono; mbụ l'ọ nọru lę mgboru eka nemadzụ nwụhuru. Ọ bürü mboku onokwapho bę oo-me g'ishi iya dù-phu nsọ azu. ¹² L'ọ byakwa abürü onye dürü Chipfu iche g'o shi bürü iya. Ọ -nọ-dzua ya; l'ọ kpüta ebili, gbaru apha je anụ g'e gude gweeru iya ngweja-apfụ-ụgwo. Ọphu, ọ nohawaru pho bę a taa gükwa eye iya; kélé ọ nọ iya turwua onwiya.

¹³ “Owaa bụ ekemu, dürü onye woru onwiya doberu Chipfu iche; nọ ya nọ-dzua. Ee-duru onye ọbu bya l'ọnụ ulo-ekwa-ndzukọ. ¹⁴ Ọ bürü l'eka ono bę ọo-nodu woru iphe, ọonu Chipfu nụ iya. Ọo-nụ iya ebili, gbaru apha, te nwedu eka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja-akpo-oku; l'ọ bya anụ nwada atürü, gbawaru apha, te enwedu eka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja-iphe-eji; l'ọ nụ ebili, te enwedu eka iphe mebyiru iya g'e gude gwee ngweja-ehu-guu. ¹⁵ Iphe ọzo, oo-yeköbe iya bụ nkata buredi, e te yedürü iphe ekoje buredi; waa akara, e meru l'ukpokutu witi, gwọo lę manụ; mę ẹchambekee, a wuru manụ l'eli; waa ngweja-nri;

yele ngweja-mẹe, ayijeru iya nụ.

16 “Iphe ono g'o ha bẹ onye uke Chileke e-gwerụ nụ Chipfu. L'o gwee ngweja-iphe-eji ono; waa ngweja-akpo-oku ono. **17** Onye uke Chileke ono bẹ e-woru nkata buredi ono, ekoduru ekoko ono nụ Chipfu; bya egbua ebili pho gude gwee ngweja-ehu-guu nụ Chipfu; bya eyekobekwa iya pho ngweja-nri; yẹe ngweja-mẹe, etsoje iya nụ tuko gwee. **18** O bụru l'ọnụ ụlo-ekwa-ndzukọ bẹ onye ono, woru onwiya doberu Chipfu iche ono a-nodu kpüşchia ishi ono, o shi doberu Chileke iche ono. L'o kpota ęgbushi iya ono ye l'ọku, nọ le mkpula ęka iphe, e gude gwee ngweja-ehu-guu nọ.

19 “Onye ono, dürü Chipfu iche ono - kpüşichaephō ishi ono, o doberu iche ono; g'onye uke Chileke wota ęka ebili ono ọphu e shiru eshishi dẹe ya l'ęka; l'ọ bya ewotafua akara lanụ, te koduru ekoko lẹ nkata ono; waa ęchambékee lanụ, te koduru ekoko nụ iya. **20** Oo ya bụ; onye uke Chileke ono abya amaa ya amama l'iphu Chipfu g'o bụru ngweja amama. Iphe ono bẹ dù nsọ; o bụru onye uke Chileke bẹ nwe iya nụ; yele ńdụ ebili ono, a maru amama; mẹ ụtapfu iya ono, a nṣuru Chipfu ono. E -mechaanno; onye ono, dürü Chipfu iche ono angụwaro mẹe.

21 “Ono bụ ekemu dürü onye woru onwiya doberu Chipfu iche; mbụ onye kwetarụ ukwe lẹ ya e-woru onwiya doberu Chipfu iche; wak-wapho iphe, ọo-nuje Chipfu mẹ ọ nọ-dzuę ya pho; a -gufukwa iphe ọzo, ọo-dụ ike gbatafua.

Ole o medzufutaje iphe, o kweru ukwe iya; lę g'ekemu onye dūru Chipfu iche gude dū.”

Onu-ọma ndu-uke Chileke l'ehu ndu Ízurèlu

²² Chipfu bya asụ Mósisi: ²³ “Pfuaru Erönü yele ụnwu iya su phę g'ephe gojeru ndu Ízurèlu ọnu-ọma. Waa g'ephe epfuye iya baa:

²⁴ “ ‘Gẹ Chipfu goru ọnu-ọma nụ unu; chee unu.

²⁵ Gẹ Chipfu mee g'atatiphu iya gbuaru unu nwijinwii;

l'o meeru unu eze-iphe-ọma.

²⁶ Gẹ Chipfu ghaaru unu iphu;
mee g'ehu dū unu guu.’

²⁷ “Qo ya bụ; ẹphe -gude ẹpha mu goru ọnu-ọma nụ ndu Ízurèlu; mu agorу ọnu-ọma nụ phę.”

7

Ngweja, e gude edobe ụlo-ekwa Chipfu iche

¹ Töbudu iya bụ; Mósisi bvubechaephо ụlo-ekwa Chipfu ono; ọ wua ya manụ; bya edobe iya iche; bya edobekwaphо iphe, bụ ivu nọ iya nụ g'ọ ha iche. Nokwaphо g'ọ wuru manụ l'örüngweja; dobe iya iche; bya edobekwaphо iphe, bụ ivu örüngweja ono g'ọ ha iche. ² Qo ya bụ; ndu-ishi ndu Ízurèlu, bụ ndu-ishi l'enyá-unuphu l'enyá-unuphu; mbụ ndu-ishi l'ipfu l'ipfu, bụ iya bụ ndu ono, bụ ishi ndu ọphu a gürü ogu ono bya eworu iphe nụ. ³ Iphe, ẹphe nṣṣu Chipfu bę bụ ọgba-kperekpere ishii, e kpuchiru iphe; mę oke-eswi iri l'ebو. Ndu-ishi ono bę nüchaaru oke-eswi lanụ oke-eswi lanụ l'ehu l'ehu. Ẹphe dū ẹbo

ẹbo nucha ọgba-kperekpere lanụ. Noo iphe, ẹphe wotaru bya anụ l'iphu ụlo-ekwa Chipfu bụ ono.

⁴ Chipfu su Mósisu: ⁵ “Natakota phẹ iphe ono, ẹphe nṣru; k'ophu ee-gude iya eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ. L'i woru iya nü ndu Lívayi. Onyenonu bẹ ịi-nucha ya lẹ g'ozi iya gbaru.”

⁶ Oo ya bụ; Mósisu bya ewota ọgba-kperekpere ono; mẹ oke-eswi ono nü ndu Lívayi. ⁷ Unwu Geshonu bẹ ọ nṣru ọgba-kperekpere labo; waa oke-eswi ẹno g'ephe gude jeje ozi, gbaru phẹ nü. ⁸ O nü unwu Merari ọgba-kperekpere ẹno; waa oke-eswi esato g'ephe gude jeje ozi, gbaru phẹ nü. G'ephe ha bẹ nökota l'eka Itama nwa Erönü, bụ onye uke Chileke eje ozi phẹ. ⁹ Obenu l'ọ tọ dudu ophu ọ nṣru unwu Kohatu; kèle ọo ẹphebedua bẹ evu iphe, dù nsọ ono l'ukuvu duru.

¹⁰ Mboku, a wṣru manụ l'oru-ngweja Chileke g'e gude woru iya ye Chileke l'eka bẹ ndu-ishi ono wotagbaaru iphe bya anụ Chileke l'iphu oru-ngweja ono. ¹¹ Chipfu bya asụ Mósisu: “Gẹ ndu-ishi ono byajẹ nanụ nanụ lẹ mboku lẹ mboku bya anụ iphe ngweja phẹ g'e gwee l'oru-ngweja ono; shi nno woru iya ye Chileke l'eka.”

¹² Onye wotaru iphe nkiya bya anụ lẹ mboku kẹ mbụ bẹ bụ Náshonu nwa Amínadabu, bụ onye-ishi ndu Jiuda. ¹³ Iphe, ọ nṣru bụ gbamugbamụ mkpola-ochaa lanụ, ेrwa iya dù ụkporo shékelu ishii lẹ shékelu iri; bya anukwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpola-ochaa, ेrwa iya dù ụkporo shékelu eto lẹ shékelu iri.

G'o ha bụ iphe, eegudeje atụ ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tịa ya. Ophu nonu bẹ e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ¹⁴ Iphe ọzo, o nṣru bẹ bụ ago lanụ, e meru lẹ mkpola-ododo, ेrwa iya dù shékelu iri; iphe, jiru iya nụ bụ ụnwù-isensu; ¹⁵ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ¹⁶ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ¹⁷ mẹ oke-eswi labo; waa ebili ise; mẹ mkpi ise; mẹ ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-èhu-guu. Noo iphe, Náshonu nwa Amínadabu wotaru bya anụ bụ ono.

¹⁸ O be lẹ mbóku k'ebó; Netanélu nwa Zuwa, bụ onye-ishi l'ipfu Isáka wota iphe nkiya bya anụ. ¹⁹ Iphe, o nṣru bụ gbamugbamu mkpola-ochaa lanụ, ेrwa iya dù ụkporo shékelu ishii lẹ shékelu iri; bya anukwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpola-ochaa, ेrwa iya dù ụkporo shékelu ẹto lẹ shékelu iri. G'o ha bụ iphe, eegudeje atụ ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tịa ya. Ophu nonu bẹ e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ²⁰ Iphe ọzo, o nṣru bẹ bụ ago lanụ, e meru lẹ mkpola-ododo, ेrwa iya dù shékelu iri; iphe, jiru iya nụ bụ ụnwù-isensu; ²¹ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ²² waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ²³ mẹ oke-eswi labo; waa ebili ise; waa mkpi ise; mẹ ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-èhu-guu. Noo iphe, Netanélu

nwa Zuwa wotaru bya anụ bụ ono.

²⁴ O be lẹ mbóku k'eto; Eliyabu nwa Helonu, bụ onye-ishi ndu kẹ Zebulonu wota iphe nkiya bya anụ. ²⁵ Iphe, o nṣru bụ gbamugbamụ mkpola-ochaa lanụ, ेrwa iya dụ ụkporo shékelu ishii lẹ shékelu iri; bya anukwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpola-ochaa, ेrwa iya dụ ụkporo shékelu eto lẹ shékelu iri. G'o ha bụ iphe, eegudeje atụ ेrwa iphe l'eze-ulø Chileke bẹ e gude t̄a ya. Ophu nonu bẹ e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ²⁶ Iphe ozo, o nṣru bẹ bụ ago lanụ, e meru le mkpola-ododo, ेrwa iya dụ shékelu iri; iphe, jiru iya nụ bụ ụnwù-isensu; ²⁷ O bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ²⁸ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ²⁹ waa oke-eswi labo; mẹ ebili ise; waa mkpi ise; mẹ ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Eliyabu nwa Helonu wotaru bya anụ bụ ono.

³⁰ O be lẹ mbóku k'eno; Elizuru nwa Shediyo, bụ onye-ishi, ụnwu Rübenu wota iphe nkiya bya anụ. ³¹ Iphe, o nṣru bụ gbamugbamụ mkpola-ochaa lanụ, ेrwa iya dụ ụkporo shékelu ishii lẹ shékelu iri; bya anukwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpola-ochaa, ेrwa iya dụ ụkporo shékelu eto lẹ shékelu iri. G'o ha bụ iphe, eegudeje atụ ेrwa iphe l'eze-ulø Chileke bẹ e gude t̄a ya. Ophu nonu bẹ e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ³² Iphe ozo, o nṣru bẹ bụ ago lanụ, e meru lẹ

mkpolā-ododo, ἑ̄rwa iya dū sh̄ekelu iri; iphe, jiru iya nū bū ȣn̄wū-isensu; ³³ Ὁ bya anū nwa oke-eswi lanū; waa ebili lanū; waa nwa ebili lanū, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-ōku; ³⁴ waa mkpi lanū, ee-gude gwee ngweja-iphe-ēji; ³⁵ waa oke-eswi labo; mē ebili ise; waa mkpi ise; waa ȣnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ēhu-guu. Noo iphe, Elizuru nwa Shediyo wotaru bya anū bū ono.

³⁶ O be lē mboku k'ise; Shelumēlu nwa Zurishadayi, bū onye-ishi ȣnwu Simiyonu wota iphe nkiya bya anū. ³⁷ Iphe, ὁ nūru bū gbamugbamu mkpolā-ochaa lanū, ἑ̄rwa iya dū ȣkporo sh̄ekelu ishii lē sh̄ekelu iri; bya anukwapho ochi lanū, e meru lē mkpolā-ochaa, ἑ̄rwa iya dū ȣkporo sh̄ekelu ēto lē sh̄ekelu iri. G'ō ha bū iphe, eegudeje atū ἑ̄rwa iphe l'eze-ulo Chileke bē e gude tūa ya. Ophu nōnu bē e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu lē manū; g'e gude gwee ngweja-nri. ³⁸ Iphe ȣzo, ὁ nūru bē bū ago lanū, e meru lē mkpolā-ododo, ἑ̄rwa iya dū sh̄ekelu iri; iphe, jiru iya nū bū ȣn̄wū-isensu; ³⁹ Ὁ bya anū nwa oke-eswi lanū; waa ebili lanū; mē nwa ebili lanū, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-ōku; ⁴⁰ waa mkpi lanū, ee-gude gwee ngweja-iphe-ēji; ⁴¹ waa oke-eswi labo; mē ebili ise; waa mkpi ise; waa ȣnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ēhu-guu. Noo iphe, Shelumēlu nwa Zurishadayi wotaru bya anū bū ono.

⁴² O be lē mboku k'ishii; Eliyasafu nwa Diyuwēlu, bū onye-ishi ȣnwu Gadu wota iphe nkiya bya anū. ⁴³ Iphe, ὁ nūru bū gbamugbamu

mkpola-ochaa lanu, erwa iya du ụkporo shékelu ishii lè shékelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru lè mkpola-ochaa, erwa iya du ụkporo shékelu éto lè shékelu iri. G'o ha bụ iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke bę e gude tua ya. Ophu nonu bę e yejishikötaru ukpokutu ereshi, a gworu lè manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁴⁴ Iphe ozo, o nñru bę bụ ago lanu, e meru lè mkpola-ododo, erwa iya du shékelu iri; iphe, jiru iya nñ bu ùnwù-isënsu; ⁴⁵ O bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; mę nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-óku; ⁴⁶ waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁴⁷ waa oke-eswi labo; mę ebili ise; waa mkpi ise; waa ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-éhu-guu. Noo iphe, Eliyasafu nwa Diyuwelu wotaru bya anu bụ ono.

⁴⁸ O be lè mboku k'ësaa; Elishama nwa Amihudu, bụ onye-ishi ndu Ifuremu wota iphe nkiya bya anu. ⁴⁹ Iphe, o nñru bụ gbamugbamu mkpola-ochaa lanu, erwa iya du ụkporo shékelu ishii lè shékelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru lè mkpola-ochaa, erwa iya du ụkporo shékelu éto lè shékelu iri. G'o ha bụ iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke bę e gude tua ya. Ophu nonu bę e yejishikötaru ukpokutu ereshi, a gworu lè manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁵⁰ Iphe ozo, o nñru bę bụ ago lanu, e meru lè mkpola-ododo, erwa iya du shékelu iri; iphe, jiru iya nñ bu ùnwù-isënsu; ⁵¹ O bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee

ngweja-akpo-oku; ⁵² waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁵³ waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Elishama nwa Amihudu wotaru bya anu bu ono.

⁵⁴ O be le mboku k'esato; Gamalelu nwa Pedazo, bu onye-ishi ndu ipfu Manasé wota iphe nkiya bya anu. ⁵⁵ Iphe, o nuru bu gbamugbamu mkpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo shekelu eto le shekelu iri. G'o ha bu iphe, eegudeje atu erwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ophu nonu be e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gworu le manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁵⁶ Iphe ozo, o nuru be bu ago lanu, e meru le mkpola-ododo, erwa iya du shekelu iri; iphe, jiru iya nu bu ụnwù-isensu; ⁵⁷ O bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁵⁸ waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁵⁹ waa oke-eswi labo; me ebili ise, waa mkpi ise; waa ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Gamalelu nwa Pedazo wotaru bya anu bu ono.

⁶⁰ O be le mboku ke tete; Abidanu nwa Gidiyonni, bu onye-ishi ndu Benjaminu wota iphe nkiya bya anu. ⁶¹ Iphe, o nuru bu gbamugbamu mkpola-ochaa lanu, erwa iya du ukporo shekelu ishii le shekelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru le mkpola-ochaa, erwa iya du ukporo

shekelu ẹto lẹ shékelu iri. G'o ha bụ iphe, eegudeje atụ ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Ophu nonu bẹ e yejishikötaru ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁶² Iphe ozo, ọ nñuru bẹ bụ ago lanụ, e meru lẹ mkpola-ododo, ेrwa iya dù shékelu iri; iphe, jiru iya nụ bụ ụnwù-isënsu; ⁶³ Ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-óku; ⁶⁴ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁶⁵ waa oke-eswi labo; mẹ ebili ise; waa mkpi ise; waa ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-éhu-guu. Noo iphe, Abidanu nwa Gidiyoni wotaru bya anụ bụ ono.

⁶⁶ O be lẹ mboku k'iri; Ahiyeza nwa Amishadayi, bụ onye-ishi ndu ipfu Danu wota iphe nkiya bya anụ. ⁶⁷ Iphe, ọ nñuru bụ gbamugbamụ mkpola-ochaa lanụ, ेrwa iya dù ụkporo shékelu ishii lẹ shékelu iri; bya anukwapho ochi lanụ, e meru lẹ mkpola-ochaa, ेrwa iya dù ụkporo shékelu ẹto lẹ shékelu iri. G'o ha bụ iphe, eegudeje atụ ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e gude tụa ya. Ophu nonu bẹ e yejishikötaru ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁶⁸ Iphe ozo, ọ nñuru bẹ bụ ago lanụ, e meru lẹ mkpola-ododo, ेrwa iya dù shékelu iri; iphe, jiru iya nụ bụ ụnwù-isënsu; ⁶⁹ Ọ bya anụ nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; waa nwa ebili lanụ, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-óku; ⁷⁰ waa mkpi lanụ, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁷¹ waa oke-eswi labo; mẹ

ebili ise; waa mkpi ise; waa ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Ahiyeza nwa Amishadayi wotaru bya anu bụ ono.

⁷² O be lẹ mboku k'iri lẹ nanu; Pagelu nwa Okuranu, bụ onye-ishi ndu ipfu Asha wota iphe nkiya bya anu. ⁷³ Iphe, ọ nṣru bụ gbamugbamụ mkpola-ochaa lanu, ेrwa iya du ụkporo shékelu ishii lẹ shékelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru lẹ mkpola-ochaa, ेrwa iya du ụkporo shékelu eto lẹ shékelu iri. G'o ha bụ iphe, eegudeje atu ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya. Ophu nonu be e yejishikötaru ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁷⁴ Iphe ozo, ọ nṣru be bụ ago lanu, e meru lẹ mkpola-ododo, ेrwa iya du shékelu iri; iphe, jiru iya nu bụ ụnwù-isensu; ⁷⁵ Ọ bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-oku; ⁷⁶ waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁷⁷ waa oke-eswi labo; me ebili ise; waa mkpi ise; waa ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Pagelu nwa Okuranu wotaru bya anu bụ ono.

⁷⁸ O be lẹ mboku k'iri l'ebu; Ahira nwa Enanu, bụ onye-ishi ụnwu Nafutali wota iphe nkiya bya anu. ⁷⁹ Iphe, ọ nṣru bụ gbamugbamụ mkpola-ochaa lanu, ेrwa iya du ụkporo shékelu ishii lẹ shékelu iri; bya anukwapho ochi lanu, e meru lẹ mkpola-ochaa, ेrwa iya du ụkporo shékelu eto lẹ shékelu iri. G'o ha bụ iphe, eegudeje atu ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke be e gude tua ya.

Ophu nōnu bē e yejishikotaru ukpokutu ereshi, a gwōru lē manu; g'e gude gwee ngweja-nri. ⁸⁰ Iphe ozo, o nūru bē bū agō lanu, e meru lē mkpola-ododo, ेrwa iya dū shékelu iri; iphe, jiru iya nū bū ụnwù-isensu; ⁸¹ O bya anu nwa oke-eswi lanu; waa ebili lanu; waa nwa ebili lanu, gbaru apha, ee-gude gwee ngweja-akpo-òku; ⁸² waa mkpi lanu, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji; ⁸³ waa oke-eswi labo; mē ebili ise; waa mkpi ise; waa ụnwu ebili ise, gbachaaru apha, ee-gude gwee ngweja-ehu-guu. Noo iphe, Ahira nwa Enanu wotaru bya anu bū ono.

⁸⁴ Iphe ono bē bū iphe, ndu-ishi ndu Ízurèlu wotaru bya anu g'e gude woru ọru-ngweja ono ye Chileke l'eka; mbu teke ono, a wuru iya manu ono. Iphe, ẹphe nūru bē bū: gbamugbamu mkpola-ochaa iri l'ebó; waa ochi mkpola-ochaa iri l'ebó; waa agō mkpola-ododo iri l'ebó. ⁸⁵ Gbamugbamu lanu bē ेrwa iya aduje ụkporo shékelu mkpola-ochaa ishii lē shékelu iri. ےrwa ochi lanu nōdu aduje ụkporo shékelu mkpola-ochaa eto lē shékelu iri. G'o ha bū iphe, eegudeje atu ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke bē e gude tū ya. ⁸⁶ Agō mkpola-ododo ono dū iri l'ebó; teme e yejishichaa ya ụnwù-isensu. ےrwa iya nōdu abujeru shékelu mkpola-ododo iri iri. G'o ha bū iphe, eegudeje atu ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke bē e gude tū ya. Mkpolo-ododo, e gude mee agō ono bē ेrwa iya tuko dū ụkporo shékelu mkpola-ododo ishii. ⁸⁷ Iphe mkpako anu, ee-gude gwee ngweja-akpo-òku ono dükota bē bū; ụnwu oke-eswi iri l'ebó; waa ebili iri l'ebó;

waa ụnwu ebili iri l'ębo, gbachaaru apha; yele ngweja-nri tso iya nụ; waa mkpi iri l'ębo, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji.⁸⁸ Anu, ee-gude gwee ngweja-ęhu-guu bę tükoru du oke-eswi ükporo l'eno; waa ebili ükporo ęto; mę mkpi ükporo ęto; waa ụnwu ebili ükporo ęto, gbachaaru apha. Noo iphe, a nüru g'e gude woru ɔrungweja ono ye Chileke l'eka; mbụ teke ono, a würu iya manụ ono.

⁸⁹ O be teke Mósisu bahuru gę yele Chipfu bogba l'ime ụlo-ekwa-ndzukọ ono; ọ nüma olupofu, a nọ l'eli opfu okpoko ono; ęka aapfujye ụgwo iphe-eji ono epfu, bụ iya bụ ęka ono, e doberu ekemu Chipfu ono. Opfu ono bę a nọ lę mgbaka chierobu labo pho epfu eyeru Mósisu.

8

Edobe oroku

¹ Chipfu bya asụ Mósisu: ² “Pfuaru Erönü sụ iya l'o -bya adobe oroku; g'o döbe oroku ęsaa ono k'ophu iphóró iya a-nга atatiphu iphe ono, a tukoberu iya ono.” ³ Erönü mee ya egube ono, a sụru g'o mee ya ono; mbụ döbe oroku ono; k'ophu iphóró iya ngakötaru atatiphu iphe ono, a tụ-koberu iya ono, bụ iya bụ gę Chipfu karu Mósisu g'e mee ya. ⁴ Waa g'e gude mee iphe ono, aatukobeje oroku ono baa: Ọo mkpola-ododo, e tsusaru etsusa bę e gude mekota iya shita l'iķe iya jeye lę nchị iya. Iphe ono, aatukobeje oroku ono bę e meerupho egube Chipfu goshiru iya Mósisu.

Edobe ndu Lívayi iche

⁵ Chipfu byakwa asụ Mósisu: ⁶ "Họta ndu Lívayi l'echilabọ ndu Ízurelu; mee phẹ g'ephe duebe ree. ⁷ Waa g'ii-shi mee phẹ g'ephe duebe ree baa: Wota mini ntürwu phee phẹ l'ehu; ephe akpushikota iphe, bụ ejị, dù phẹ l'ehu; bya asashikota uwe phẹ shi nno sachaa onwophẹ ree. ⁸ Ephe ewota nwa oke-eswi; yele ngwejanri, ayıru iya nụ, bụ iya bụ ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manu. L'i wota nwa oke-eswi ozo, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji. ⁹ L'i duru ndu Lívayi Ọbu je l'iphu ụlo-ekwa-ndzukọ; kukobé iphe, bụ ndu Ízurelu l'ophu g'ephe dzukota l'eka ono. ¹⁰ L'i duru ndu Lívayi ono bya l'atativhu Chipfu. Ndu Ízurelu ebyibe phẹ eka l'ishi. ¹¹ Ọburu Erönü e-worū ndu Lívayi ono ye Chipfu l'eka; ephe aburu ngweja-amama, shi l'eka ndu Ízurelu; k'ophu ephe a-nodu ejeru Chipfu ozi. ¹² Qo ya bụ; ndu Lívayi ono abya ebyibegbaa oke-eswi ono eka l'ishi. L'i gude nanu gwee ngweja-iphe-eji; gude nanu gwee ngweja-akpo-oku nụ Chipfu; shi nno pfua ụgwo iphe-eji ndu Lívayi.

¹³ "L'i mee; ndu Lívayi ono abya atuko pfuru l'iphu Erönü yele ụnwu iya. L'i woru phẹ ye l'eka Chipfu g'ephe aburu iya ngweja-amama. ¹⁴ Noo g'ii-shi dobe ndu Lívayi iche l'eka ndu Ízurelu ophuna nọ bụ ono; mee ndu Lívayi ono g'ephe bürü nkemu. ¹⁵ I -sachaephō ndu Lívayi ono; bya eworu phẹ dobe g'ephe dù gẹ ngweja-amama; ephe ejeahaa ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ. ¹⁶ Qo ephebedua g'ephe hakota bẹ e shi lẹ ndu Ízurelu họta ye mu l'eka. Mu nata phẹ; mee phẹ; ephe bürü nkemu; nochia ẹnya

ndu bụ ọkpara l'alị Ízurelu; mbụ iphe, bükota unwoke mbụ, vu ụzo waa ẹkpa-nwa l'alị Ízurelu. ¹⁷ Iphe, bụ ọkpara l'ophu l'alị Ízurelu; nemadzụ-o; mẹ anụ bẹ bükota nkemu. Lẹ teke ono, mu gbushikötaru iphe, bụ ọkpara l'alị Ijiputu bẹ mu doberu phẹ iche g'ẹphe bürü nkemu. ¹⁸ Nta-a bẹ mu wowaru ndu Lívayi mee; ẹphenochia ẹnya ndu bụ ọkpara l'alị Ízurelu l'ophu. ¹⁹ Mbụ lẹ mu shiwaal echilabọ ndu Ízurelu l'ophu hota ndu Lívayi woru ye Erọnu yele ụnwu iya l'eka; g'ẹphe jejeru ndu Ízurelu ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ; ẹphe apfije ụgwo iphe-eji ụnwu Ízurelu; k'ophu mgbu-ọnwu ete egbudu phẹ m'ẹphe jekube ulo Chipfu ono ntse."

²⁰ Mósisu; waa Erọnu; mẹ iphe, bụ ndu Ízurelu l'ophu bya emeeru ndu Lívayi ẹgube ono, Chipfu turu iya Mósisu l'ekemu sụ g'e mee ndu Lívayi. Ọ bürü gẹ ndu Ízurelu meru phẹ iya bụ ono. ²¹ Ndu Lívayi bẹ safuru onwophẹ ntürwu; bya assaa uwe phẹ asasa. Oo ya bụ; Erọnu woru phẹ nụ Chipfu g'ẹphe dù gẹ ngwēja amama; bya apfua ụgwo iphe-eji phẹ shi nno safu phẹ ntürwu. ²² E mechaas; ndu Lívayi nodu Erọnu yele ụnwu iya l'eka wata eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ. Ọ bürü gẹ Chipfu gude tuaru iya Mósisu l'ekemu bụ g'ẹphe meru ndu Lívayi ono.

²³ Chipfu bya asụ Mósisu: ²⁴ "Iphe-a bẹ bụ ndu Lívayi bẹ ọ dürü: Unwoke nowaru a -gbẹ l'ukporo apha l'apha ise kwaseru bẹ a-watajẹ eje ozi l'ulo-ekwa-ndzukọ. ²⁵ Ẹphe -nowa ukporo apha labọ l'apha iri; ẹphe ahaa eje ozi l'ulo-

ékwa-ndzukọ ono; ẹphe te ejebaędu iya. ²⁶ Ole ọ -buru l'ọ dù phẹ g'ẹphe yejeru ụnwunna phẹ eka l'ozi ulo-ékwa-ndzukọ ono; g'ẹphe yekpooro eka. Obenu l'ẹphebedua l'onwophe bẹ l'e-jebuhu ozi. Noo g'ii-shi nụ ndu Lívayi ozi, ẹphe a-noduje eje bụ ono.”

9

Qbo Ojeghata

¹ L'ọnwa mbụ l'apha, kwe ndu Ízurelu apha labo, ẹphe shi l'alị Ijiputu lufuta bẹ Chipfu pfuru yeru Mósisu l'echięgu Sayinayı sụ iya: ² “Gẹ ndu Ízurelu bokwaa ọbo Ojeghata teke a boje iya. ³ Ọnwa-a -duepho l'abali iri l'eno; unu bọ ọbo Ojeghata ono teke a boje iya. Teke unu a-wata iya abobo bẹ bụ mẹ ẹnyanwu rịbajeeph. Unu bọ iphe ono g'ekemu iya gude dù waa gẹ nsọ iya gude dù.” ⁴ Ọ ya bụ; Mósisu bya epfuaru ndu Ízurelu g'ẹphe bọ ọbo Ojeghata ono. ⁵ Ẹphe woru ọbo Ojeghata ono bọ l'echięgu Sayinayı g'ọnwa mbụ ono dù l'abali iri l'eno; g'ẹnyanwu abyawaa ariba. Ẹphe tuko iphemiphemekota gẹ Chipfu suru Mósisu g'emeje iya.

⁶ Ole o nwekwaniру ndu ọphu ayidu lẹ ndu boru ọbo Ojeghata ono mbokwu ono. Ishi iya bụ l'ẹphe turwuru onwophe kẹle ẹphe denyiru onye nwuhuru anwuhu eka. Ndu ono byapfuta Mósisu yele Erönü lẹ mbokwu ono; ⁷ bya asụ Mósisu: “Nta-a bẹ ntürwu dù anyi l'ehu kẹle anyi denyiru onye nwuhuru anwuhu eka. Ole-a; ?denu g'o gude ọphu e te ekwedu g'anyi tsoru

ndu Ízurélu ọphuna nụ Chipfu ngwéja teke a nuje iya?”

8 Mósisu sụ phẹ: “Unu ngabẹ; gẹ mu maru iphe, Chipfu l'e-pfu l'opfu éhu unu.”

9 Tóbudu iya bụ; Chipfu sụ Mósisu: **10** “Pfuaru ndu Ízurélu sụ phẹ: O -nweru onye shi l'ime unu; ozoo l'onye Ọbu bụ oshilökpa unu, denyiru eka l'odzu; shi nno türwua onwiya; ozoo l'onye Ọbu jeru eka dù ẹnya ẹnya; g'onye ono bolekwa-a Ọbo Ojeghata kẹ Chipfu ono. **11** Teke ẹphe abọ iya bẹ bụ l'abalị iri l'ēno l'ọnwa k'ebọ iya; mè ẹnyanwu ríabajeeopho. Iphe, ẹphe e-gude bọ ya bụ: buredi, ekoduru ekoko; waa mkpækwo, atsogbaa ilu. **12** G'o tọ dükwa iphe ono ọphu ẹphe a-ha g'o bọ nchi; ọphu o dükwa ọkpu iya, ẹphe a-nyakwo anyakwo. Ọo g'ekemu Ọbo Ojeghata ono dükota bụ g'ẹphe e-gude bọ ya. **13** Ole onye ntürwu adudu l'ehu; ọphu o jeduru iphe; ọphu onye Ọbu aboduru Ọbo Ojeghata ono bẹ ee-bufu l'echilabọ ndibe phẹ; noo kèle o tọ nüduru Chipfu ngwéja iya teke a türü Ọnu iya. Onye ono bẹ iphe-eji, o meru a-tukoru l'ishi.

14 “Onye lwaru alwalwa; unu l'iya buru; o -dụ iya g'o tsoru unu bọ Ọbo Ojeghata kẹ Chipfu ono; g'onye Ọbu mekwaa ya g'ekemu iya; waa nsọ iya gude dù. Ọo nsọ lanu bẹ dùru onye a nwürü anwụnwu l'alị-a waa onye lwaru alwalwa.”

*Urwukpu aso-kputa
ulo-ékwa Chileke
(Awụ 40:34-38)*

¹⁵ Mbóku ono, a kpóberu ulo-ékwa Chipfu, bụ iya bụ ulo-ékwa, eka eedobeje ekwo ekemu Chipfu ono; bẹ urwukpu sọ-kputeru iya. L'uzenyashi bẹ urwukpu ono duepho g'óku l'eli ulo-ékwa ono; duepho nno jasú l'útsu. ¹⁶ O buerupho g'o dù kwaseru bụ ono. L'eswe bẹ urwukpu ono aso-kputaje ulo-ékwa Chipfu ono; o -be l'enyaishi; l'o nwua kẹ phoo g'óku. ¹⁷ O nódú abújeru teke urwukpu ono shi l'eli ulo-ékwa ono palihu imeli imeli; ndu Ízurélu awúlihu túbua ije phẹ. Eka ẹphe jeberu; urwukpu ono keshiru; ẹphe akpobe ulo-ékwa phẹ l'eka ono; noshia. ¹⁸ O nódú abújeru Chipfu -sụ ndu Ízurélu g'ẹphe wú-lihu túbua; ẹphe awúfu túbua. Teke o bụ l'o súru phẹ g'ẹphe nódú; ẹphe akpobe ulo-ékwa phẹ noshia. O búru g'urwukpu ono nō-beru l'eli ulo-ékwa Chipfu ono bụ g'ẹphe anó-bejeru l'eka ẹphe kpóberu ulo-ékwa phẹ ono. ¹⁹ Teke urwukpu ono nōru ọdu l'eli ulo-ékwa Chileke ono; ndu Ízurélu emeephō gẹ Chipfu pfuru phẹ; nopyabe; ẹphe ta atúgbudu. ²⁰ Teke o bụ l'urwukpu ono nōru l'eli ulo-ékwa Chipfu ono; nō ya nwujiku olehole; bẹ bụ Chipfu -sụ g'ẹphe nódú; ẹphe akpobe ulo-ékwa phẹ noshia. Teke o súru phẹ g'ẹphe wúlihu túbua; ẹphe awúfu túbua. ²¹ Teke o bụ l'urwukpu ono nōru shita l'uzenyashi jasú l'útsu; o -rwua l'útsu o palihu imeli imeli; ẹphe awúfu túbua. Obetakpoo o búru l'eswe bẹ urwukpu ono palihuru imeli; ozoo l'enyaishi; bẹ buépho teke o palihuru bẹ ndu Ízurélu awúfuye túbua. ²² Obetakpoo urwukpu ono nódú l'eli

ulo-ekwa Chipfu ono noo ya abalị labo; ozoo noo ya ọnwa ophu; ozoo l'oo apha ophu; bẹ ndu Ízurèlu a-nodu jeephø l'eka ẹphe kpóberu ulo-ekwa phẹ g'ephe no iya; ophu ẹphe ta abyadụ atugbu atugbu. Obenu le teke a nonyaarу urwukpu ono palihu imeli; ẹphe awufu tugbua.

²³ O nodu abujeru; Chipfu -sụ phẹ g'ephe nodu; ẹphe akpøbe ulo-ekwa phẹ noshia. Teke ọ suru phẹ g'ephe tugbua; ẹphe awufu tugbua. Iphemiphe, Chipfu pfuru phẹ bẹ ẹphe mekotaru egube ọ tñru iya Mósisu l'ekemu.

10

Opu labo, e meru le mkpola-ochaa

¹ Chipfu sụ Mósisu: ² "Gude mkpola-ochaa, e tsusaru etsusa meta opu labo; k'ophu ii-gudeje iya eku ndu Ízurèlu g'ephe dzukòbe; gudejekwa iya pho karu phẹ teke ẹphe a-phutaje ulo-ekwa phẹ tugbua. ³ Teke a tükoru opu labo ono gbua bẹ bụ iphe, oopfu bụ g'iphe, bụ ndu Ízurèlu l'ophu dzukòbe l'iphu ngu l'onu ulo-ekwa-ndzukọ. ⁴ O -bụru l'oo opu lanụ kpoloko bẹ e gburu; iphe, oopfu bụ g'iphe, bụ ndu-ishi dzukòbekota l'atatiphu ngu; mbụ ndu bugbaa ishi ipfu ipfu ndu Ízurèlu. ⁵ Teke opu ono daru ugbo lanụ; iphe, oopfu bụ g'iphe, bụ ipfu, kpóberu ulo-ekwa phẹ l'uzo ẹnyanwu-awawa wulihu tugbua. ⁶ Teke i gburu opu ono k'ugbo ebo; gẹ ndu ọphu kpóberu ulo-ekwa nkephẹ l'uzo ndohali wulihu tugbua. Ee-gbuje opu ono g'ọ gbajẹ ama teke ẹphe a-wufu tugbua. ⁷ Unu -byaephø eku edzudzu-oha g'ephe dzukòbe; unu

egbua opu ono; ole ọo g'ọ tọ dashị g'ophu e gude agba ama. ⁸ Ọo ụnwụ Erọnu, bụ iya bụ ndu-uke Chileke bẹ e-gbuje opu ono. Ọo-bụru omelali, a-dụru unu jasuru asuru; e -shi l'ogbo sweru ọgbo. ⁹ Teke ọ bụ l'unu eje etso ndu ọhogu unu ọgu l'alị unu; mbụ ndu akpa unu ẹhu; unu gbuia opu ono g'ọ dashia ọda ike; k'ophu Chipfu, bụ Chileke unu a-nyata unu; bya adzota unu l'eka ndu ọhogu unu ono. ¹⁰ Nokwapho g'unu e-gbuje opu mẹ ẹhu nọdu atsọ unu; mẹ teke unu abo ọbo-iphe, unu abojegbaa; mẹ teke unu abo iphe k'ọnwa ọphúú* unu; unu -gwechaephō ngweja-akpọ-ọku; mẹ ngweja-ẹhu-guu ono, unu egweje ono; unu egburu opu ye iya; k'ophu Chileke e-gude iya nyata unu. Ọo mbédúa bụ Chipfu, bụ Chileke unu.”

Ndu Ízurelu awụfu l'echięgu Sayinayi

¹¹ O be lẹ g'ọnwa k'ebô dù l'ukporo abali; l'apha k'ebô iya; urwukpu ono shi l'eli ulo-ekwa Chipfu ono, bụ eka ékwo ekemu aduje ono palia imeli imeli. ¹² Tòbudu iya bụ; ndu Ízurelu bya eshi l'echięgu Sayinayi ono; ọ bụru phẹ atụgbu. Ephe jee jasụ l'echięgu Paranu, bụ eka urwukpu ono jeberu keshiru.

¹³ Onoya bụ kẹ mbụ, ephe tüğüburu ije phẹ ono; ęgube ono, Chipfu türü iya Mósisu l'ekemu. ¹⁴ Ọ bụru ipfu Jiuda bẹ vutaru uzo ije ono. Ephe dzebe l'okpa l'okpa; parụ ékwa-ọhubama ipfu phẹ wụru tüğüburua. Ọ bụru Náshonu nwa

---

* **10:10** 10:10 Ọbo-iphe-a bẹ ndu Ízurelu aboje ujiku ophu teke ọnwa ọphúú furu. Húma g'ephe emeje iya lẹ Ógú 28:18.

Amínadabu bẹ bụ onye-ishi ipfu Jiuda ono.
15 Netanélu nwa Zuwa bürü onye-ishi ipfu Isaka;
16 Eliyabu nwa Helonu bürü onye-ishi ipfu Zebulonu.

17 Qo ya bụ; a pho-tsuta ulo-ekwa Chipfu ono; oshilokpa Geshonu; mè oshilokpa Merari pata iya; o bürü phē atugbu.

18 Ipfu ozo, l'etsota l'atugbu ono bẹ bụ ndu ipfu kẹ Rúbenu. Ephe dzebekwapho l'okpa l'okpa; gude ekwa-ohubama ipfu phē wuru tuggua. O bürü Elizuru nwa Shediyø bụ onye-ishi ipfu Rúbenu ono. **19** Shelumelu nwa Zurishadayi bürü onye-ishi ndu ipfu Simiyonu; **20** Eliyasafu nwa Diyuwelu bürü onye-ishi ipfu Gadu.

21 Töbudu iya bụ; ndu Kohatu vuta iphe, dù nsø ono gude tuggushia. Ephe jerwushia; a kpobewa nụ ulo-ekwa Chipfu.

22 Ipfu ozo, l'etsota phē nụ bürü ndu Ifuremu. Ipfu ozo, l'etsota l'atugbu ono bẹ bụ ndu ipfu kẹ Rúbenu. Ephe dzebekwapho l'okpa l'okpa; gude ekwa-ohubama ipfu phē wuru tuggua. O bürü Elishama nwa Amihudu bụ onye-ishi ndu ipfu Ifuremu ono. **23** Gamalelu nwa Pedazo buru onye-ishi ndu ipfu Manáse; **24** Abidanu nwa Gidiyoní bürü onye-ishi ndu ipfu Benjiaminu.

25 Ipfu ozo, l'etsota nụ; bya abürü ipfu ophu ekpejeru azu l'ije ono bürü ndu Danu. Ipfu ozo, l'etsota l'atugbu ono bẹ bụ ndu ipfu kẹ Rúbenu. Ephebedua dzebekwapho l'okpa l'okpa; gude ekwa-ohubama ipfu phē wuru tuggua. O bürü Ahiyeza nwa Amishadayi bụ onye-ishi ipfu Danu ono. **26** Pagelu nwa Okuranu bürü onye-ishi ipfu

Asha. ²⁷ Ahira nwa Enanu bürü onye-ishi ipfu Nafutali. ²⁸ Noo gẹ ndu Ízurèlu edzebeje l'òkpa l'òkpa wufu m'ephe gbèshi ije phè bụ ono.

²⁹ Mósisu bya epfuaru Hobabu nwa Ruwèlu, bụ onye Midiyau; bya abürü ọgo iya sụ iya: “Nta-a bẹ anyi atügbuwa ala ali ẹka ono, Chipfu pfuru anyi l'oo-nụ anyi ono. Tsonuru anyi g'anyi je. Anyi e-mekwarụ ngu ree; kèle Chipfu kweshikwaru ndu Ízurèlu ukwe-iphe, dùgbaa ree.”

³⁰ Hobabu sụ iya waawaa; lẹ ya te etsoduru phè; lẹ ya alaphuwa azụ l'alị iya; lapfu ndu ẹphe l'iya bụ.

³¹ Obenu lẹ Mósisu sùru iya: “Jiko ta ahashinu anyi. Eshinu ọbu ngu maru ẹka anyi a-kpobèje ụlo-ekwa anyi l'echięgu-a; nödunu g'i bürü ẹnya, anyi gude aphụ uzo. ³² I -tsoru anyi bẹ anyi lẹ ngu a-gbarụ mgba l'iphe, bükpo iphe-oma, Chipfu e-mekotaru anyi.”

Okpoko Chileke waa urwukpu

³³ Noo ya; ẹphe shi l'úbvú Chipfu ono tüğbua; jee ije abalị eto. Okpoko ọgbandzu Chipfu vuta ụzo l'ime abalị eto ono; g'o chötaru phè ẹka ẹphe a-nödu tüta unme. ³⁴ O nödu abujeru; o -beephø l'eswe; urwukpu, shi l'ẹka Chipfu nö abya atükoru phè l'ishi; mbụ teke ono, ẹphe shi l'ẹka ẹphe kpöberu ụlo-ekwa phè tüğbua ono.

³⁵ Teke e vutaerupho okpoko ono tüğbua; Mósisu asụ: “Zilihunu gube Chipfu. Gẹ ndu ọhogu ngu gbakashihukwa nanụ nanụ. Gẹ ndu ono, i dù ashị shikwa ngu l'iphu gbalachaa.”

³⁶ Teke a pazetaru okpoko ono; Mósisu asụ:

"Lwaphuta azụ gube Chipfu; lwapfuta ụnu-kuru-ụnu ndu Ízuręlu-a."

11

Oku, shi l'eka Chipfu

¹ Töbudu iya bụ; ndu Ízuręlu wata akụ photophoto epfu l'ephe eje iphe-ehuka. Photophoto ono, ephe akụ ono bya erwua Chipfu lẹ nchị; ęhu ghuahaa ya eghu. Oku shinu l'eka Chipfu bya ekegbushikota ndu Ízuręlu ndu ọphu kpóberu ulo-ekwa phę l'uzo ishi ishi. ² Ndu Ízuręlu bya araku Mósisu; o pfuru nụ Chipfu; oku ono nyishihu. ³ Oo ya bụ; e kuahaa ępha ęka ono Tabera, bụ iya bụ "oku-ekeke"; kèle oku, shi l'eka Chipfu bya ekegbushia phę.

Nri, bụ Mana

⁴ Ikpoto ndu ono, ęphe lẹ ndu Ízuręlu gwarụ ögwaramogwa, bụ ndu tsoru phę nụ g'ephe gbęshiru ije ono; wata eze nzeri nri. Ndu Ízuręlu watanụ ara ękwa ozyo sụ: "?Bụ onye a-nükpo anyi anụ g'anyi taa? ⁵ Anyi nyatarụ teke anyi shi anoduje ata anụ ema l'alị Ijiputu; anyi ta apfudu ugwo; teke ono bę anyi shi anoduje eri ata kukumba; bya eri ashị; eri liku; mę alibasa; waa galiku. ⁶ Ole nta-a bę ọ tọ duedu iphe, agukwadu anyi ęgu; ọphu ọ dudu iphe, anyi ahümaje ria; gbahaa mana-a!"

⁷ Nri ono, bụ mana bę ugbugba iya dù g'akpuru koriyanda. I -lee ya ęnya; l'ọ nyakụ anyakụ; eshi mkpọ g'etse bedelomu. ⁸ Ndu

Ízurèlu nòdu ejeje ekpokòọ ya; gwee ya egwegwe; ọzoo tsua ya etsutsu l'ikwe. Ẹphe ahajéru shia ya eshishi; haru ghee ya egheghe. Oonoduje atsọ g'iphe, e gude manu olivu ghee. ⁹ Teke mana ono adajéru phẹ bụ teke iji daa-haerupho l'eka ẹphe kpóberu ulo-ekwa phẹ l'enyashi.

Mósisu edoru Chipfu edo

10 Mósisu bya anúma gẹ ndu Ízurèlu wúshigbaaru l'ọnụ nòdugbaa l'ọnulo l'ọnulo akwa ntumatu; ẹhu nòdu eghu Chipfu eghu eghushikpoo ya ya ike. O tsuahaa Mósisu l'ehu. 11 Noo ya; Mósisu jíahaa Chipfu sụ iya: “?Denu g'o gude ọ bụru mube onye-ozi ngu bẹ i meru g'égube iphe-ehuka ọwa-a dapfuta? ?Bụ lẹ mu ta adụdu ngu l'obu meru g'o gude i paru ivu ẹhu ndu-a l'ophu bo mu? ¹² ?Bụ mbédúa bẹ yeru ime ndu-a g'ephe ha; tọo mu nwúshiru phẹ; meru g'o gude i sụ gẹ mu heru phẹ l'utapfu gẹ nna he nwa iya, angukwadu ọra. Gẹ mu heru phẹ nno jasụ l'alị ono, i riburu nna phẹ oche nte l'ji-nụ phẹ ono. ¹³ ?Bụ awe bẹ mu a-húma anụ, mu a-núgbabe ndu-a; g'ephe echiru mu mkpu ọwa-a, ẹphe echi-a; sụ g'a nụ phẹ anụ g'ephe taa! ¹⁴ Mu taa dükwa ike ehekota ndu-a nwékinyi mu; ivu ẹhu phẹ anyị-gbukwa mu anyị-gbu. ¹⁵ O -bụru l'oo ẹgube-a bẹ ii-mee mu iya; gbuchikwa mu ebugbugbu nta; m'o -bụru lẹ mu dù ngu-a l'obu; gẹ mu ta anodukwanu ndzụ gude ẹnya húma ejo ọnodu mū.”

16 Chipfu bya eyeeru Mósisu ọnụ sụ iya: “Chiṭa ndu bụ ọgerenya Ízurelu ụmadzu ụkporo ẹto l'iri g'ephe byapfuta mu; mbụ ndu i hụberu ama l'ephe bupho ndu bụ ọgerenya; bürü ndu-ishi phę. Chiṭa phę gę gu l'ephe tuko bya apfuru l'ulo-ekwa-ndzuko. **17** Mu e-nyizeta byapfuta ngu l'eka ono; mu lę ngu epfugba opfu; mu aharu unme, dù ngu l'ehu habota woru ye ndu ono l'ehu nkephę; k'ophu ephe e-yeta eka vubude ngu ivu ono; g'i ti vuhe iya nwękinyi ngu.

18 Pfuaru ndu Ízurelu g'ephe dobe onwophę iche kwaberi echele; l'o -rwua echele bę ephe a-ta anụ; kélé mịbe Chipfu nümawaru ekwa ono, ephe ara sụ: ‘?Bụ onye a-nụ anyi anụ g'anyi taa? Teke anyi shi nodu lę Ijiputu bę shikwa karu anyi lę ree.’ Nta-a bę Chipfu a-nụ unu anụ g'unu taa.

19 Anụ ono bę unu ta atagbudu l'ujiku lanụ; ophu unu atagbudu iya l'ujiku labo; ọzoo l'ime ujiku ise; ọzoo l'ime ujiku iri; ọzoo l'ime ujiku ụkporo.

20 Unu a-ta anụ ono ọnwa ophu; taa ya jasụ l'o bushihu unu l'imi; mbụ jasụ ọo-tushihu unu ayị; noo kélé unu jikaru Chipfu, bụ onye swiru unu; mbụ rarụ ekwa kpua ya sụ: ‘?Bụ gunu meru g'o gude anyi shi l'alị Ijiputu futa?’ ”

21 Təbudu iya bụ; Mósisu sụ Chipfu: “I humanuaru-a l'oo ụkporo ụnu nemadzụ mgbo ụkporo ẹto; l'ụkporo ụnu nemadzụ iri l'ise bę mu l'ephe gude ọkpa eje egube-a. O bürü phę bę i sụru l'ii-nụ anụ, ephe a-ta ọnwa ophu.

22 E -gbushigbuatatu mè eswi; ?bụ g'o dzuru phę? Mbụ-a; ?bụ g'o dzuru phę obetakpoo e gbushikotaru phę ema, nokota l'eze-enyimu?”

²³ Chipfu su Mósisu: “?Bü l'eka mu ta asüyü iya ememe tọo? Nta-a bẹ ji-huma; iphe, mu sụru l'oo-meru ngu; ?oo-me tọo too medu?”

Ndu bu ogerenya Ízurèlu epfuchiru Chileke

²⁴ Noo ya; Mósisu bya alüfu je akaru ndu Ízurèlu iphe, Chipfu pfuru. O chiṭa ndu bụ ogerenya ụkporo eto l'iri ono; ẹphe bya apfuphee ụlo-ekwa Chileke mgburugburu. ²⁵ Oo ya bụ; Chipfu gude urwukpu nyizeta bya epfuruyeru Mósisu; haru unme, dù Mósisu l'ehu habota woru ye ndu bụ ogerenya ụkporo eto l'iri ono l'ehu. Unme ono byaẹ phẹ pho l'ehu; ẹphe wata epfuchiru Chileke teke ono; obenu l'ephe te epfuchibađduru iya ozobaa.

²⁶ Ole o nweru ụmadzu labo ọzo, nopyaberu l'ulo-ekwa phẹ. Epha onye lanụ bụ Eludadu; epha onye ọphuu bürü Medadu. Ephe yi lẹ ndu bụ ogerenya ono, e deru epha phẹ ono; ole ẹphe te ejeduru l'ulo-ekwa Chileke ono. Obenu lẹ Unme Chileke byalere-a bya ejị ẹphebedua ẹhu; ẹphe nodu l'ulo-ekwa phẹ ono; pfuchiahaaru Chileke. ²⁷ Nwata nwokoro lanụ gbagbụa je asụ Mósisu: “Eludadu yele Medadu nökwa l'eka a kpóberu ụlo-ekwa epfuchiru Chileke.”

²⁸ Jioshuwa nwa Nunu, bụ onye shi teke ọ bụ nwata jetaru Mósisu ozi tufuekwapho ọnụ su: “Nnajiuphu mu, bụ Mósisu; pfunụru phẹ g'ephe dobe ọnụ doo.”

²⁹ Mósisu su iya: “?Bü ọdzori bẹ jiigbaru mu egube ono tọo? O gege adu mu ree; ọ -bü l'oo gẹ ndu kẹ Chipfu g'ephe ha gbẹ bükotaru ndu mpfuchiru; mbụ gẹ Chipfu gbẹ yekota phẹ

Unme nkiya l'ehu.” ³⁰ E mechaa; Mósisu mē ndu bu ogeranya Ízurèlu ono laphu azu l'eka ẹphe kpóberu ulo-ékwa phé.

Chipfu woru ọkwà mee anu atata

³¹ Noo ya; phérephere bya eshi l'eka Chipfu nō ziahaa; o shi l'eze-ényimu chikashia ọkwà; ẹphe bya adabyigbaaru lē mgboru ẹka ẹphe kpóberu ulo-ékwa phé ono. Ẹphe tuko ẹka ono g'o ha dzuru rwua iphe, ha g'eka nemadzù adu ike jee l'okpa ujiku ophu. G'ẹphe epheberu l'eli bē bu iphe, rwuru ntù-ókpa eto mē a -gbé l'omali. ³² Mbóku ono l'ophu; mē ényashi ono l'ophu; mékwapho nchitabóhu iya bē ẹphe tsoru je anwúko ọkwà ono. Onye nwütanukarú nwan-shii bē nwú-jiru gbamugbamú-nkwéka úkporo ise. Ẹphe woru iya kpasaaru onwophé; o tuko ẹka ono, ẹphe kpóberu ulo-ékwa phé ono dzuru mgburugburu. ³³ Ẹphe kpükwaduru-a anu ọkwà ono l'ónu ata; mbú l'ẹphe teke atagbudu iya; Chipfu watawaa phé atú-koshi oke ehu-eghu iya. O lòru ejo mgbu-ónwu tū phé. ³⁴ Oo ya bu; e kuahaa ẹka ono Kiburotu-Hatava, bu iya bu “ochieja ndu ékpiri”; kèle oo l'eka ono bē e liru iphe, bu ndu ono, meru ékpiri ono.

³⁵ Ẹphe shi lē Kiburotu-Hatava l'eka ono wúfu; je adorú lē Hazerotu.

12

Miriyamu yele Erönü etso Mósisu opfu

¹ Tóbudu iya bu; Miriyamu yele Erönü wata epfubyishi Mósisu lē kę nwanyi Kushi, o lúru. Noo kèle Mósisu lútakwanuru onye Kushi.

² Ephe sụ: “?Bu Mósisu kpoloko bẹ Chipfu eshije l'ọnụ iya pfua opfu? ?To shijedu l'ọnụ k'anyibedua pfukwapho opfu?” Chipfu nümanu iphe ono, ephe pfuru ono. ³ Sụ-a; nwoke ono, bu Mósisu bẹ bụnukaru onye eme odoo. Oo ya kachakpoo eme odoo l'iphe, bu ndu mgboko l'ophu.

⁴ G'e jia epfu; Chipfu pfuaru Mósisu; waa Erönü; mẹ Miriyamu sụ phẹ: “Unu n'eto tuko futa byakọta l'ulo-ekwa-ndzukọ.” Ephe n'eto ono bya afuta tüğbua jeshia. ⁵ Qo ya bu; Chipfu nodu l'urwukpu, kpuru oronmono nyizeta bya apfuru l'ọnụ ulo-ekwa-ndzukọ ono; bya ekua Erönü yele Miriyamu oku; ephe kpíritaru. ⁶ Chipfu sụ phẹ: “Unu ngabé nchị nüma iphe, mu epfurụ unu: Qobujeru; onye mpfuchiru Chipfu -nodu l'echilabọ unu; mube Chipfu egoshi iya onwomu l'ophulenya; bya epfurụ yeru iya lẹ nrwọ. ⁷ Obenu l'ọ tọ dudu nno l'ehu onye-ozi mu, bu Mósisu. Yébedua bẹ mu yekotaru ndibe mu l'ophu l'eka. ⁸ Teme mu l'iya nodu abogbaje ụja l'iphu l'iphu; mbụ l'anyi l'epfuije opfu doru ẹnya yeru onwanyi; ọ tọ budu ẹtu-opfu. Qohumaje gẹ mube Chipfu gbaru ụgbugba. Qo ya bu; ?bu gunu meru g'o gude ọphu unu atsudu ebvụ; unu nodu epfutoshì onye-ozi mu ono, bu Mósisu?”

⁹ Chipfu tukoshi phẹ ehu-eghu iya; bya aburu iya atugbu. ¹⁰ Urwukpu ono shièpho l'eli ulo-ekwa ono palia imeli imeli; a bya l'amaru; ekpenta nmawaa Miriyamu swokoswoko. Ehu chahue ya pho kẹ roboo. Erönü bya elee Miriyamu ẹnya bya ahụma g'ekpenta tükoru

iya ehu sweta. ¹¹ Eronu sụ Mósisu: “Oowaa nnajíuphu mu; ba nüşhinu anyi aphụ l'ọo l'anyi gude eme eswe mee iphe-eji. ¹² Te ekweshinụ gę nwanyị-a chahụ roboo gę nwata, byaru l'afuta l'epho ne iya; ọ nwụhuwaa anwụhu; ibe ẹhu iya rekashihuwa erekashi.”

¹³ Töbüdu iya bụ; Mósisu bya araku Chipfu sụ: “Jiko gube Chileke; menaa ya g'o wekorohu!”

¹⁴ Chipfu sụ Mósisu: “Ọ - bụ lẹ nna nwanyị-a vürü ọnụ-mini kpua ya l'iphu; ?iphere iya tege adudu abalị ẹsaa töö? Nwuru iya ye l'azụ eka ono, a kporu ulo-ekwa gụ-buru iya ye g'o noo ujiku ẹsaa; ọ -nọ-chaephō ujiku ẹsaa ono; l'e dumphuta iya azụ.” ¹⁵ Töbüdu iya bụ; a bya enwufu Miriyamu gụ-buru iya ye l'azụ eka ono, ẹphe kpóberu ulo-ekwa phę ono; ọ nọo ujiku ẹsaa. Ophu ndu Ízurélu agbeshiduru ije jeye teke e dumphutaru iya azụ. ¹⁶ E mechaah; ẹphe shi lẹ Hazerotu l'eka ono lụfu je akpobe ulo-ekwa phę l'echiegu Paranu.

13

Anwụ ngge l'ali Kénanu (Dit 1:19-33)

¹ Chipfu sụ Mósisu: ² “Yefụ ndu e-je ali Kénanu je anwụa ya ngge; mbụ ali ono, mu eme gę mu nụ ndu Ízurélu ono. Shi l'ipfu l'ipfu, bụ ipfu ndiche phę hotachaa onye lanụ, e-je nụ. Ndu ii-hota bę bụ unwoke, bugbaa ishi l'ipfu, nọnụ.” ³ Mósisu bya ahọ phę egube ono, Chipfu pfuru ono; bya ezia phę sụ g'ẹphe shi l'echiegu Paranu tüğbua

jeshia. Ndu ono, o ziru ozi ono bükotaerupho ndu-ishu ndu Ízurèlu.

⁴ Owaa bę bü ępha phę:

Onye shi l'ipfu Rúbęnu bü Shamuwa nwa Zaku;

⁵ onye shi l'ipfu Simiyonu bürü Shafatu nwa Hörü;

⁶ onye shi l'ipfu Jiuda bürü Kalębu nwa Jiefune;

⁷ onye shi l'ipfu Isaka bürü Igalu nwa Jiósęfu;

⁸ onye shi l'ipfu Ifuremu bürü Hosiya nwa Nunu;

⁹ onye shi l'ipfu Benjaminu bürü Paliti nwa Rafu;

¹⁰ onye shi l'ipfu Zebulonu bürü Gadiyelu nwa Sodi;

¹¹ onye shi l'ipfu Manásę, bü iya bü ipfu Jiósęfu bę bü Gadi nwa Susi;

¹² onye shi l'ipfu Danu bürü Amiyelu nwa Gemali;

¹³ onye shi l'ipfu Asha bürü Seturu nwa Mayikelu;

¹⁴ onye shi l'ipfu Nafutali bürü Nahubi nwa Vofusi;

¹⁵ onye shi l'ipfu Gadu bürü Geyuwęlu nwa Maki.

¹⁶ Noo ępha unwoke ono, Mósisu yeru g'ęphe je anwua ngge l'ali Kénanu bü ono. Mósisu woru Hosiya nwa Nunu gübę Jioshuwa.

¹⁷ Mósisu bya ezia phę g'ęphe jeshia ngge l'ali Kénanu sụ phę: "Unu tsoru echięgu ndohali bahü l'ali úbvú úbvú ęka ono. ¹⁸ Unu je ahümä g'ali ono gbaru; mę gę ndu bu iya nü dę. Unu

maru ?okpehu dù phẹ; tọo ?ephe rwuhuru arwuhu? ?Ephe ha l'ọtu; tọo ?ephe habe ahabe? ¹⁹ Unu maru ?bụ alị, dù ree; tọo alị, dù ejị? Unu maru mkpukpu, ẹphe bugbaa: ?bụ mkpukpu, a ta kpụ-pheduru ighbulọ mgburugburu; tọo mkpukpu, a kpushiru ike? ²⁰ Unu amaru g'alị phẹ dù. Unu maru ?bụ alị emehuje iphe, e meberu iya; tọo ejọ alị? Unu amaru ?oshi dù iya; tọo ?oshi ta adudu iya? G'obu shihukwa unu ike. Unu egude akpuru oshi, shi l'alị ono lwa." Teke ono bẹ bụ teke akpuru vayinu mbụ anoduje achashigbaa.

²¹ Noo ya; ẹphe tufgbua jeshia je anwükota alị ono ngge; shita l'echięgu Zinu je akpaa lẹ Rehobu; mẹ a -nodu eje Hamatu. ²² Ephe tsoru echięgu ndohali ono jeye ẹphe rwua mkpukpu Hẹburonu, bụ eka Ahimanu; mẹ Sheshayi; mẹ Talumayi, bụ ndu shi l'eri Anaku bu ebubu. (A kpuru mkpukpu Hẹburonu; ọ nọo apha ẹsaa; temanu a kpụa mkpukpu Zowanu ophu dù l'alị Ijiputu.) ²³ Ephe jerwuépho lẹ nsüda Eshukolu; ẹphe gbukwota ẹkali vayinu lanụ, akpuru wopfuru awopfuru. Umadzu labo l'ime phẹ pyokafu iya l'oshi, dù ogologo parụ; onye lanụ parụ iya l'ishi lanụ; onye ophuu parụ iya l'ishi lanụ. Ẹphe wókokwaapho akpuru itorokuma; mẹ akpuru oshi figu wolata. ²⁴ A gube ẹka ono nsüda Eshukolu, bụ iya bụ "wopfulaa"; kélé ọo l'eka ono bẹ ndu Izurelu gbukwotaru ẹkali vayinu, akpuru wopfuru awopfuru vulata.

²⁵ Ẹphe nɔru ükporo abalị ugbo labo g'ẹphe jeru anwụ ngge l'alị ono; temanu ẹphe lwa.

²⁶ Ephe bya alwapfuta Mósisu mē Erönü; waa ndu Ízurəlu l'ophu l'echięgu Paranu, dū lę mkpükpu Kadəshi. Ephe bya edooru Mósisu; mē Erönü; waa ndu Ízurəlu l'ophu g'ephe jeru; bya egoshi phē akpuru oshi, shi l'alị ono. ²⁷ Waa iphe, ephe pfuru Mósisu baa: "Anyi jewaru je ahumā alị ono, i şuru g'anyi je ahumā. Alị ono bu alị, mini əra-eswi yee manu-ənwu aso gborogboro. Waa akpuru oshi, shi l'alị ono baa. ²⁸ Ole ndu bu l'alị ono bę ɔkpehu dū; mkpükpu, dū iya nü hagbaa shii; bya aburu mkpükpu, e gude igbulö kpü-phee mgburugburu. Anyi humacharuro ndu shi l'eri Anaku l'eka ono. ²⁹ Ndu Amaləku bę bu l'echięgu ndohali. Ndu Hetu; mē ndu Jiebusu; mē ndu Amorū buru l'alị úbvú úbvú əka ono; ndu kę Kénanu bua kubé əhu l'eze-ənyimu; bukwarupho l'aguga ənyimu Jiódanu."

³⁰ Təbudu iya bu; Kaləbu bya emee ndu Ízurəlu daa jii l'iphu Mósisu; bya asu phē: "Unu g'anyi je alwuta alị ono g'o bürü nkanyi; noo kèle anyi a-dū ike lwuta iya."

³¹ Obenu lę ndu ono, ephe lę Kaləbu swi je ije ono bę şuru: "Anyi ta adukwa ike eje adatso ndu ono ɔgu; noo kèle ephe kakwa anyibedua ɔkpehu." ³² O bürü əjo nzi bę ephe byaru ezia ndu Ízurəlu lę k'alị ono, ephe jeru anwua ngge ono su: "Alị ono, anyi jeru anwua ngge ono bę egbukwa ndu bu iya nü mgburonwu. Teme ndu anyi humakotaru l'eka ono bukotaru ndu hagbaa kę phengara phengara. ³³ Anyi humaru ndu gbaru oke mkparawa l'eka

ono. (Oshilökpa Anaku ono bụ l'ehu ndu ono, gbaru oke mkparawa ono bẹ ẹphe shi futa.) Anyi dehucharu onwanyi edehu l'enya dugbaa g'unwu ogu; ọ bụru g'anyi dù ẹphebedua bụ ono.”

14

*Jioshuwa yele Kalębu bẹ epfu l'alị Kénanu dù
ree*

¹ Töbudu iya bụ; ndu Ízurelu l'ophu rakota ekwa l'enyaishi ono rashia ya ike. ² Ephe tuko g'ephe ha guru aphụ kpua Mósisu yele Erönü. Ephe nodu epfugbaa sụ: “O gege akakwaru anyi ree l'anyi nwushihuru l'alị Ijiputu; ozoo l'echięgu-a! ³ ?Bụ gunu meru g'o gude Chipfu nodu eme g'o duru anyi je edobe l'alị ono g'ephe gbushia anyi? Ünyomu anyi phę; mę ụnwiegirima anyi phę bẹ a-bya abụru ndu a kpütacharu lę ndzụ. ?To gege akaduru anyi ree g'anyi laphu azụ l'alị Ijiputu?” ⁴ Ephe pfuaharu nwibe phę asuje: “G'anyi hोta onye lanụ; mee ya ishi g'o duru anyi laphu azụ l'alị Ijiputu.”

⁵ Mósisu yele Erönü daa kpurumu l'atativhu igwe-oha ndu Ízurelu ono l'ophu. ⁶ Jioshuwa nwa Nunu; yęe Kalębu nwa Jiefune, bụ ndu yi lę ndu jeru ngge l'alị Kénanu ono gude ęhu-eghu lajashia uwe, ẹphe yeru l'ehu; ⁷ akụ opfu ekpu edzudzu-oha Ízurelu ono sụ phę: “Ali ono, anyi jeru aghaphee bya anwụa ya ngge ono bẹ bükwa alị, dushmanpoo ree ike. ⁸ Ọ -bụru l'anyi dù Chipfu ree bẹ oo-duru anyi bahụ l'alị ono; nụ iya anyi;

kéle ali ono bụ ali, mini era-eswi waa manụ-enwu aso gborogboro. ⁹ Iphe, du iya nụ kpoloko buepho g'unu te kwefuru Chipfu ike. Iphe ozo buru g'unu ba tsushi ndu ali ono ebvu. Noo kéle anyi e-ri phē gē nri. Ephe te nwedu onye eglobuta phē nụ; obenu l'anyibedua bē Chipfu swiru eswiru. G'anyi ba tsushinu phē ebvu.” ¹⁰ Obenu l'iphe, bụ ndu Izurelu ono g'ephe ha bē suru g'a tu-gbushia phē lę mkpuma. Töbudu iya bụ; ọdu-biribiri kē Chipfu bya enwuaru ndu Izurelu g'ephe ha kē phoo l'ulo-ekwa-ndzukọ ono.

Mósisu arwọ Chipfu l'iswi ẹhu ndu Izurelu

¹¹ Chipfu bya asụ Mósisu: “?Bụ teke ole bē ndu-a a-kpō-beru mu ẹbo l'afu-a? ?Bukpoo teke ole bē ẹphe a-jika-beru ekweta nkemu; yekwaru iphe-ohumalenyá ono, mu meshigbabəru l'eka ẹphe nọ ono? ¹² Mu e-gude ejø iphe-ememe gbushia phē; mee phē; ẹphe aburu mkpurupyata. Mu eworu gubedua mee l'i bürü ọha l'ophu; ọha, paru eka apaa; bya aka ọkpehu eme l'ephebedua.”

¹³ Mósisu sụ Chipfu: “Oowaa! Ndu Ijiputu bē a-nümakwa iya mē i -mee ya nno. Nyatakwa l'i gude ọkpehu ngu dufuta ndu-a l'eka ndu Ijiputu ono. ¹⁴ Ephe e-pfukwaru iya ndu bu l'alí-a; kéle ẹphe nümakotawaru lę gube Chipfu swiru phē eswiru; nümawa l'ephe egudeje ẹnya phē húma gube Chipfu; tème l'urwukpu nkengu bē anoduje phē l'eli; tème l'obujeru; o -rwua l'eswe; l'i gude urwukpu, kpuru oronmono edu phē; o -rwua l'enyashi l'i gude ọku, kpuru

oronmono edukwa phẹ phọ. ¹⁵ O -bụru l'i gbushiru ndu-a l'ugbo lanụ nta-a bẹ ọha ono, numajewaru údụ ngu ono bẹ a-sükwa: ¹⁶ 'Lẹ gube Chipfu ta adụedu ike durwua phẹ l'alị ono, i kweru phẹ ukwe iya; ribua lẹ nte l'ii-nụ phẹ ono; i woru phẹ gbushia l'echięgu.' ¹⁷ Oo ya bụ; gube Nnajuphu; mu arwọ ngu g'i goshinu l'i bụ onye ike parụ eka apaa; mbụ ẹgube ono, i pfujehawaru sụ: ¹⁸ 'Chipfu bụ onye ẹhu te eghujedu eghu egwegwa; bya abụru onye nyemobu iya nyiberu anyibe; bya abụru onye aguje nvụ l'iphe-eji; mẹ l'emeswe, e mesweru iya. Obenu l'o bukwapho onye ta ahajedu onye-ikpe nmarụ kẹ mmanụ. Oogwaje ụnwegirima ọchi iphe-eji, ndu nwuru phẹ nụ meru jasụ l'ogbo k'eto rwua lẹ k'eno.' ¹⁹ Iphe, mu arwọ ngu bụ g'i gudenụ obu-imemini ngu ono, nyiberu anyibe ono gụaru ndu-a nvụ l'ejo-iphe, ẹphe meru ngu; mbụ ẹgube ono, i shirot l'alị Ijiputu gütarу phẹ nvụ byasụ nta-a ono."

²⁰ Chipfu bya asụ Mósisu: "Mu gụwaru phẹ nvụ ẹgube ono, i rworū. ²¹ Ole; eshinu mu nọ ndzụ gẹ mu nọ iya-a; ọdu-biribiri nkemu sweta mgboko g'o swetaru iya-a; ²² bẹ ndu-a, gudewaa ẹnya phẹ hụma ọdu-biribiri mu-a; mẹ iphe-ohumalenyá ono, mu meshiru l'alị Ijiputu ono; mẹ ophu mu meshiru l'echięgu; mbụ ndu ono, mecharu dale mu adale mgbo iri ono; ophu ẹphe angaduru mu nchị ono; ²³ bẹ o tọ dùdu onye ophu byaru egude ẹnya hụma alị ono, mu riburu lẹ nte kwe nna phẹ ukwe iya ono. Ophu o tọ dùdu iphe, bụ ndu ono, kporu mu ẹbo ẹbo l'afụ ono, byaru ahụma iya nụ. ²⁴ Ole a -bya l'ẹhu

k'onye-ozi mu ono, bụ Kalębu; eshi ọphu ọ bụ onye obu iya gbaru iche; teme ọ bürü onye gude obu iya g'ọ ha etso ụzo nkemu bẹ mu e-duru iya bahụ l'alị ono, ọ bahürü je anwụa ngge ono; ọ bürü oshilökpa iya bẹ e-nweru alị ono. ²⁵ Oo ya bụ; eshinu ndu Amalekü; mẹ ndu Kénanu bu lẹ nsüda nsüda; o -rwuepho echele; unu daköbe shia ụzo echięgu ono, dù l'ụzo, e shi eje Eze-nyimu Uswe-uswe."

*Chipfu anụ ndu Ízuręlu aphụ
(Dit 1:34-40)*

²⁶ Chipfu bya asụ Mósisu yele Erönü: ²⁷ "? Bu teke ole bẹ ndu ejo-ememe-a a-gunyaaru mu aphụ gụ-buhu? Mu nümakotawaru aphụ, ndu Ízuręlu nọ güşhia kpuā mu. ²⁸ Unu karụ phẹ lẹ mube Chipfu suru-a: 'Eshinu mu nọ-a ndzụ gẹ mu nọ iya-a; bẹ mu a-tükokpoo iphemiphe ono, mu nümaru, unu pfushiru ono; mee unu. ²⁹ Oo l'echięgu-a bẹ odzu unu a-wüşhiru; mbụ iphe, bụ ndu ono, nöwaru a -gbẹ l'ükporo apha kwaseru ono; mbụ ndu a gürü ọgu teke aagụ ọgu, bụ ndu ono, yi lẹ ndu ono, gürü ejo aphụ kpuā mu ono. ³⁰ O tọ düdu m'onye lanụ l'ime unu bya a-bahụ l'alị ono, mu woliru eka mu imeli kweta lẹ mu a-nụ unu g'unu buru ono; gbahaephō Kalębu nwa Jiefune; waa Jioshuwa nwa Nunu. ³¹ O bürü ụnwegirima unu ono, unu suru l'aa-kpụ lẹ ndzụ ono bẹ mu e-duru bahụ l'alị ono; g'ephe je amaru alị ono, unu jikaru ono. ³² A -bya l'unubedula; oo l'oma echięgu-a bẹ odzu unu a-wüşhiru. ³³ Ụnwegirima unu bẹ a-nodu awụ-phe l'oma echięgu-a gẹ ndu eche atụru;

ghaphee nno nọo ụkporo apha labo sụgba ishi; jee iphe-ehuka k'ekwegekwe unu ono; gbiriri jasụ odzu unu akwashịa l'oma echięgu ono. ³⁴ Iphe, unu nɔru teke unu jeru anwụ ngge l'alị ono bụ ụkporo abalị labo. O bụru ụkporo apha labo bẹ unu e-je iphe-ehuka ejo-ememe, unu meru ye iya. Ujiku lanụ anwütaru unu apha ophu. O ya bụ g'unu a-makwanụru iphe, bụ lẹ mu bụ onye opfu unu. ³⁵ Mube Chipfu bẹ pfuakwaru nkemu; mu mefutajekwa iphemiphe ono l'ehu ndu ejo-ememe ono; mbụ ndu ono, dokoberu etso mu opfu ono. Ẹphe a-tüko bụru mkpurupyata l'echięgu-a; mbụ l'oo l'eka-a bẹ ẹphe a-tüko nwụshihukota.’”

³⁶ Noo ya; iphe, bụ ndu ono, Mósisu yeru; ẹphe je anwụa ngge l'alị ono, lwarụ nụ bya atụa ọnụ alị ono lẹ njo ono; mbụ shi nno mee ndu Ízurelu guru aphụ kpua Mósisu ono; ³⁷ ndu ono, bụ phệ tịru ọnụ alị eji eji ono bẹ ejo iphe-ememe gbushikötaru l'iphu Chipfu. ³⁸ O bụru Jioshuwa nwa Nunu yele Kalębu nwa Jiefune bẹ bụ ndu phoduru nụ l'iphe, bụ ndu ono, jeru anwụa ngge l'alị ono.

*Aalwụ-gbu ndu Ízurelu lẹ Homa
(Dit 1:41-46)*

³⁹ Mósisu bya eworu iphe ono pfuaru ndu Ízurelu l'ophu; o rwua phệ l'ehu; ẹphe kwatakpo o raa ékwa onwophé. ⁴⁰ O -rwua l'onmewa utsu ophu etsota mbóku ono; ẹphe tüğbia jeshia l'alị úbvú úbvú Kénanu je anodù asuje: “Anyi mewaru iphe-eji. Unu g'anyi

wufukwa jeshia ẹka ono, Chipfu kweru anyi ukwe iya ono.”

⁴¹ Mósisu sụ: “?Bu gụnu meru iphe unu e-me g'unu mebyia iphe, ekemu Chipfu pfuru? O tọo dukwaru unu lẹ ree! ⁴² Unu te ejekwa; kélé Chipfu ta nökwa swiru unu. Unu -jee bẹ ndu ọhogu unu e-chigbushikwa unu; ⁴³ noo kélé ndu Amalékü mẹ ndu Kénanu bẹ nọ unu l'uzo atatiphu l'eka ono. Ephe e-gudekwa ogu-echi gbushikota unu. Chipfu te eswikwaru unu; kélé unu gbakütawaru iya azu.”

⁴⁴ Obenu l'ephe ta akpadururo ishi; ephe tugbua jeshia l'alị úbvú úbvú ono; ọle Mósisu waa okpoko ọgbandzu Chipfu te tsodu phẹ lufu l'eka ono, ephe kpóberu ụlo-ekwa phẹ. ⁴⁵ Töbüdu iya bụ; ndu Amalékü mẹ ndu Kénanu, bu l'alị úbvú úbvú ono datso phẹ ọgu; Iwụ-kpee; chịa phẹ jeye lẹ mkpükpu Homa.

15

Ekemu, dù lẹ ngweja, dù iche iche

¹ Chipfu bya asụ Mósisu: ² “Waa iphe, ii-pfuru ndu Ízurélu baa: Unu -laephø alị ono, unu eje eburu ono, bụ alị ono, mu a-nụ unu ono; ³ unu -gwejeephø ngweja nụ Chipfu; unu shi l'ikpoto ẹku unu hɔta anụ gbua kpoo ọku gude gwee ngweja obu g'o bụru ngweja, mkpø iya dù Chipfu ree. Unu e-meje iya nno lẹ ngweja-akpø-ọku; mẹ ngweja, e gude apfụ ukwe-iphe e kweru; mẹ teke unu anụ iphe, shi unu l'obu; ọzoo teke unu egwe ngweja Ọbo-iphe. ⁴ Onye wotaru ngweja ono e-yekøbeje iya ngweja-nri bya anụ Chipfu; mbụ

wota uzi lanụ l'ime nkwēka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lę manụ, jiru eze ekpemu.

⁵ “Iphe, bụ nwatürü, e gude egwe ngweja-akpọ-ọku; ọzoo ngweja mmanụ bę unu e-yekọbeje ngweja-mẹe; mbụ mẹe, jiru nkeru-ено ọtu-lupfu otumu.

⁶ “A bya l'iphe, bụ ebili, e gude egwe ngweja; unu yekọbeje iya ngweja-nri; mbụ ụzo labo l'ime nkwēka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lę manụ, jiru eze ekpemu lanụ l'úbvù iya. ⁷ Ngweja-mẹe ono bę unu e-gude mẹe, jiru nkereto ọtu-lupfu otumu gwee. Unu meje iya g'ọ bụru ngweja, mkpọ iya dụ Chipfu ree.

⁸ “Teke ọ bụ l'ọo nwa oke-eswi bę unu gude abya egweru Chipfu ngweja-akpọ-ọku; ọzoo ngweja, e gude apfụ ukwe-iphe; ọzoo ọphu e gude egwe ngweja-éhu-guu; ⁹ g'onye egwe ngweja ono yekobekwa iya ngweja-nri; mbụ ụzo ẹto l'ime nkwēka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lę manụ, jiru eze ekpemu labo. ¹⁰ Nokwaphọ g'unu e-wota mẹe, jiru nkeru-ębo ọtu-lupfu otumu gude gwee ngweja-mẹe. Ngweja ono bę a-bụru ngweja, a kporu ọku, mkpọ iya dụ Chipfu ree.

¹¹ “Ọ bụru egube ono bụ g'unu e-medzujeru iya l'iphe, bụ oke-eswi; ọzoo ebili; ọzoo nwatürü; m'ọ bụ nwegihu, unu gude egwe ngweja. ¹² Noo g'unu e-medzujeru iya bụ ono l'iphe, bụ ngweja, unu egwekpọ egwegwe; g'ọ hahabę igwerigwe. ¹³ Iphe, bụ onye a nwuru anwụnwu lę Ízurelu bę bụ egube ono bę oo-meje ngweja, oogwe anụ Chipfu; mbụ ngweja, a kporu ọku shi nno mee

gẹ mkpo iya dụ Chipfu ree. ¹⁴ Shita l'ogbo k'unua je akpaa l'ogbo ọphu abya l'atatiphu; onye bụ onye lwaru alwalwa, bu ebubu l'echilabọ unu - wota ngweja bya gẹ ya gweru nụ Chipfu; mbụ ngweja, a kpotor ọku; shi nno mee gẹ mkpo iya dụ Chipfu ree; g'ọ bụkwaru ẹgube unu emeje bẹ oo-me. ¹⁵ Oo omelalị lanụ ono dṣru unubẹ ndu Ízurelu l'ophu; mẹ iphe, bụ ndu lwaru alwalwa, bu l'echilabọ unu. Omelalị ono a-nœpho shita l'ogbo unu sweru ọgbo ọphu abya nụ jasuru asuru. Oo g'unu dụ l'atatiphu Chipfu bụ gẹ ndu lwaru alwalwa dukwapho. ¹⁶ O bụru ekemu lanụ; waa omelalị lanụ bẹ dṣru unu lẹ ndu lwaru alwalwa; unu l'ephe buru.”

Anụ Chipfu iphe-mbụ

¹⁷ Chipfu bya asụ Mósisu: ¹⁸ “Waa iphe, ii-pfuru ndu Ízurelu baa: Unu -rwuephō alị ono, mu edu unu eje ono; ¹⁹ unu -rijeephō nri, shi l'alị ono; unu ketakwa oke iya bya anụ Chipfu. ²⁰ Unu gude ukpokutu-iphe, shi l'akpuru-iphe-mbụ, unu metaru l'alị ono gheta buredi nụ Chipfu g'ọ bụru ngweja, shi l'eka eechije balị. ²¹ Ngweja ukpokutu iphe-mbụ, unu metaru l'alị ono bẹ unu a-nuje Chipfu jasuru asuru; mbụ e -shi l'ogbo sweru ọgbo.”

Ngweja k'iphe-eji, e lekebeduru ẹnya mee

²² “Sụ-a; ọ -bụru l'o nweru onye elekebeduru ẹnya darwụa ekemu-a, Chipfu tushiru ye Mósisu l'eka-a; ²³ mbụ ekemu ono, Chipfu shi l'eka Mósisu nukota unu ono; g'ọ ha; mbụ e -shi lẹ mbọku, Chipfu tịru iya nụ unu jasuwariroya;

e -shi l'ogbo sweru ogbo; ²⁴ bẹ ọ -buru lẹ ndu Ízurèlu te elekebeduru ẹnya darwụa ekemu ono; mbụ l'oha Ízurèlu l'ophu ta amadụ teke ẹphe meru iphe-eji ono; gẹ ndu Ízurèlu l'ophu kpüta nwa oke-eswi gude gwee ngweja-akpọ-ọku; mbụ ngweja, e meru; mkpọ iya dụ Chipfu ree. L'e yekobekwa iya pho ngweja-nri; mẹ ngweja-mẹe, ayikwaru iya pho; waa mkpi, ee-gude gwee ngweja-iphe-eji. ²⁵ G'onye uke Chileke gwee ngweja ono gude pfua ugwo iphe-eji ndu Ízurèlu ono l'ophu; g'aa-guaru phẹ nvụ l'iphe-eji ono, ẹphe meru ono; kélé ẹphe te elekebeduru ẹnya mee ya; tème ẹphe bya egwewaru ngweja nụ Chipfu lẹ k'emeswe ono, ẹphe mesweru ono; mbụ ngweja, a kpotor ọku; mẹ ngweja-iphe-eji. ²⁶ Ndu Ízurèlu l'ophu; mẹ ndu lwaru alwalwa, bu l'echilabọ phẹ bẹ aa-gukotaru nvụ; noo kélé ẹphe tukoru mee iphe-eji ono; ole ẹphe te elekebeduru ẹnya mee ya.

²⁷ “Ole-a; ọ -buru l'oo onye lanu bẹ meru iphe-eji ono; ophu o lekebeduru ẹnya mee ya; g'onye ọbu wota nwada eghu, gbaru apha g'e gude gwee ngweja-iphe-eji ono, o meru ono. ²⁸ Onye uke Chileke bẹ a-nodu l'iphu Chipfu pfua ugwo iphe-eji ono, onye ono elekebeduru ẹnya mee ono. A -pfuwa ugwo iphe-eji ono, onye ono meru ono; bẹ a gụwaru iya nvụ. ²⁹ Oo ekemu lanu ono bẹ dürü iphe, bụ onye meru iphe-eji, o lekebeduru ẹnya mee; m'o bụ onye a nwụru anwụnwu lẹ Ízurèlu; m'o bụ onye lwaru alwalwa.”

Ngweja k'iphe-eji, e lekeberu ẹnya mee

³⁰ “O bekwanụ l'onye lekeberu ẹnya mee iphe-eji; mè a nwụru onye ọbu anwụnwu lẹ Ízurelu; ọzo l'ọ bụ onye lwarụ alwalwa; bẹ onye ọbu pfubyiakwaru ẹpha Chipfu. Onye dù nno bẹ ee-bufu ebufu l'echilabọ ndibe phẹ. ³¹ Eshi ọphu onye ono ta adụdu iphe, ọ guberu Opfu Chipfu; bya emebyiwaa ekemu Chipfu; bẹ ee-bufuje onye ọbu ebufu; iphe-eji, o meru atụ-koru iya l'ishi.”

Nwoke, darwịru nsọ eswe-atụta-unme

³² Lẹ teke ndu Ízurelu nökwdadu l'echięgu bẹ o nweru nwoke lanụ, e guderu g'ookpa nkụ l'eswe-atụta-unme. ³³ Ndu hụmaru iya l'eka ọokpa nkụ ono kpüta iya kpụ-pfushiaru Mósisu yele Erönü; mè ndu Ízurelu l'ophu. ³⁴ Ephe kpüta iya tuchia atụ-chi; kélé e teke pfukahadu iphe, ee-me iya. ³⁵ Ọ ya bụ; Chipfu sụ Mósisu: “Nwoke ono bẹ ee-gbukwa egbugbu. Gẹ ndu Ízurelu l'ophu kpüfukwa iya azụ eka ẹphe kpöberu ụlo-ekwa phẹ je atugbua ya lẹ mkpuma.” ³⁶ Töbudu iya bụ; ndu Ízurelu bya akpüta iya kpüfu azụ eka ono, ẹphe kpöberu ụlo-ekwa phẹ ono; je eworu iya tugbua lẹ mkpuma, bụ gẹ Chipfu sụ Mósisu g'e mee ya.

Iphe, a kparụ akpakpa gude mengashịa ọnụ uwe

³⁷ Chipfu bya asụ Mósisu: ³⁸ “Waa iphe, ii-pfurụ ndu Ízurelu baa: Unu kpajeru ịyanguyangu ye lẹ mgburęku uwe mgbalanụ unu ishi ẹno. Iphe, unu e-gudeje kpaa ịyanguyangu ono abụru oghu, dù urwukpu-urwukpu. Noo g'unu e-meje iya bụ ono; e -shi

l'ogbo sweru ogbo. ³⁹ Iyanguyangu ono bẹ unu e-leje ẹnya gude nyatakọta ekemu mube Chipfu; k'ophu unu a-noduje eme iya ememe; haa ẹgu ejio-iphe ono, anoduje agugbaa obu unu; mè ọphu ẹnya unu ahumagbabe ono; mbụ ejio-iphe ono, unu shi anoduje emegbaa ono. ⁴⁰ Oo ya bụ; k'ophu unu a-nyatajẹ ekemu; bya eme iya ememe; shi nno duru Chileke unu nsø. ⁴¹ Oo mbedua bụ Chipfu; bürü Chileke unu; mbụ onye ono, dufutaru unu l'alí Ijiputu; gẹ mu bürü Chileke unu ono. Oo mu bụ Chipfu, bụ Chileke unu.”

16

Kora; Detanu; waa Abiramu

¹ O be teke ono; Kora nwa Izuha, bụ nwanwa Kohatu; onye eri Lívayi; waa Detanu; mè Abiramu, bụ ụnwu Eliyabu; mè Ọnu nwa Peleti, bụ ndu ipfu Rúbẹnụ bya achịta nemadzụ yeru onwophẹ; ² ẹphe wulihu tsoahaa Mósisi opfu. Ndu ono, tso phẹ nụ ono bugbaa ndu a hɔtaru g'ẹphe bürü ndu-ishi ndu Ízurẹlu; bya abürü ndu a maru ẹpha phẹ lẹ Ízurẹlu l'ophu. Iphe, ẹphe dù bụ ụkporo ụmadzu iri l'ebu l'ụmadzu iri. ³ Ẹphe kpakọ onwophẹ byapfutashịa Mósisi yele Eronu bya asụ phẹ: “Unu metawaru iphe ọbu; o tsobe paa! Ndu Ízurẹlu l'ophu bẹ unu maru l'ẹphe dù nsø l'ehu l'ehu; teme Chipfu swiru phẹ eswiru. ?Bụ gụnu meru g'o gude unu palia onwunu eli eli dobe doghata ndu kẹ Chipfu l'ophu?”

4 Mósisu nūmaephō iphe ono, ἐphe pfuru ono; ọ daa kpupyabẹ iphu l'ali.

5 O sụ Kora yele ndu ἐphe l'iya swi: "O -rwua l'utsu echele bẹ Chipfu e-goshiwaro onye ọphu bụ nkiya; waa onye dū nsø; onye ọ hotaru bẹ oo-me g'o byakube iya ntse. **6** Waa iphe, unu l'e-me baa: Gẹ gubedua, bụ Kora; gụ lẹ ndu etso ngu nụ; wota iphe, aaguje ọku; **7** o -be echele; unu aguru ọku ye iya; bya eye iya ụnwù-isensu l'atatiphu Chipfu. Onye bụ onye Chipfu hotaru bẹ a-buru onye dū nsø. Unubẹ eri Lívayi metawaru iphe obu; o tsobe paa!"

8 Mósisu bya asukwapho Kora: "Unu ngabẹ nchị; unubẹ eri Lívayi! **9** Chileke kẹ Ízurelu hotaru unu dobe iche lẹ Ízurelu l'ophu; mee g'unu nodu iya ntse; eje ozi, dū l'ulo-ekwa kẹ Chipfu; mẹ g'unu pfujeru l'atatiphu ndu Ízurelu l'ophu jeru phẹ ozi; ọphu ono asudu unu. **10** O meru gẹ gubedua; mẹ ndu Lívayi ibe ngu phẹ nodu iya ntse; nta-a bẹ unu achofua uzzo, unu e-shi bürü ndu-uke Chileke. **11** O kwa Chipfu bẹ gụ lẹ ndu etso ngu nụ g'ephē ha tukoru etso opfu. ?Bụ onye bẹ Erönü bụ kẹ g'unu tanyiru iya ntanyi?"

12 O ya bụ; Mósisu bya ezia g'e je ekua Detanu; mẹ Abiram, bụ ụnwu Eliyabu. Ephē sụ l'ephē ta abyadụ. **13** Sụ: "?I rwutaru anyi rwufuta l'ali ono, ἐra-eswi waa manụ-ēnwu aso gborogboro ono; ọphu ono asudu ngu. I nodu emefua g'i woru anyi gbushia l'echiégū l'eka-a; bya emefukwapho g'i mee onwongu onye-ishi anyi. **14** Ọphu ka njo bụ l'i ti dubaduru anyi l'ali,

era-eswi waa manụ-enção aso gborogboro; mbụ alị ẹka anyi a-kobeje iphe; waa ẹka anyi e-me opfu-vayinu. ?ime g'i mee ndu-a mkpurukpuru-eńya tọo? Waawaa! Anyi ta abyadụ!"

¹⁵ Oo ya bụ; ehu ghushiahaa Mósisu eghu ike; ọ sụ Chipfu: "G'o tọ dükwa ngweja, ndu-a gwerụ nụ ngu, ij-nata. Mu ta natajekwaru phẹ g'o ka mma l'oo nkapfụ-igara phẹ mệ nanụ; ọphu mu emekajeduru phẹ iphe mệ onye lanụ."

¹⁶ Mósisu sụ Kora: "Gẹ gubedua yee ndu etso ngu nụ g'ephe ha tuko bya l'iphu Chipfu echelle. Gẹ gubedua; waa ephebedua; waa Erönü tuko byakota. ¹⁷ Gonyenonu gudekwa iphe, aaguje oku; ye iya ụnwù-isensu gude bya l'atatiphu Chipfu. Iphe, oo-du; mbụ iphe ono, aaguje oku ono bụ ụkporo iri l'ebu l'iri. Gubedua, bụ Kora l'onwongu e-gudekwaphọ nkengu; Erönü egude nkiya bya." ¹⁸ Töbudu iya bụ; onyenonu wota iphe ono, aaguje oku ono; bya aguru oku ye iya; ye iya ụnwù-isensu je apfugbaaru l'ọnụ ụlo-ekwa-ndzukọ ono. Ephe lẹ Mósisu mệ Erönü tuko pfürü l'eka ono. ¹⁹ Kora bya achikobe ọha Ízurelu ono l'ophu; l'ọnụ ụlo-ekwa-ndzukọ ono g'ephe tso Mósisu yele Erönü opfu. No iya; ọdu-biribiri kẹ Chipfu sopyabe ọha Ízurelu ono l'ophu. ²⁰ Chipfu sụ Mósisu yele Erönü: ²¹ "Unu shi l'echilabọ igwe ọha ono futa gẹ mu bya atuko phẹ mebyishikota lẹ ntabu eńya lanụ."

²² Mósisu yele Erönü daa; kpube iphu l'alị chishia sụ: "Oowaa! Gube Chileke; mbụ Chileke bụ ishi ndzụ iphe, bụ nemadzụ l'ophu; ?ii-gude

k'iphe-eji, onye lanu metaru t̄-koshi ọha l'ophu oke ẹhu-eghu ngu t̄o?"

²³ Chipfu bya asu Mósisu: ²⁴ "Pfuaru ọha Ízurèlu ono l'ophu g'ephe kp̄rib̄eru l'ibiya ọphu ụlo-ekwa Kora; m̄e Detanu; waa Abiramu n̄o."

²⁵ Mósisu gbalihu; yele ndu b̄u ogeranya Ízurèlu sw̄iru jepfushia Detanu waa Abiramu.

²⁶ O su igwe ọha ono: "Unu lufutakwa l'ulo-ekwa ndu ejo-ememe ono! Unu te edenyikwa ẹka l'iphe, b̄u nk̄ephē; ọdumeka b̄e Chipfu egudekwa k'iphe-eji, ephe meru woru unu megbushia." ²⁷ O ya b̄u; onyemonye buru ụbara yero ụlo-ekwa Kora; m̄e k̄e Detanu; waa k̄e Abiramu.

Detanu yele Abiramu bya afuta pf̄uru l'onu ụlo-ekwa phē; ephe l'unyomu phē; m̄e ụnwu phē unwoke; waa ụnwegirima phē. ²⁸ Mósisu su: "O iphe-a b̄e unu e-gude maru l'oo Chipfu ziru mu ḡe mu mee iphemiphe ono; l'o t̄o b̄udu iphe, gbataru mu l'uche b̄e mu emeje. ²⁹ O -buru l̄e ndu-a b̄e nw̄uhuru ḡe nemadz̄u mmanu anw̄uhuje; mb̄u-a; o -buru l'oo g'oonwujeru nemadz̄u l'ophu b̄e o nw̄uru phē; oo ya b̄u l'o t̄o b̄udu Chipfu ziru mu iphe ono, mu eme ono. ³⁰ Ole o -buru l̄e Chipfu meru g'iphe te emejeduru n̄u mee; mb̄u; ali -saa ọn̄u lw̄ebushia phē; m̄e iphemiphe, ephe nweru enweru; mb̄u; ephe buru ndu w̄baru l'ali-maa l̄e ndz̄u; oo ya b̄u; unu amaru l'o t̄o d̄udu iphe, ephe ḡuberu Chipfu."

³¹ Epfughe, Mósisu epfughe opfu ono; ali ono, Detanu phē pf̄uru ono kejaha ẹbo; ³² ali ono saa

onu lwekota phę; mę ndibe phę; mę ndu kę Kora; mę ivu phę. ³³ Ẹphe wübakota l'alị-maa lę ndzụ; mę iphemiphe, ẹphe nweru enweru; alị kpupyabę phę; ẹphe tükö g'ẹphe ha lakota l'iyi l'echilabọ ndu Ízurelu. ³⁴ O bụru mkpu, ẹphe chishiru bę meru; ndu Ízurelu, no-pheru ẹka ono mgburugburu ye ọkpa l'oso; araje sụ: “Alị abyakwa anyi elwelwe-o!”

³⁵ Noo ya; ọku, shi l'ẹka Chipfu bya ekegbushikota ụmadzu ụkporo iri l'ebø l'umadzu iri pho, shi akpọ ụnwù-isensu ọku pho.

Gbamugbamu, dù nsọ, aagujeru ọku ye

³⁶ Chipfu sụ Mósisu: ³⁷ “Pfurū Eleyaza, bụ nwa Eronu; bya abụru onye uke Chileke g'o lǫshia iphe ono, aaguje ọku l'ime ọku ono; vǫshia icheku-ọku, dù iya nụ tükaa nanụ nanụ; noo kélé iphe ono dù nsọ; ³⁸ mbụ iphe ono, aaguje ọku ono, bụ kę ndu ono, meru iphe-eji shi nno tuphaa ndzụ phę ono. O -lǫshichaa ya; g'a kusaa ya akusa g'o chisaa echisa g'e kpubeje iya l'eli ọru-ngweja Chipfu. Noo kélé a nụwaru iya Chipfu; o bụru iya bụ l'o duduwa nsọ. Iphe ono bę a-bụru iphe-ohubama l'ẹka ndu Ízurelu no.” ³⁹ Oo ya bụ; Eleyaza, bụ onye uke Chileke bya achikoo iphe ono, aaguje ọku ono, bụ onyirubvu bę e gude mee ya ono; mbụ iphe ono, ndu ono, ọku kegbushiru gude bya akpọ ụnwù-isensu ọku ono. A kusaa ya ọsa k'ophu ee-kpubeje iya l'eli ọru-ngweja Chipfu; ⁴⁰ g'o bụru iphe, ndu Ízurelu e-gudeje nyata l'o tọ dudu onye ọzo, bụ onye ta abụdu oshilokpa Eronu, a-kpurretajeru

bya g'o kpọ ụnwù-isensu ọku l'atatiphu Chipfu; ọdumeka bẹ ọo-dükwaru onye ono ẹgube ono, ọ dürü Kora yele ndu tsoru iya nụ; mbụ ẹgube ono, Chipfu shi l'eka Mósisu pfua ya ono.

Onwu egbushi ndu Ízurelu

⁴¹ O -rwuepho nchitabohu iya; ndu Ízurelu l'ophu wata agụru Mósisu yele Erọnu aphụ asuje: “O kwa ụnwu Chipfu bẹ unu gbushiru ẹgube ono.” ⁴² Töbudu iya bụ; ọha Ízurelu ono l'ophu bya akpakobé onwophé g'ephe wata etso Mósisu yee Erọnu opfu. Ephe jeshia ele ẹnya l'ulo-ekwa-ndzukọ; urwukpu sọ-kputewa iya; odu-biribiri kẹ Chipfu bya enwua kẹ phoo. ⁴³ Mósisu yele Erọnu bya ejeshia l'atatiphu ulo-ekwa-ndzukọ ono; ⁴⁴ Chipfu sụ Mósisu: ⁴⁵ “Unu shi l'echilabọ igwe oha ono lufuta gę mu bya atuko phę mebyishikọta lę ntabu ẹnya lanụ.” Ephe daephō kpurumu l'iphu Chipfu.

⁴⁶ Tobudu iya bụ; Mósisu sụ Erọnu: “Wota iphe, iiguje ọku; shi l'oru-ngweja Chipfu guta ọku ye iya. L'i woru ụnwù-isensu ye iya mee ẹgwegwa gude jepfu igwe oha ono g'i pfua ugwo iphe-eji phę. Noo kẹle oke ẹhu-eghu, shi l'eka Chipfu bẹ talihuru nụ; ejo iphe-ememe dapfutawa phę.” ⁴⁷ O ya bụ; Erọnu wota iphe ono ẹgube Mósisu pfuru iya ono; bya agbagbua bahụ l'echilabọ igwe oha ono. O jerwushia; ejo iphe-ememe ono nodu egbushiwaa ndu ono. Ọ bya akpooru Chipfu ụnwù-isensu ono ọku; bya apfua ugwo iphe-eji ndu ono. ⁴⁸ O pfuru l'echilabọ ndu ọphu nwụhuwaru anwụhu; waa ndu ọphu nọ ndzụ; ejo iphe-ememe ono bürü

bugemu. ⁴⁹ Ndu ejo iphe-ememe ono gbushiru bẹ du ụkporo ụnu ụmadzu; l'ụnu ụmadzu iri l'ishii; l'ukporo ụmadzu iri l'ise; a -gufukwa ndu ophu nwụhuru l'opfu ehu Kora. ⁵⁰ Erọnu mechaas bya ejepfushia Mósisu l'ọnụ ụlo-ekwa-ndzukọ; noo kele ejo iphe-ememe ono mebuhuwaru.

17

Mgboro Erọnu bẹ rwutaru irwu

¹ Chipfu su Mósisu: ² “Pfuaru ndu Ízurelu g'ephe chie ngu mgboro iri l'ebó. Gẹ ndu-ishii l'ipfu, nónu nuchaa ngu mgboro nanu nanu. L'i deshia əpha onyemonye lẹ mgboro nkiya. ³ Onye ii-de əpha iya lẹ mgboro k'ipfu Lívayi bụ Erònú. Kele onyenonu lẹ ndu-ishii l'ipfu l'ipfu enweru mgboro lanu. ⁴ L'i chita mgboro ono je awushi l'ulo-ekwa-ndzukọ l'iphu okpoko-ekemu, bụ eka ono, mu abyapfutaje unu ono. ⁵ Mgboro k'onye ophu mu hotaru bẹ a-kpofuta ome. Oọ ya bụ gẹ mu e-shi nno mee gẹ ndu Ízurelu wofu mu be Chipfu ọnụ l'ehu l'aphụ ono, əphe anoduje agushi ekpu unu tekenteke ono.” ⁶ Tòbudu iya bụ; Mósisu bya epfuaru iya ndu Ízurelu. Ndu-ishii l'ipfu nónu bya anugbaa ya mgboro nanu nanu; o tuko du mgboro iri l'ebó. Mgboro kẹ Erònú yikwaru iya pho. ⁷ Mósisu chita iya je edobe l'atatiphu Chipfu l'ulo-ekwa l'eka ono, okpoko-ekemu Chileke nọ ono. ⁸ O -rwua nchitabohu iya; Mósisu bahụ l'ulo-ekwa eka ono, okpoko-ekemu Chileke nọ ono; bya ahuma gẹ mgboro kẹ Erònú, bukwani onye nọ-chiru ənya ipfu kẹ Lívayi kpofushiru ome; rwushia

irwu; tüşikwapho ige; bya amışhia akpuru alümondu. ⁹ Qo ya bụ; Mósisu bya achifuta mgboro ono g'o ha l'atatiphu Chipfu chijeru ndu Ízurelu. Ephe lee ya ẹnya; onyenonu wotachaa mgboro ophu bụ nkiya.

¹⁰ Chipfu sụ Mósisu: "Woru mgboro kẹ Erönü dobephu azụ l'iphu okpoko-ekemu ono; g'o dù l'eka ono bụru iphe-ohubama nöduru ndu ono, ekwefuje ike ono; g'o bụru iphe, a-nöduje alo phę eka lẹ nchị g'ephe haa agụ-phe aphụ ekpu mübe Chipfu; a -nonyaa ephe nwụshihu." ¹¹ O buerupho gę Chipfu suru gę Mósisu mee ya bụ g'o meru iya.

¹² Ndu Ízurelu sụ Mósisu: "Anyi anwụshihuchaakwa! Anyi laakwaru maa! Anyi lakotaakwaru maa g'anyi ha! ¹³ Onyemonye, jekubekpooru ulo-ékwa Chipfu ntse bę anwuhukwa nụ. ?Anwụhu a-tuko anyi gbuębe töo?"

18

Ozi, dürü ndu-uke Chileke waa ndu Lívayi

¹ Chipfu sụ Erönü: "Gubedua l'onwongu; waa ụnwu ngu; mę iphe, bụ ọnu-ulo nna ngu l'ophu bę ọ tu-koru l'ishi; mbụ ejo-iphe, e meru l'ulo mu; ọ bụru gubedua l'onwongu kwapho; mę ụnwu ngu bę ọ tu-kokwarupho l'ishi; mbụ ejo-iphe, e meru meswee k'abụ uke. ² Duta ụnwunna ngu phę, bụ iya bụ eri Lívayi, bụ ipfu nna ngu g'ephe yejeru ngu eka; gubedua waa ụnwu ngu phę bę a-nödu l'atatiphu ulo-ékwa eka okpoko-ekemu Chileke nö eje ozi. ³ Ephe a-nödu

eje ozi, i ziru phẹ; mẹ ozi, dükota l'ulo-ékwa. Ole ọo ẹpho g'ẹphe te jekubekwa mgboru ulo Chipfu; waa mgboru ọru-ngweja Chileke; o -dụdu bẹ gụ l'ẹphe a-tükokwa nwụshihu. ⁴ Gụ l'ẹphe a-tügba nanụ; ẹphe eje ozi, dù l'ulo-ékwa-ndzukọ; mbụ iphe, bükota ozi, dù l'ulo-ékwa ono. G'onye abụdu onye Lívayi ta abyakubejekwa unu ntse. ⁵ Ọo unubedula a-nodu eje ozi, dù l'ulo Chipfu; mẹ ozi k'oru-ngweja Chileke; k'ophu Chileke ata atụ-koshiedu ndu Ízurelu oke ẹhu-eghu iya ọzo. ⁶ Sụ-a; mu hotawaru ndu Lívayi, bụ ụnwunna unu l'echilabọ ndu Ízurelu. Ephe bụ ndu e woru nụ unu; bürü ndu e doberu mube Chipfu iche g'ẹphe jeje ozi, dù l'ulo-ékwa-ndzukọ. ⁷ Gubedua waa ụnwu ngu bẹ a-nodu eje ozi k'egweru Chileke ejá; mbụ l'unu a-nodu ejekota ozi k'oru-ngweja Chileke; waa ozi, dù l'ime eka ékwa-mgbochi nọ. Noo ozi, unu a-nodu eje bụ ono. Mu yeru unu k'egwe ngweja ono l'eka g'o bürü iphe-oma, mu meru unu. Onye ọzo, abụdu oshilökpa Lívayi -byaru lẹ mgboru ulo Chipfu bẹ a-nwụhukwanu.”

Oke, rwuberu ndu-uke Chileke

⁸ No iya; Chipfu sụ Erọnụ: “Nta-a bẹ mu woakwaru iphemiphe, bụ iphe, aanuje mu anụnu ye ngu l'eka. Iphemiphe, bụ iphe, ndu Ízurelu doberu mu nsọ; bụwaa ngu bẹ mu nükotaru iya g'o bürü okiphe ngu; bürü okiphe ụnwu ngu jasuru asuru. ⁹ Owaa bẹ a-bụfuaru okiphe unu l'iphe, kakota adụ nsọ ono, bụ ọphu a ta kpoduru ọku: Iphe, ẹphe gudekota bya egwe ngweja nụ mu; mbụ iphe, shi lẹ ngweja-nri; mẹ iphe, shi

lẹ ngweja-iphe-eji; mè ophu shi lẹ ngweja-apfụ-ugwo; mbụ iphemiphe ono, ẹphe nṣuru mu g'ọ bṣuru ngweja, kakota adu nsọ ono. Ndu k'ono bẹ bükota okiphe, rwuberu gube Erönü; waa ụnwu ngu phẹ. ¹⁰ Unu nōduje l'eka kakota adu nsọ ria ya. Ọ bṣuru unwoke kpoloko bẹ e-rije iya nụ. G'ọ bükwaru unu iphe, dù nsọ.

¹¹ “Iphe, bụ iphe, ndu Ízurēlu doberu mu iche; mbụ iphe, shikota lẹ ngweja-amama bẹ bụ nkengu. Mu wowaru iya nụ gụ l'ụnwu ngu unwoke; mè ụnwada ngu jasuru asürü. Iphe, bụ ndibe ngu, nturwu adụdu l'ehu bẹ e-tsojeru ria ya. ¹² Iphe, ndu Ízurēlu nṣuru Chipfu l'ọo iphe-mbụ, shi l'iphe, ẹphe metaru l'alị bẹ bụ ngu nwe iya; mbụ iphe, bụ manụ olivu, kakota ree; mè iphe, bụ mée ọphúú, kakota ree; waa iphe, bụ ereshi, kakota ree. ¹³ Iphe, bükota iphe, ẹphe wotaru Chipfu l'ọo akpuru-iphe-mbụ, ẹphe metaru l'alị phẹ bụ nkengu. Iphe, bụ ndibe ngu, nturwu adụdu l'ehu bẹ l'e-tsojeru ria ya.

¹⁴ “Iphe, bụ iphe, e yeru Chipfu l'eka l'alị Ízurēlu bẹ bükota nkengu.

¹⁵ “Iphe, bụ iphe, vuchakpoo ụzo waa erekpanwa ne iya; anụ mè nemadzụ; mbụ ophu e woru nụ mube Chipfu a-bükotajeru nkengu. Obenu l'aa-pfije ugwo gude gbata iphe, bụ ọkpara, shi l'ehu nemadzụ; nokwaphọ g'aa-pfije ugwo gude gbata iphe, bụ anụ mbụ, shi l'ehu anụ, aaso nsọ futa. ¹⁶ Ẹphe -nọwaa ọnwa ophu bẹ aa-pfije mkpola-ochaa, ेrwa iya dù shékelu ise gude gbata phẹ; mbụ mkpola-ochaa, bụ iphe, eegudeje atụ ेrwa iphe l'eze-ulo Chileke bẹ e

gude t̄ua ya. ¹⁷ Obenu l̄ẹ nweswi, ne iya vuru ụzo nwụa; m̄e nwat̄ru, ne iya vuru ụzo nwụa; m̄e nweḡhu, ne iya vuru ụzo nwụa b̄e aa-haj̄e agbata. Ndu k'ono b̄e d̄u ns̄o. Unu gbuje iya; phee mee ya l'eli ọru-ngweja ono; unu akpoje ẹba iya ọku gude gwee ngweja-akpo-ọku; mb̄u ngweja, mkp̄o iya d̄u Chipfu ree. ¹⁸ Anụ iya aburu nkengu; egube ono, ńdú-iphe, e gude gwee ngweja-amama; m̄e ụtapfu ọkpa ékutara anụ b̄u nkengu ono.

¹⁹ “Iphemiphe, Ízur̄elu doberu ns̄o g'ephe n̄u Chipfu b̄e mu n̄uw̄aru ḡu l'ünwu ngu unwoke; m̄e ụnwada ngu ph̄e g'ọ búru nkunu jeye l̄e gbururu. Ono b̄u nrak̄unraku ọgbandzu mu l̄e ngu; m̄e awa ngu l'ophu. Ọgbandzu ono a-n̄o jas̄ru as̄ru. O to nwedu echihu.”

²⁰ Chipfu bya as̄u Er̄onu: “Ḡe ndu Ízur̄elu te emejekwa ali gb̄aa unu; ọphu ephe ahejekwa unu okiphe. Ọ kwa mb̄edua b̄u okiphe, unu hataru. Ọ mu b̄u okiphe, unu ketar̄u l̄eka ndu Ízur̄elu.”

Oke-lanụ-l'uzo-iri b̄u oke, d̄uru ndu Lívayi

²¹ “A bya abya l̄ehu ndu Lívayi; eshinu ephe eje ozi, d̄u l'ulo-ékwa-ndzuk̄o b̄e mu n̄ukotawaru ph̄e iphe, shi l'oke-lanụ-l'uzo-iri, ndu Ízur̄elu anuje mu. Ono b̄uwaa okiphe ph̄e. ²² Shita nta-a kwaseru b̄e ọ t̄o d̄udu onye Ízur̄elu ọzo, e-jekube mgboru ụlo-ékwa-ndzuk̄o; ọdumeka b̄e iphe-eji onye ọbu a-tukokwaru iya l'ishi; onye ono a-nw̄uhukwa. ²³ Ọ ndu Lívayi b̄e eje ozi, d̄u l'ulo-ékwa-ndzuk̄o d̄u l̄eka; ọ búru

phẹ bẹ ejo-iphe, e meru l'eka ono tukoru l'ishi. Iphe ono, a-buru nsọ, a-dụ jasuru asuru; mbụ jasụ l'ogbo sweru ogbo. O tọ dudu iphe, ephe eketa l'eka ndu Ízurèlu. ²⁴ Oke-lanụ-l'uzo-iri, ndu Ízurèlu anuje mu; bẹ mu nụwaru ndu Lívayi g'o bụru okiphe phẹ. Oo ya meru g'o gude mu pfua opfu ẹhu phẹ sụ: 'Ephe ta ahatadu okiphe l'eka ndu Ízurèlu.' "

Oke-lanụ-l'uzo-iri kẹ ndu Lívayi

²⁵ Chipfu sụ Mósisu: ²⁶ "Pfuaru ndu Lívayi sụ phẹ lẹ-a: O -buru l'unu natarụ ndu Ízurèlu oke-lanụ-l'uzo-iri ono, mu nuru unu g'o bụru okiphe unu ono; unu shije l'ime iya woru oke-lanụ-l'uzo-iri nükwapho Chipfu. ²⁷ Iphe, unu nuru bẹ aa-noduje aguru unu g'o bụ ereshi, shi l'eka l'eechije ereshi; a gükwa ya pho gẹ mée, shi l'eka aakuje mée. ²⁸ Oo ya bụ l'unu e-shije l'oke-lanụ-l'uzo-iri ono, unu anatajẹ l'eka ndu Ízurèlu ono woru oke-lanụ-l'uzo-iri iya nükwapho Chipfu. O bụru l'oke-lanụ-l'uzo-iri ono bẹ unu e-shi woru kẹ Chipfu nụ Eronu, bụ onye uke Chileke. ²⁹ Unu wojeru iphe, gbaru Chipfu nụ iya l'iphemiphe, a nuru unu; unu shije l'ophu bụ iya kakota ree nụ iya ya; mẹ l'ophu kakota adụ nsọ. ³⁰ Oo ya bụ; pfuaru ndu Lívayi sụ phẹ lẹ teke ephe woru iphe, kakota ree nụ Chipfu ono bẹ aa-guru phẹ iya g'iphe, shi l'eka eechije balị; a gükwa ya pho gẹ mée, shi l'eka aakuje mée. ³¹ Unu lẹ ndibe unu a-noduje l'eka dù unu ree ria ndu ophuu; kèle ọo obunggo ozi, unu eje l'ulo-ekwa-ndzuko. ³² O tọ dudu iphe-eji, bya a-tukoru unu l'ishi m'o

buru l'unu wotaru iphe ono ọphu kachaa ree nụ mu. Teme ọphu unu e-merwudu iphe, ndu Ízurelu doberu nsọ g'ẹphe nụ mu; k'ọphu unu ta anwụshihudu."

19

Mini, e gude asafu ntịrwu

¹ Chipfu bya asụ Mósisu yele Erönü: ² "Waa ekemu, Chipfu tịru sụ: Pfuaru ndu Ízurelu g'ẹphe kpütaru ngu nwada eswi, eke uswe-uswe; ọphu ọ dudu eka iphe mebyiru iya; ọphu ọ dudu ntụji, dù iya nụ; teme ọphu e gudejeada ya jee ozi. ³ Unu kpüta nwada eswi ono kpée Eleyaza, bụ onye uke Chileke; g'a kpüfu iya l'azụ eka a kpöberu ụlo-ekwa je egbua l'eka Eleyaza nọ. ⁴ Gẹ Eleyaza, bụ onye uke Chileke tsẹe mkpụshi-eka lẹ mee ya phee l'uzo atatiphu ụlo-ekwa-andzukọ ugbo ẹssaa. ⁵ Nwada eswi ono bẹ aa-kpọ ọku l'iphu Eleyaza; kpọ akpọ iya ọku; mẹ anụ iya; waa mee ya; mẹ nshị iya. ⁶ Onye uke Chileke ono bẹ e-wota oshi sida; mẹ ẹswa ịsopu; mẹ oghu uswe-uswe chíru ye l'echilabọ ọku ono, e gude akpọ nwada eswi ono ọku ono. ⁷ Teke ono bẹ onye uke Chileke ono e-gude mini saa uwe iya; gude mini wụa ẹhu. O -meghee ya pho nno; l'o batawaro l'ime eka ono, a kpöberu ụlo-ekwa ono. Ole oo-buru onye aasọ nsọ nọo jasụ l'uzenyashi mbọku ono. ⁸ Onye bụ iya kporu nwada eswi ono ọku bẹ e-gudekwapho mini saa uwe iya; gude mini wụa ẹhu; l'o bükwarupho onye aasọ nsọ nọo jasụ l'uzenyashi mbọku ono. ⁹ Onye a ta sọdu nsọ bẹ e-kpota ntụ, shi l'ọku

ono, e gude kpoo nwada eswi ono ọku. Oo-kpota iya je awụshi l'eka ntürwu ta adudu; l'azụ eka a kpóberu ulo-ekwa. O bụru l'eka ono bẹ aa-wüşiru iya ndu Ízuręlu g'ephe gude meje kẹ mini, eegudeje asafụ nemadzụ ntürwu; gude iya eme k'asafụ iphe-eji. ¹⁰ Onye bụ iya kpotaru ntụ ono bẹ a-sa uwe iya asasa. L'o bụru onye aasọ nsọ nọ jasụ l'uzenyashi mbóku ono. Omelalị ono bẹ a-dụ gbururu jeye lẹ gbururu. Qo-dürü ndu Ízuręlu; dürü ndu lwarụ alwalwa; ẹphe l'ephe buru.”

Edenyi odzu eka

¹¹ “Onye denyiru odzu onye nwụhuru anwụhu eka bẹ a-bürü onye aasọ nsọ nọ ujiku ẹsaa. ¹² Onye ọbu bẹ e-gude mini ono, eegudeje asafụ ntürwu saa onwiya lẹ mbóku k'eto iya; waa lẹ mbóku k'esaa ya; teme l'oo-dụ ree. Ole o - bürü l'ọ tọ sachaduru onwiya lẹ mbóku k'eto iya ono; mẹ lẹ mbóku k'esaa ya ono bẹ o tọo dudu ree. ¹³ Iphe, bụ onye meru odzu onye nwụhuru anwụhu eka; ọphu onye ọbu ta sachaduru onwiya bẹ bükwa ulo-ekwa Chipfu bẹ ootürwu. Onye ọbu bẹ ee-bufu l'eka ndu Ízuręlu nọ. Qo-bürü onye aasọ nsọ; noo kẹle e te pheduru iya mini, eegudeje asafụ ntürwu; emeswe ono bẹ dükwadu iya l'ehu g'o dụ iya.

¹⁴ “Qwaa bụ ekemu, du lẹ k'onye nọ l'ime ulo nwụhu. Iphe, bụ onye bahürü l'ime ulo ono teke ono; mẹ iphe, bụ onye nọ iya l'ime teke ono bẹ a-bürü onye aasọ nsọ abalị ẹsaa. ¹⁵ Iphe, bụ ivu, du l'ulo ono, e gheberu ọnụ; ọphu e kpübeduru iya iphe bẹ aa-sọakwapho nsọ. ¹⁶ Iphe, bụ onye nọ

l'oma ęgu denyi ęka l'odzu onye e gburu lę mma; ọzoo odzu onye nwụhuru anwụhu mmanụ; ọzoo l'o denyiru ęka l'okpu onye nwụhuru anwụhu; m'ọ bụ l'ilu; bẹ a-buru onye aasọ nsọ nọ abalị ęsaa.

17 “A -bya lę kę ndu aasọ nsọ; g'ephe kpota ntụ ono, shi l'oku, e gude kpoo ngweja-iphe-eji ọku ono ye l'iphe; ephe eje l'ęka mini, doru risaa dù; kuta mini ye iya. **18** Ọ ya bụ; onye a ta sodu nsọ ewota ęswa isopu tsẹe l'ime mini ono; phee ya l'eli ulo-ekwa ono; mẹ l'eli ivu, dù l'ulo-ekwa ono; mẹ l'ehu ndu nọ l'ime ulo-ekwa ono. Nokwaphọ g'oo-phe iya iphe, bukpo onye denyiru ęka l'okpu onye nwụhuru anwụhu; mẹ onye denyiru ęka l'odzu onye e gburu lę mma; ọzoo onye denyiru onye nwụhuru anwụhu mmanụ ęka; mẹ onye denyiru ęka l'ilu. **19** Onye ọbu, a ta sodu nsọ ọbu bẹ e-phe onye ono, aasọ nsọ ono mini ono lę mboku k'eto; waa lę mboku k'ęsaa. O -rwua lę mboku k'ęsaa ono; l'ọ safụ iya ntürwu ono. Onye ono, a sarụ ono assaa uwe iya asasa; gude mini wụa ęhu; l'ọ bya adu ree l'uzenyashi mboku ono.

20 “Obenu l'onye aasọ nsọ; ọphu ọ sachaduru onwiya asacha bẹ ee-bufu l'echilabọ ndu Ízurelu; kele o merwuwaru ulo Chipfu. Eshinu e te pheduru iya mini, eegudeje asafụ nemadzụ ntürwu bẹ ọ bụ onye aasọ nsọ. **21** Ono bụ ekemu, a-dürü phẹ nụ jasürü asürü. Onye ono, bụ iya epheje mini ono, eegudeje asafụ nemadzụ ntürwu ono bẹ a-sakwaphọ uwe iya asasa. Onye meru ęka lę mini ono, eegudeje asafụ ntürwu ono bẹ a-buru onye aasọ nsọ jeye l'uzenyashi mboku

ono. ²² Iphe, onye aaso nso denyiru eka bę a turwuwaru aturwu; onye denyiru eka l'iphe զбу bę aa-nodu aso nso jasü l'uzenyashi mboku ono.”

20

Anwuhu Miriyamu

¹ Töbudu iya bụ; o rwua l'ọnwa mbụ l'apha; ndu Ízurəlu l'ophu jerwua echięgu Zinu. Əphe noshia lę Kadəshi. Miriyamu nodu l'eka ono nwuhu; e lia ya l'eka onokwapho.

Mini, shi lę mkpuma

² Teke ono bę mini ta adudu k'ophu ndu Ízurəlu a-ngu; əphe kpakó onwophę tsoaha Mósisu yele Erənu opfu. ³ Ephe wata abarụ Mósisu mba su: “O gege akaru anyi ree; ọ bụ l'anyi nwushihuru teke pho ndibe anyi phę nwushihuru l'iphu Chipfu pho. ⁴ ?Bụ gunu meru g'o gude i chita anyibe ndu kę Chipfu bya awushi l'echięgu l'eka-a g'anyi l'iphe-edobe anyi nwushihu? ⁵?Bụ gunu meru g'o gude i dufuta anyi l'alị Ijiputu bya eduru dobe lę mkpokoro eka-a, ta adudu ereshi, dù iya nụ; ophu oshi figu adudu iya; ophu vayinu adudu iya; ophu oshi itorokuma adudu iya; ophu ọ dùdu mini, anyi a-ngu, dù iya nụ?” ⁶Töbudu iya bụ; Mósisu yele Erənu lufu l'eka ono, ndu Ízurəlu dörö ono tüğbua jeshia l'ọnlu ulo-ekwa-ndzukó je adaa; kpupyabechaa iphu l'alị. O-gbu-nwiinwii kę Chipfu nwuaru phę kę phoo.

⁷ Chipfu su Mósisu: ⁸ “Wota mgboro phẹ gẹ
gu lẹ nwune ngu Eronu chikobe ndu Ízurèlu.
Pfuruhuru mfpuma ono l'eka ephe ele ngu enya
gẹ mini shi iya sofuta. Noo uze, ii-shi mee gẹ⁹
mfpuma ono sofutaru phẹ mini bu ono; k'ophu
ndu Ízurèlu me iphe-edobe phẹ a-ngu mini.”
⁹ Tòbudu iya bu; Mósisu bya ewota mgboro
ono l'atati phu Chipfu l'eka ono gude tøgbua; gẹ
Chipfu suru iya g'o mee ya.

¹⁰ Mósisu yele Eronu bya achikobe ndu
Ízurèlu l'iphu mfpuma ono. Mósisu su phẹ:
“Unu ngabé nchị nta-a unubé ndu okwefurike
ono. ?Bu g'anyi kuta mini lẹ mfpuma-a nụ unu
tọo?” ¹¹ Oo ya bu; Mósisu halia eka iya imeli
byia mgboro ono ugbo labo l'eli mfpuma ono.
Mini shi lẹ mfpuma ono nwụshihu; ndu Ízurèlu;
me iphe-edobe phẹ ngua ya.

¹² Tòbudu iya bu; Chipfu su Mósisu yele
Eronu: “Eshi ophu unu te kwetaduru nkemu;
ophu unu emeduru mu gẹ mu dù nsọ l'enya ndu
Ízurèlu bẹ unu te edurwuékwa ndu-a ali ono, mu
nuru phẹ ono.”

¹³ Owana bu mini Meriba, bu iya bu “uswo”;
kèle oo l'eka ono bẹ ndu Ízurèlu nọ tsso Chipfu
uswo; Chipfu goshi phẹ lẹ ya dù nsọ.

*Ndu Edomu ajika gẹ ndu Ízurèlu ta aghatashi
l'ali phẹ*

¹⁴ Mósisu bya eshi lẹ Kadéshi zia ozi g'e je
zia eze ndu Edomu su: “Owaa bu iphe, Ízurèlu,
bu nwune ngu pfuru: Unu mawaru egube
iphe-ehuka, byapfutaru anyi g'o ha. ¹⁵ Unu

mawaru gę nna anyi oche phę gude chịru anyi laa alı Ijiputu; je ebua eka ono n)o odu. Ndu Ijiputu kpaa nna anyi phę ono ehu shii; bya akpakwaapho anyibedua. ¹⁶ Obenu lę teke anyi rakuru Chipfu bę ə numaru olu anyi; bya ezia ojozi; ə bya edufuta anyi lę Ijiputu. Nta-a bę anyi nowa lę Kadeshi, bu m kpükpu, unu l'ephe maru oke alı. ¹⁷ Jiko unu hanaa g'anyi shia alı unu ghata. Anyi te eshidu egü unu aghata; ozoo eka unu gbaru opfu-vayinu; əphu ə dudu welu unu, anyi bya l'e-kuta mini ngua. Anyi e-tsoerupho əma oji unu ogologo ghata. Anyi ta abyadu aswiba aswiba l'uzo ekutara; ozoo l'uzo ekicha jasü anyi aghatakota l'alı unu.”

¹⁸ Ole eze ndu Edomu yeru iya ənu sụ: “Unu ta aghatakwa l'alı anyi; ə dudu bę mu e-gudekwa əgu-echi byapfuta unu əgu.”

¹⁹ Ndu Ízuręlu sụ iya: “Anyi e-tsoerupho əma oji ghata. Ə -bürü l'anyi nguru mini unu; ozoo l'oo iphe-edobe anyi nguru mini unu; anyi apfua unu ugwo iya. Unu haarə g'anyi gude əkpa ghata; ə tə dükwa iphe əzo.”

²⁰ Ole eze ndu Edomu bę sụru g'ephe ta aghatashı. Ə ya bu; ndu Edomu chıta ikpoto unwoke phę, bu ndu əkpehu du jepfushia ndu Ízuręlu əgu. ²¹ Ə bürü iya bu lę ndu Edomu ajika gę ndu Ízuręlu ta aghatashı. Ephe dakobe shia ibiya əzo.

Anwuhu Erönü

²² Ndu Ízuręlu l'ophu wü-lihu lę Kadəshi dzebe; jasü ephe jerwua l'ubvú Hörə. ²³ Ə bürü l'ubvú Hörə ono, n)o-kube oke alı Edomu ono

bẹ Chipfu nọ sụ Mósisu yele Erönü: ²⁴ “Erönü bẹ abya anwụhu lapfu ndiche ya phẹ. O too jerwudu alị ono, mu nṣru ndu Ízurelu ono; kеле unu kwefuru ike l'ekemu, mu tṣru lẹ kẹ mini Meriba. ²⁵ Duta Erönü yele Eleyaza, bụ nwa iya g'unu nyihu eli úbvú Hörū; ²⁶ l'i yeshia Erönü uwe iya woru yee Eleyaza, bụ nwa iya; noo kèle Erönü a-nodu l'eka ono nwụhu lapfu ndiche ya phẹ.” ²⁷ Mósisu mee iphe, Chipfu suru g'o mee. Ndu Ízurelu nodu ele phẹ ẹnya; ẹphe nyihu eli úbvú Hörū ono. ²⁸ Mósisu yeshia Erönü uwe iya woru yee Eleyaza, bụ nwa iya. Erönü nwụhu l'eli úbvú l'eka ono. Mósisu yele Eleyaza shi l'eli úbvú ono nyizeta. ²⁹ Ndu Ízurelu l'ophu húmaephō lẹ Erönü bẹ nwụhuwaru nụ; iphe, bụ ndu Ízurelu l'ophu rakota ékwa iya ükporo abalị l'abalị iri.

21

Ndu Ízurelu alwụ-kpe ndu Aradu

¹ O be teke onye Kénanu, bụ eze ndu Aradu; mbụ onye ono, bu l'echięgu ndohali ono númeru lẹ ndu Ízurelu bẹ shi l'uzo Atarimu abya; o je etsoo ndu Ízurelu ọgu; kpüta ndu ọphu ọ kpütaru lẹ ndzụ. ² Ndu Ízurelu ribuaru Chipfu nte sụ: “O -bụru l'ii-woru ndu-a yee anyi l'eka bẹ anyi e-woru mkpükpu phẹ g'o ha mebyishikota.” ³ Chipfu ngabęru ndu Ízurelu nchị l'olu; bya eworu ndu Kénanu ye phẹ l'eka. Ẹphe mee ndu ono; mẹ mkpükpu phẹ omeliwe; mbụ ẹphe

bukotaru mkpurupyata. Ọ ya bụ; e kuahaa eka ono Homa, bụ iya bụ “mkpurupyata”.

Agwọ, e meru l'ope

⁴ Ndu Ízurelu bya eshi l'úbvú Ḥoru tüğbua; ẹphe tsoru ụzo, larụ Eze-enyimu Uswe-uswe; k'ophu ẹphe e-shi nno jee ali Edomu mgburugburu. Ẹphe jenyaa l'uzo ono; ophu ẹphe aduhedu ike takota nshi. ⁵ Ẹphe wata epfutoshi Chileke yele Mósisu sụ: “?Bụ gunu kparụ iphe, unu dufataru anyi lę Ijiputu bya awụshi l'echięgu-a g'anyi nwụshihu? Əka nri ta adụdu! Ophu mini adụdu iya! Njọ nri-a, anyi tsoru eriphe-a bẹ tħħuakwaru anyi ayi!” ⁶ Tħobudu iya bụ; Chipfu bya achịru ejo agwọ yeru ndu Ízurelu ono. Agwọ ono wata phę atagbushi. Ọ tagbua ndu dükpoo igwerigwe. ⁷ Ndu Ízurelu byapfuta Mósisu bya asụ iya: “Anyi mewaru iphe-eji; kele anyi pfutoshiwaru Chipfu; waa għbedua. Pfunuru nü Chipfu; k'ophu oo-wofuru anyi agwọ ono.” Ọ ya bụ; Mósisu bya eworu opfu əhu ndu Ízurelu ono pfuru nü Chipfu. ⁸ Chipfu sụ Mósisu: “Meta ejo agwọ dobe l'eli itso lanu; k'ophu bụ onye agwọ pho -taru əru; l'o lee ya ənya; dzuru ndzu.” ⁹ Ọ ya bụ; Mósisu gude onyirubvu meta agwọ bya atukobe iya l'eli itso lanu. Ọ nodu abujeru; onye agwọ taru; o -lewa ənya l'agwọ ono, e meru l'ope ono; l'qo-dzuru ndzu.

Ndu Ízurelu eje ala Mówabu

¹⁰ Ndu Ízurelu bya atüğbua; rwua Obotu; ẹphe kpobe ulo-ekwa phę. ¹¹ Ẹphe gbę lę Obotu tüğbua; je akpobe ulo-ekwa phę lę Iye-Abarimu

l'echięgu ono, nọ chebe iphu lẹ Mówabu l'uzo ẹnyanwu-awawa ono. ¹² Ephe shi l'eka ono tüğbuwa bya erwua nsüda Zeredu; bya akpobe ulo-ekwa phę l'eka ono. ¹³ Ephe shikwapho l'eka ono tüğbuwa je akpobe ulo-ekwa phę l'azụ ẹnyimu Anonu azu iya ophuu; eka ono, nọ l'echięgu, nọ kpaa l'oke alị ndu Amoru; noo kélé ọo ẹnyimu Anonu bụ oke alị ndu Mówabu; mbụ nokaharu ndu Mówabu ẹphe lẹ ndu Amoru. ¹⁴ Ọo ya meru g'o gude e pfua l'ekwo, e deru k'ögù, Chipfu lwuru sụ: "Mkpükpu Wahebu ono, dù lẹ Sufa; yele nsüda nsüda ẹnyimu Anonu; ¹⁵ mẹ lẹ mkpo-ze mkpo-ze ono, dù lẹ nsüda nsüda, nọ je akpaa lẹ mkpükpu Aru; bya anodu nno jasụ l'oke alị ndu Mówabu."

¹⁶ Ephe gbalihu l'eka ono kwaseru jerwua Biye, bụ iya bụ welu ono, Chipfu sụru Mosisu: "Chikobe ndu Ízurelu l'eka lanụ gę mu nụ phę mini g'ephe ngua." ¹⁷ Töbudu iya bụ; ndu Ízurelu gụa ebvu-a sụ:

"Nwụfuta mini; gube welu!
G'a guru ebvu nụ iya.

¹⁸ Ọo ndu-ishu bvuru welu ono;
mbụ l'oo ndu a maru ẹpha phę lẹ Ízurelu bę türü iya nụ.

Ọ bürü mgboro ndu eze; mẹ mgboro ndu a maru ẹpha phę
bę ẹphe gude bvua ya."

Töbudu iya bụ; ẹphe shi l'echięgu jeshia Matana; ¹⁹ shi lę Matana lüfu lę Nahalelu; shi lę Nahalelu lüfu lę Bamotu; ²⁰ shi lę Bamotu lüfu lę

nsüda, nō l'alí Mówabu lę mgboru úbvú Pisiga, bu ẹka aagbeje ele alí, dabyiru mgbegere.

*Ízurèlu alwụ-kpe Sihonu,
bu eze ndu Amoru
(Dit 2:26-37)*

²¹ Tòbudu iya bu; ndu Ízurèlu zia ozi g'e je zia Sihonu, bu eze ndu Amoru sụ: ²² "G'anyi ghatanụ l'alí unu. Anyi ta aswịbakwa l'egu unu; ọphu anyi ta aswịbadu l'opfu-vayịnu unu. Ọphu ọ dudu welu unu, anyi bya l'e-kuta mini ngua; ọo ẹpho ọma oji bẹ anyi e-tsoru jasụ anyi aghatagbua l'alí unu." ²³ Obenu lę Sihonu te ekwedu gę ndu Ízurèlu ghata l'alí iya. Ọ chikobe ndu nkiya g'ephe ha; ephe jepfushia ndu Ízurèlu ọgu l'echiegu. Ephe rwuępho mkpükpu Jiahazu; ephe datso ndu Ízurèlu ọgu l'ekpa ono. ²⁴ Ndu Ízurèlu gude ogu-echi sua phę pyaapya; nata phę alí phę ono; shita l'enyimu Anonu je akpaa l'enyimu Jiabóku; jeyewarụro l'alí ndu Amonu; oke alí ndu Amonu bẹ a kpuru igbulọ mgburugburu; o shihu ike. ²⁵ Ndu Ízurèlu lwütakota mkpükpu ndu Amoru g'o ha; buchikota iya; lwütachaa mkpükpu Heshibonu; mẹ mkpükpu, nō-pheru iya mgburugburu. ²⁶ Heshibonu bẹ bu mkpükpu Sihonu, eze ndu Amoru. Yele onye shi bụru eze ndu Mówabu lwujeru ọgu; Sihonu lwütakota alí iya je akpaa l'enyimu Anonu. ²⁷ Ọ ya meru g'o gude ndu àkàkà ebvu nödu aguje sụ: "Bya mkpükpu Heshibonu; g'a kpụ-phu iya azụ; mbụ g'a kpụ-phu mkpükpu Sihonu azụ; kpụa ya g'o shihu ike.

- 28 Noo kèle ọku shi lẹ Héshibonu kpụfu;
     mbụ l'ire-ọku shi lẹ mkpükpu Sihọnu kpụfu.
 O tsuwaru mkpükpu Aru kẹ ndu Mówabu;
     mbụ ndu nwe úbvú, dùgbaa lẹ mgboru
         eniyim Anọnu.
- 29 Nshio unubẹ ndu Mówabu!
 E mebyishiwaru unu; unubẹ ndu anoduje agwa
     agwa Kemosh!
- Unwegirima unu unwoke bẹ o mewaru;
     ẹphe gbalakota lashia alị ozo.
- Unwegirima unu ụnwanyi bẹ o mewaru;
     ẹphe bụwari ndu a kpuru lẹ ndzụ
         nụ Sihọnu, bụ eze ndu Amoru.
- 30 Anyi kwatsuwaru phẹ.
 Mkpükpu Héshibonu bụwaa mkpurupyata je
     akpaa lẹ mkpükpu Dibonu.
 Anyi gwewaru phẹ arakabya jasụ lẹ mkpükpu
     Nofa;
     mbụ je akpaa lẹ mkpükpu Medeba.”

*Ízurelù alwụ-kpe Ogu,
 bụ eze Beshanu
 (Dit 3:1-11)*

³¹ Tòbudu iya bụ; ndu Ízurelù buru l'alị ndu Amoru. ³² Mosisu bya ezia ndu e-je anwụa ngge lẹ mkpükpu Jiaza; ẹphe jechaephō; ndu Ízurelù je alwụa mkpükpu, dù iya nụ; chikashia ndu Amoru, shi buru l'eka ono.

³³ Oo ya bụ; ndu Ízurelù ghakobé shia ụzo ophu shiru jeshia alị Beshanu. Ogu, bụ eze ndu Beshanu chiتا ndu nkiya g'ephe ha jepfushia phẹ ọgu lẹ mkpükpu Edereyi.

³⁴ Chipfu sụ Mósisu: “Ta tsükwa iya ebvu; noo kèle mu wowaru iya ye ngu l'eka; mè ndu nkiya; waa alị iya. Mekwaa ya iphe, i meru Sihonu, bu eze, bu lẹ Héshibonu bụru onye-ishì ndu Amoru.” ³⁵ No iya; ndu Ízurelu gbua Ogu; gbushia ụnwegirma iya; mè ndu nkiya g'ephe ha; k'ophu bụ l'o tọ dudu onye phoduru nụ l'ime phē. Ndu Ízurelu nata alị iya nworu.

22

Belaku ezi g'e je ekua Belamu

¹ Ndu Ízurelu bya atugbua jerwua phorokoto alị ndu Mówabu; ephe kpobe ulo-ekwa phē l'aguga ẹnyimu Jiódanu, nọ chebe iphu lẹ mkpükpu Jieriko.

² Belaku nwa Zipo húma iphemiphe, ndu Ízurelu meru ndu Amoru. ³ Ndzu-agugu rwuta ndu Mówabu kèle ndu Ízurelu dù igwerigwe. Ndzu ndu Ízurelu gushiahaa ndu Mówabu ike. ⁴ Ndu Mówabu jepfu ndu bụ ogeranya ndu Midianu je asụ phē: “Nta bẹ ikpoto ndu Ízurelu-a a-tuko iphe, bụ ndu gbaru anyi mgburugburu lwukota g'eswi, atukoje ęswa, nọ l'egu lwukota-a.” Teke ono bẹ bụ Belaku nwa Zipo bẹ bụ eze ndu Mówabu. ⁵ O bya ezia g'e je ekua Belamu nwa Beyo, bụ onye nọ lẹ mkpükpu Petø l'alị Amawu, dù lẹ mgboru ẹnyimu Yufurétisu. Iphe, Belaku ziru iya bụ: “O nweru ndu shi l'alị Ijiputu futa; bya atuko mgboko l'ophu dzuru. Nta-a bẹ ephe ọnakwa mu lẹ mgboru. ⁶ Iphe, mu arwọ ngu nta-a bükwa g'i bya atuaru mu ndu ono ọnụ;

noo kèle ẹphe ka mu ọkpehu. ?A maru; mu alwụ-kpe phẹ; chia phẹ l'alị-a? Noo kèle mu maru l'onye i goru ọnụ-oma nụ bẹ bụwaa onye a goru ọnụ-oma nụ; onye i tịru ọnụ bụwari onye a tịru ọnụ.”

⁷ Qo ya bụ; ndu bụ ogeranya ndu Mówabu; mẹ ndu bụ ogeranya ndu Midiyanyu gude ụgwo, aapfije g'a gbaa eja tịgbua jepfushia Belamu; je ezia ya ozi, Belaku ziru iya ono. ⁸ Belamu sụ phẹ: “Unu kwaa l'eka-a l'enyaashi-a k'ophu mu a-karụ unu iphe, Chipfu e-pfuru yeru mu.” Qo ya bụ; Belamu yele ndu-ishi Mówabu ono tuko nodedu.

⁹ Chileke bya abyapfuta Belamu bya ajia ya sụ: “?Bụ ndu ole bẹ gụ l'ephe nọ ono?”

¹⁰ Belamu sụ Chileke: “Ọ kwa Belaku nwa Zipo, bụ eze ndu Mówabu bẹ ziru phẹ ozi g'ephe bya asụ mu ¹¹ l'o nweru ndu shi l'alị Ijiputu futa bya atuко mgboko l'ophu dzuru. L'ọ ge mu bya atuaro iya ndu ono ọnụ; g'a maru ?Ya a-lwụ-kpee phẹ? chishia phẹ l'alị phẹ.”

¹² Chileke sụ Belamu: “Te etsokwa phẹ je; ta tukwa ndu ono ọnụ; kèle ẹphe bükwa ndu a goru ọnụ-oma nụ.”

¹³ O -rwua l'ụtsu iya; Belamu futa bya epfuaru ndu-ishi ono, ejeru Belaku ozi; sụ phẹ: “Unu lashịa alị unu lẹ Chipfu te ekwedu ge mu tsoru unu je.” ¹⁴ Qo ya bụ; ndu-ishi Mówabu ono tịgbua lashịa je asụ Belaku lẹ Belamu jikakwaru lẹ ya te etsoduru phẹ.

¹⁵ Belaku bya ezikwaa ndu-ishi ozo, kaba igwerigwe; mbụ ndu a ka akwabẹ ùbvù eme lẹ ndu kẹ mbụ pho. ¹⁶ Ẹphe byapfuta Belamu bya asụ iya: “Waa iphe, Belaku nwa Zipo pfuru baa:

'Jiko g'o tọ dükwa iphe, ii-kwe g'o kpışhia ngu abya ibe mu. ¹⁷ Noo kèle mu a-kwabẹ ngu ùbvù, parụ eka; bya emeeru ngu iphe, i sru gę mu meeru ngu. Jiko byanụ atụarу mu ndu-a ọnụ.' "

¹⁸ Belamu su ndu-ozi Belaku ono: "O -betakpọ Belaku je a-nụ mu ụlo iya ono, mkpola-ododo waa mkpola-ochaa jiru ejiji ono; bę mu te emeghatadu iphe, Chipfu, bụ Chileke mu pfuru. Mu te ewofudu iya iphe; ophu mu te eyekwadu iya iphe. ¹⁹ Jiko unu kwakwaapho akwakwa l'eka-a l'enyaishi-a gę mu maru mę o -nweru iphe, Chipfu e-pfubaa yeru mu."

²⁰ Chileke bya abyapfuta Belamu l'enyaishi bya asụ iya: "O -bụru l'ọ oku bę ndu-a byaru ngu ekuku; gbalihu tsoru phe; ole ọo iphe, mu sru g'i mee bę ii-me kpoloko."

Nkapfụ-igara Belamu epfu opfu

²¹ Belamu bya agbalihu l'utsu dozia nkapfụ-igara iya tsoru ndu-ishi Mówabu ono; ẹphe tüğbua. ²² Ole ẹhu ghuru Chileke eghu shii g'o tüğburu jeshia ono. Ojozi Chipfu je apfuru kwachia ya uzo. Teke ono bę Belamu nō l'eli nkapfụ-igara iya agba eje; yele ndu-ozi iya ụmadzu labo swịru. ²³ Nkapfụ-igara ono humaepho ojozi Chipfu ono g'o pfuru l'uzo; mifuta ogu-echi iya gude l'eka; o haa uzo swịba l'egbudu. Belamu chiahaa nkapfụ-igara ono iphe g'o gọ-zia ya g'o laphu azụ l'uzo. ²⁴ Ojozi Chipfu ono je apfuru l'owere uzo, nō lę mgbaka opfu-vayinu labo, igbulonochaa ibekęboebo. ²⁵ Töbüdu iya bụ; nkapfụ-igara ono humaepho ojozi Chipfu ono; o je akwaa onwiya l'igbulo ono;

woru Belamu ọkpa hua l'igbulọ ono. Belamu chikwaa ya iphe ọzo. ²⁶ Ojozi Chipfu ono bya atugbukwa je apfuru l'eka dụ kparagu. Eka ono te nwedu ụzo, ee-shi swia erekutara; ọzoo swia ekicha. ²⁷ Nkapfụ-igara ono hümäepho ojozi Chipfu ono; ọ nmakpuru lẹ mkpula Belamu; ehu ghuahaa Belamu eghu; o chiahaa ya mgboro iya. ²⁸ Chipfu kụhaa nkapfụ-igara ono ọnụ; o pfuru opfu yeru Belamu sụ: "?Bụ gunu bẹ mu meru ngu; meru g'o gude i nodule echị mu ęgube ono? Ọwaa kweakwa ugbo eto, i chiru mu iphe-a?"

²⁹ Belamu sụ nkapfụ-igara ono: "Iphe, mu gude echị ngu ęgube ono bụ l'iime mu sukusuku. Ọ - bụ lẹ mu gude ogu-echi l'eka bẹ mu eworu ngu gbua nta-a."

³⁰ Nkapfụ-igara ono sụ Belamu: "?Mu ta abụdu nkapfụ-igara, i nwe enwenwe tọo? I shihawaa gbata mu byasụ ntanụ-a. ?Mu mejewaru ngu ęgube-a?"

Belamu sụ iya: "Waawaa."

³¹ Noo ya; Chipfu bya emee g'enya sahụ Belamu; ọ hümä ojozi Chipfu ono g'o pfuru l'uzo; mifuta ogu-echi iya parụ l'eka. Belamu phozeta ishi ephozeta; bya adaa kpube iphu l'alị. ³² Ojozi Chipfu ono jịa ya sụ: "?Bụ gunu meru iphe, i chiru nkapfụ-igara ngu iphe ugbo eto-a? Mu byaru gẹ mu kwachia ngu ụzo; noo kélé ụzo, i phoberu bẹ dụ gbajogbajogbajo l'enya nkemu. ³³ Ugbo eto bẹ nkapfụ-igara-a hümäru mu; bya agbangochaa mu. Ọ - bụ l'o tọ gbango mu; mè mu asụwaa ngu pyaapyaa; haa yębedua g'o nodule ndzụ."

³⁴ Belamu su ojozi Chipfu ono: “Mu mewaru iphe-eji; kèle mu ta amadụ l'i pfuru kwachia mu ụzo. Ọo ya bụ; ọ -bụru l'o tọ dudu ngu ree gẹ mu je; mu a-laphu azu.”

³⁵ Ojozi Chipfu ono su Belamu: “Tsoruro ndu ono jeshia; ole oo g'o bükwaru iphe, mu sürü g'i pfua bẹ ii-pfu kpürumu.” Ọo ya bụ; Belamu yele ndu-ishi ono, ejeru Belaku ozi ono tüğbua; ọ bụru phẹ ejeje.

Belamu nō l'ibe Belaku

³⁶ Belaku nümaephō lẹ Belamu abyawaa; ọ lüfu jeshia ya ndzuta lẹ mkpükpu, nō l'alí Mówabu l'oke enyimu Anonu; mbụ l'ime ime eka oke alí ono beru. ³⁷ Belaku su Belamu: “Mu ziru ozi, dù ọku-ọku g'a bya ekua ngu g'i bya. ? Buhunu gunu meru iphe, i tị byakebeduru? ?Bụ lẹ mu ta adudu ike akwabẹ ngu ùbvù tọo?”

³⁸ Belamu su Belaku: “O dù ree; mu byawaru. Ole ọ bụ; ?ọ dùhunuru iphe, mu adu ike epfu; abuedupho opfu, Chileke yeru mu l'onu gẹ mu pfua.” ³⁹ Ọo ya bụ; Belamu tsoru Belaku; ẹphe jeshia Kiriyatuhuzotu. ⁴⁰ Belaku gbushia eswi mè aturu gude gwee ngweja; bya aharu nụ Belamu yele ndu-ishi ono, yee ya tuko swịru ono.

Opfu mbụ, Belamu nataru l'eka Chipfu

⁴¹ O bẹ l'ụtsu echele iya; Belaku duta Belamu; ẹphe tüğbua jeshia Bamotu-Belu; Belamu gbẹ l'eka ono haru hụma ndu Izurelu.

23

¹ Belamu su Belaku: "Kp̄arū mu ḥoru-ŋwēja uze əsaa. L̄i kp̄taru mu oke-eswi əsaa; waa ebili əsaa."

² Belaku bya emee ge Belamu pfuru. Belaku yele Belamu gbua oke-eswi; m̄e ebili ono nanu nanu l'oru-ŋwēja ono. ³ Belamu su Belaku: "Pfuru l̄e mgboru ngwēja-akp̄o-ōku ono ge mu kp̄iribeeshikwaru. G'a maru; ?Chipfu abyapfuta mu? Iphe, bükpoo iphe, o goshiru mu b̄e mu a-k̄oru ngu-a." O tuğbua jeshia l'eli nwubvu, adudu iphe, du iya nu. ⁴ Chileke byapfuta Belamu. Belamu su Chileke: "Mu doziwaru ḥoru-ŋwēja uze əsaa; mu gbuwa oke-eswi yele ebili nanu nanu l'oru-ŋwēja ono ephe n'əsaa."

⁵ Töbudu iya b̄u; Chipfu ye Belamu opfu l'önü su iya: "Laphu azu jepfu Belaku je ezia ya ozi-a."

⁶ O jepfushia Belaku; bya ahüma iya g'o pfuru l̄e mgboru ngwēja-akp̄o-ōku ono; yele ndu-ishi Mówabu g'ephe ha.

⁷ Belamu pfuahaa su:
"Belaku b̄e byaru eduta mu l'alı Arámu.
Eze ndu Mówabu bya eduta mu l'úbvú úbvú uze
enyanwu-awawa.

O s̄uru ge mu bya at̄arū iya ụnwu Jiékopu önü;
ge mu bya epfubyia ụnwu Ízuręlu.

⁸ ?Denu ge mu e-shi bya eworu önü t̄a ndu
Chileke at̄uduru önü?
?Denu ge mu e-shi pfubyia ndu Chipfu te ep-
fubyiduru?

⁹ Oo l'eli eze mkpuma b̄e mu anoduje h̄uma ph̄e.
O b̄uru l'eli úbvú b̄e mu anoduje ele ph̄e enya;

mbụ ndu ono, bu iche ono, adụdu ndu ẹphe
l'ẹphe buru ęghirigha ono.

Ęphe ta agujeduru onwophé yeru ọhozo.

¹⁰?Bụ onye bẹ a-dụ ike gütä ụnwu Jiékopu l'ogu;
mbụ ndu ha g'urwuku, nọ l'alị.

Mbụ-a; ?bụ onye a-dụ ike gütä nkeru-ено ụnwu
Ízurèlu l'ogu?

Gẹ mu nwụhukwa anwụhu onye pfüberekoto!

Gẹ mu lakwaa gẹ ndu pfüberekoto larụ!”

¹¹ Belaku sụ Belamu: “?Bụ gunu bẹ i meru mu
egube ono? Mu sụru ngu g'i bya atụa ndu ọhogu
mu ọnụ; ọ gbẹ buru ọnụ-oma bẹ i goru nụ phẹ!”

¹² Belamu sụ: “?Bụ gẹ mu te epfushi iphe,
Chipfu yeru mu l'ọnụ gẹ mu pfua?”

Opfu k'ębo, Belamu natarụ l'eka Chipfu

¹³ Belaku sụ Belamu: “Tsuru mu g'anyi je l'eka
ozo, ii-nodu hümä phẹ. Oo aharu bẹ ii-harụ phẹ
hümä; i tii hümä-gbudu phẹ g'ephe ha. Gbẹ
l'eka ono tñaru mu phẹ ọnụ.” ¹⁴ Belaku duta
Belamu; ephe jeshia l'egu mkpükpu Zofimu, nọ
l'eli úbvú Pisiga; ọ kpüa ɔru-ngweja uzo ęsaa.
Ephe gbushia oke-eswi yele ebili nanụ nanụ
l'oru-ngweja ono.

¹⁵ Belamu sụ Belaku: “Pfükwaru lẹ mgboru
ngweja-akpo-oku ono gẹ mu jepfu Chipfu l'eka
pho.”

¹⁶ Chipfu byapfuta Belamu; bya eye iya opfu
l'ọnụ sụ iya: “Jepfu Belaku ọzo je ezia ya ozi-
a.” ¹⁷ Belamu bya ejepfu Belaku; hümä iya
g'o pfuru lẹ mgboru ngweja-akpo-oku ono; yele
ndu-ishi Mówabu, yee ya tuko nödu. Belaku sụ

Belamu: “?Bu gunu bẹ Chipfu pfuru?” ¹⁸ Belamu pfushiahaa sụ:

“Gube Belaku; gbalihu agbalihu ngabẹ nchi!
Nüma iphe, mu epfu; gube nwa Zipo.

¹⁹ Chileke ta abükwa nemadzụ; k'ophu ọo-byá adzúaha úka.

Ọphu ọ bụdu nwa ndiphe; kẹ g'ọ gbanwee uche iya.

?O pfujewaru opfu; ọphu o medụru g'o pfuru?

?O kwejeru ukwe-iphe; g'o to medzu ukwe-iphe ọbu?

²⁰ Sụ-a; ekemu, mu natarụ bükwa gẹ mu góoru ndu ono ọnú-ọma.

Chileke gówaru ọnú-ọma nụ phẹ.

Ọphu mu ta a-dükwa ike agbanwe iya.

²¹ O tọ dudu ejo-iphe, e levuru l'ehu ụnwu Jiékópu.

Ọphu ọ dudu iphe, ta adudu ree, ọ húmaru l'ehu ụnwu Ízurélu.

Chipfu, bụ Chileke phẹ swiru phẹ ọkpobe eswiru.

Ẹphe anoduje atụ uzu l'ọ bụ eze phẹ.

²² Chileke bẹ dufutaru phẹ l'alí Ijipitu;

bya emee phẹ; ẹphe nweru ọkperehu g'atsu.

²³ A ta abyadụ egude oswe keta ụnwu Jiékópu.

Ọphu a byadu e-shi l'omamansi mekata ụnwu Ízurélu.

Nta-a bẹ ee-pfu opfu ẹhu ụnwu Jiékópu;

pfua opfu ẹhu ụnwu Ízurélu sụ:

‘Lewarọ iphe, Chileke megbabéru!’

²⁴ Sụ-a; ndu Ízurélu angụ-lihuje gẹ ne oduma.

Ẹphe anoduje ebu nggada g'oduma;

mbụ oduma, ta azejedu azee jasụ l'ọ labushia anụ eriri iya; mbụ jasụ l'ọ ngụa mee-iphe, o gudera.”

²⁵ Oo ya bụ; Belaku sụ Belamu: “Ta atuekwa phẹ ọnụ ilile; ọphu i goekwari phẹ ọnụ-oma ililekpoo!”

²⁶ Belamu sụ Belaku: “?Mu te epfuduru ngu l'oo iphe, Chipfu pfuru bẹ mu e-me?”

Opfu k'eto, Belamu natarụ l'eka Chipfu

²⁷ Təbudu iya bụ; Belaku sụ Belamu: “Bya gẹ mu duru ngu je eka ozo. ?G'a maru ọ-dụ Chileke ree g'i gbe l'eka ono t̄arụ mu phẹ ọnụ?”

²⁸ Belaku duta Belamu; ẹphe nyihu ọnunu úbvú Peyo; mbụ úbvú ono, nọ chebe iphu l'alị, dabyiru mgbegere. ²⁹ Belamu sụ Belaku: “Kp̄arụ mu ọru-ngwēja ụzo əsaa l'eka-a; l'i kp̄taru mu oke-eswi əsaa waa ebili əsaa.” ³⁰ Belaku mee ya gẹ Belamu s̄ru g'o mee ya. Ẹphe gbua oke-eswi ono yele ebili ono nanụ nanụ l'ọru-ngwēja ono.

24

¹ Belamu bya ahumaeapho l'iphe, dù Chipfu ree bụ g'a goru ọnụ-oma nụ ndu Ízurelu; ọphu o to jeđuru l'ajị ęgube oojejehawa. Iphe, o meru bụ l'o woru iphu ghaa l'uzo echięgu. ² Belamu bya apalia ẹnya imeli h̄uma ndu Ízurelu g'ephe kp̄begbaaru ụlo-ékwa phẹ l'ipfu l'ipfu. Unme Chileke bya iya l'ehu; ³ o pfushiahaa sụ: “Waa iphe, Belamu nwa Beyo epfu. Ọ kwa opfu, onye ono, e meru; ẹnya sahụ ono epfu.

- ⁴ Opfu, onye anümaje opfu, shi l'önü Chileke
epfu;
mbụ onye ono, ahümaje iphe, Okalibe-
kangokotaru-nụ egoshi; daa kpurumu
kpupyabę iphu;
onye ono, e meru; enya dù sarımu ono.
- ⁵ Egube g'ulo-ékwa ngu amabe mma; gube
Jiéköpu;
mbụ eka gube Ízurelu bukpo ebubu!
- ⁶ Oo gę nsüda nsüda aduje-a bụ g'o süsaru asusa.
O dù gę mgbabu, a gbaru l'aguga ẹnyimu.
O dù g'oshi alowe, Chipfu yeru l'onwiya;
bya adu g'oshi sida, bvuru l'aguga ẹnyimu.
- ⁷ Mini e-shije l'ite-mini Ízurelu asoshihu
asoshihu.
Oshilökpa phę bę e-nweru mini nweru k'etsutsu
iya.
Eze phę bę a-ka eze Agagu shii.
Ali-eze phę bę aa-pali eli.
- ⁸ Chileke dufutaru phę l'alị Ijiputu;
bya emee phę; ẹphe nweru ọkpehu g'atsu.
Ẹphe a-lwucha ọhamoha, ẹphe dù ashị;
mbụ kùpyashia ọkpu phę yogiri yogiri.
Ẹphe e-gude arwa phę nmafushia phę ẹpho.
- ⁹ Ízurelu bę nmakpuru anmakpuru; bya azee l'alị
g'oduma.
Ẹphe dù gę ne oduma; ?bu onye a-dụ ike kpatsu
phę?
G'iphe, bụ ndu goru ụnwu Ízurelu önü-oma
bükwaru ndu a goru önü-oma nụ.
G'iphe, bụ ndu türü unu önü bükwaru ndu a
türü önü.”

¹⁰ Tòbudu iya bụ; Belamu mee; ẹhu ghushiaha Belaku eghu ike. Ọ kua ẹka kpaa; bya asụ Belamu: “Nta-a bẹ mu kuru ngu g'i bya atuaru mu ndu ọhogo ọnou; ọ bụ-chiaru ọnou-oma bẹ i gocharu nụ phẹ ugbo ẹto-a. ¹¹ Ngwa; keta ọso tüğbua lashia ibe ngu ẹgwegwa! Mu shi rịa kẹ gẹ mu kwabẹ ngu ùbvù, parụ ẹka; obenu lẹ Chipfu bẹ nafuwari ngu ùbvù ọbu.”

¹² Belamu sụ Belaku: “?Mu te epfuduru iya ndu i ziru g'ephe bya ekua mu sụ: ¹³ ‘Obetakpoo Belaku nụ mu ụlo iya ono, mkpola-ododo mẹ mkpola-ochaa jiru pyimu ono bẹ mu te emeghatakwa iphe, Chipfu suru gẹ mu mee; ọphu mu egudekwa uche k'onwomu eme iphe, dù ree; ozoo iphe, dù ejị. Qo ẹpho iphe, Chipfu pfuru bẹ mu e-pfụ.’ ¹⁴ Nta-a bẹ mu alawa; alapfu ndibe mu. Ole-a; byakwa gẹ mu nmaaru ngu ọkwa; gẹ mu pfuaru ngu iphe, ndu-a e-mechaa mee ndibe unu lẹ teke dù l'iphu.”

Opfu k'eno, Belamu nataru l'eka Chipfu

¹⁵ Qo ya bụ; Belamu pfuahaa sụ:
“Waa iphe, Belamu nwa Beyo epfu.
Ọ kwa opfu, onye ono, e meru; ẹnya sahụ ono epfu.

¹⁶ Opfu, onye anumaje opfu, shi l'ọnou Chileke epfu;
mbụ onye ono, maru iphe, shi Ọkalibe-kakota-shii l'eka;
onye ono, ahumaje iphe, Ọkalibe-kangokotaru-nụ egoshi; daa kpurumu kpupyabẹ iphu;
onye ono, e meru; ẹnya dù sarımu ono.

- 17** Mu húmaru onye ono; ole o tó bádu nta-a.
 Mu ele onye óbu énya; ole o tó nódú ntse.
 Kpokpode bę e-shi l'ónulo Jiékópu fúta.
 Mgbóro-eze bę a-fúta lę Ízurélu.
 Mówabu bę oo-túko egédegee ónu-iphu gwee
 arakabya.
 L'oo-túko ụnwú Sheti l'ophu mebyishikóta.
- 18** Ndu Edómu bę aa-lwúta l'ogu.
 Nokwaphó g'aa-lwúta ndu Siye, bù ndu óhogu
 Ízurélu.
 Obenu lę ndu Ízurélu bę a-nódú aka ike eje.
- 19** Onye-ishi bę e-shi l'ónulo Jiékópu fúta;
 bya emebyishia ndu óphu phóduru nü lę
 mkpükpu ono.”
- 20** Belamu bya elee ndu Amaleku énya bya asú:
 “Ndu Amaleku bę bù ivuzó l'echilabó óhamoha;
 obenu l'éphe a-búru mkpurupyata l'ikpazú.”
- 21** O bya elee ndu Kénu énya bya asú:
 “Eka unubę ndu Kénu bu ebubu bę e meru; o
 shihu kę dungudungu.
 Nwamkpu, unu túru bę unu túru l'eli mkpuma.
- 22** Ole unubę ndu Kénu bę aa-lwükwa alwülwu.
 Ndu Asiriya bę a-kpükko unu lę ndzü.”
- 23** Tóbudu iya bù; o pfua sụ:
 “Oowaa! ?Bù onye a-nódú ndzü lę teke Chileke
 a-nódú eme iphe ono?
- 24** Uğbo-mini e-shi agúga ényimu l'alí Kitimu
 bya;
 bya emekpaa ndu Asiriya yele ndu Eba éhu;
 obenu l'éphebedua bę a-bükwarupho
 mkpurupyata.”

25 Töbudu iya bụ; Belamu pfuchaa nno bya agbalihu; o buru iya ala ibe iya; Belaku tüğbukwapho lashịa.

25

Ndu Mówabu eduswe ndu Ízurèlu uzo

1 A nonyaepho lẹ teke ono, ndu Ízurèlu bu lẹ nsüda Shitimü ono; ẹphe l'ụnwada ndu Mówabu wata apharwushi onwophé. **2** Unwanyi Mówabu ono wata eku ndu Ízurèlu ono g'ẹphe tsoru phé je agwa agwa phé. Ndu Ízurèlu nodu erije iphe, e shiru l'agwa ono; bya abaarụ agwa ndu Mówabu ono ejá. **3** No iya; ndu Ízurèlu woru onwophé tüğbabe l'agwa Balu-Peyo. Eshi nno; ndu Ízurèlu kpatsu Chipfu ẹhu-eghu. **4** Chipfu bya asụ Mósisu: “Chitakota ndu-ishi ndu Ízurèlu l'ophu megbushia l'atati-phu mu; gbaa phé l'anwụ; k'ophu mu e-wofu ẹhu-eghu mu, ata pfupfupfu l'ehu ndu Ízurèlu.” **5** Oọ ya bụ; Mósisu sụ ndu ọgbo-ikpe ndu Ízurèlu: “G'onyenonu lẹ g'unu ha l'ehu l'ehu gbushia ndu nkiya, bụ ndu woru onwophé tüğbabe l'agwa Balu-Peyo.”

6 Ndu Ízurèlu dokwaduru-a l'ọnụ ulo-ekwa-ndzukọ aragbaa ẹkwa. A bya ele ẹnyá; onye lanụ l'unwu Ízurèlu duwaru nwanyị Midianu bahụ ibe iya l'eka Mósisu phé tükorus ele iya ẹnyá; mè ndu Ízurèlu l'ophu. **7** Finehasu nwa Eleyaza; mbụ nwanwa Erönü, bụ onye uke Chileke húmaepho iphe ono; o kwolihi l'eka ono, igwe-oha ono kürü ono; je adụchata arwa

iya. ⁸ O tsopyabę nwoke Ízurēlu ono bahụ l'ime ulo iya; je eworu arwa ono nmaa ya l'eli nwanyị ono; o shi l'eka a nmarụ iya nwoke foo kę nwanyị ono l'ephō; nkēphę bvụ. Oo ya bụ; ejo iphe-ememe ono haa ndu Ízurēlu. ⁹ Ole ndu ejo iphe-ememe ono gburu ebugbugu bę dụ ụkporo ụnu nemadzụ ugbo ẹto.

¹⁰ Chipfu sụ Mósisu: ¹¹ “Finehasu nwa Eleyaza; mbụ nwanwa Eronu, bụ onye uke Chileke bę mewaru ọphu ẹhu-eghu ndu Ízurēlu adụeduru mu. Noo kęle o wotaru okophoo, mu gege ekoru ndu Ízurēlu kooru phę; shi nno mee ọphu mu egudeedu okophoo mu ono mee gę ndu Ízurēlu laa l'iyi. ¹² Oo ya bụ lę-a; sụ iya lę mu l'iya nōwaa l'ogbandzu ẹhu-guu. ¹³ Ogbandzu ono a-bürü nkiya waa k'awa iya phę, bụ ndu ọphu etso iya etsotso. Ogbandzu ono bę bụ l'ephe a-bürü uke jasuwariroya; kęle o gude iswi ẹhu Chileke iya koo okophoo; mbụ shi nno pfua ugwo iphe-eji, ndu Ízurēlu meru.”

¹⁴ Ẹpha nwoke Ízurēlu ono, e gburu yele nwanyị Midiyānu ono bę bụ Zimiri nwa Salu. Nna iya, bụ Salu bę bụ onye-ishī l'ẹnya-unuphu, nō l'ipfu Simiyonu. ¹⁵ Ẹpha kę nwanyị Midiyānu ono, e gbukwarupho ono bụ Kozubi nwada Zuru. Nna iya, bụ Zuru bę bụ onye-ishī l'ẹnya-unuphu ndu Midiyānu.

¹⁶ Chipfu bya asụ Mósisu: ¹⁷ “Bürü ọhogu ndu Midiyānu; woru phę gbushia. ¹⁸ Noo kęle ẹphe gude erekede bürü ọhogu unu; deru unu ye l'agwa agwa Balụ-Peyo ono; waa lę kę Kozubi, bụ nwada onye-ishī ndu Midiyānu; mbụ nwune ndu

Midiyanu kę nwanyi, bụ onye ono, e gburu teke ono, kę Peyo meru; ejø iphe-ememe bya ono.”

26

Agü ndu Ízurélu ogu k'ugbo labo

¹ O be g'ejø iphe-ememe ono lachaaru; Chipfu bya epfuru Mósisu yele Eleyaza nwa Erönü, bụ onye uke Chileke su: ² “Unu gúa ndu Ízurélu l'ophu ogu l'enya-unuphu l'enya-unuphu; e -shi lę ndu nōwaru ükporo apha kwasəru; mbụ ndu sūwaru eje ogu lę Ízurélu.” ³ O bürü lę baswaa ali Mówabu, nō l'agüga enyimu Jiódanu lę mgboru mkpükpu Jieriko bę Mósisu yele Eleyaza, bụ onye uke Chileke nō pfuaru ndu Ízurélu su: ⁴ “Unu gúa ndu Ízurélu l'ophu ogu; e -shi lę ndu nōwaru ükporo apha kwasəru; mbụ egube ono, Chipfu tūru iya Mósisu l'ekemu.”

Waa ndu Ízurélu, shi l'alí Ijiputu füta baa:

⁵ Ndu bụ oshilökpa Rúbenu, bụ ıkpara Ízurélu bụ: Hanóku, onye metaru ipfu Hanóku; mę Palu, onye metaru ipfu Palu; ⁶ mę Hézuronu, onye metaru ipfu Hézuronu; mę Kami, onye metaru ipfu Kami. ⁷ Ipfu ono g'ephe ha tükoru bürü oshilökpa Rúbenu. Ndu ophu a gürü ogu bę düyü ükporo ụnu nemadzụ ugbo ise l'ụnu tete l'ükporo ụmadzu ishii l'ụmadzu iri. ⁸ Nwa Palu kę nwoke bụ Eliyabu. ⁹ Unwu kę Eliyabu unwoke bürü: Nemelu; mę Detanu; waa Abiramu. Oo Detanu waa Abiramu-a bę a hotajeru g'ephe bürü ishi lę Ízurélu; ephe tsoru ndu kę Kora kwefuru Mósisu yele Erönü ike; mbụ teke ono,

ẹphe kwefujeru Chipfu ike pho. ¹⁰ Ali saa ọnụ tuko ẹphe lẹ Kora lwekọta; ndu shi etso iya nụ bẹ nwụshihuru nụ; mbụ lẹ teke ono ọku kegbushijeru ụkporo ụmadzu iri l'ębo l'umadzu iri pho. Iphe ono bürü iphe alo eka lẹ nchi. ¹¹ Ole ụnwụ Kora ta anwụshihuduru.

¹² Ndu bụ oshilökpa Simiyonu l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Nemelu, onye metaru ipfu Nemelu; mẹ Jiaminu, onye metaru ipfu Jiaminu; mẹ Jiakinu, onye metaru ipfu Jiakinu; ¹³ mẹ Zera, onye metaru ipfu Zera; mẹ Shawulu, onye metaru ipfu Shawulu. ¹⁴ Ipfu ono bẹ tukoru bürü oshilökpa Simiyonu. Ndu ophu a gürü ọgu bẹ dù ụkporo ụnu nemadzụ ugbo labo l'ụnu iri l'ise l'ukporo ụmadzu iri.

¹⁵ Ndu ophu bụ oshilökpa Gadu l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Zefonu, onye metaru ipfu Zefonu; mẹ Hagi, onye metaru ipfu Hagi; mẹ Shuni, onye metaru ipfu Shuni; ¹⁶ mẹ Ozuni, onye metaru ipfu Ozuni; mẹ Eri, onye metaru ipfu Eri; ¹⁷ mẹ Arodi, onye metaru ipfu Arodi; waa Areli, onye metaru ipfu Areli. ¹⁸ Ipfu ono bẹ tukoru bürü oshilökpa Gadu. Ndu ophu a gürü ọgu bẹ dù ụkporo ụnu nemadzụ ugbo ise l'ụnu nemadzụ; l'umadzu ụkporo ise.

¹⁹ Jiuda bẹ nwütaru unwoke labo, ẹpha phẹ bụ Eru; waa Ọnanu. Ole ephenebo nwụshihuru l'ali Kénanu. ²⁰ Ndu bụ oshilökpa Jiuda l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Shela, onye metaru ipfu Shela; mẹ Pérezu, onye metaru ipfu Pérezu; mẹ Zera, onye metaru ipfu Zera. ²¹ Ụnwụ kẹ Pérezu bụ: Hézuronu, onye metaru ipfu Hézuronu; waa Hamulu, onye metaru ipfu Hamulu. ²² Ipfu ono

bẹ tükoru bürü oshilökpa Jiuda. Ndu ọphu a gürü ọgu bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ ugbo tete l'ụnu iri lè nanụ l'ụkporo ụmadzu ise.

²³ Ndu bụ oshilökpa Isaka l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Tola, onye metaru ipfu Tola; mẹ Puwa, onye metaru ipfu Puwa; ²⁴ mẹ Jiashubu, onye metaru ipfu Jiashubu; waa Shimurọnu, onye metaru ipfu Shimurọnu. ²⁵ Ipfu ono bẹ tükoru bürü oshilökpa Isaka. Ndu ọphu a gürü ọgu bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ ugbo ẹsato l'ụkporo ụmadzu iri l'ise.

²⁶ Ndu bụ oshilökpa Zebulonu l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Seređu, onye metaru ipfu Seređu; mẹ Elonu, onye metaru ipfu Elonu; waa Jiahulelu, onye metaru ipfu Jiahulelu. ²⁷ Ipfu ono bẹ tükoru bürü oshilökpa Zebulonu. Ndu ọphu a gürü ọgu bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ ugbo ẹsaa l'ụnu iri lè nanụ l'ụkporo ụmadzu ise.

²⁸ Ndu bụ oshilökpa Jióséfu l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Manásẹ; waa Ifuremu.

²⁹ Unwu kẹ Manásẹ bụ: Makiya, onye metaru ipfu Makiya. Makiya bụ nna Giladu. Giladu meta ipfu Giladu. ³⁰ Unwu Giladu bụ: Iyeza, onye metaru ipfu Iyeza; mẹ Heléku, onye metaru ipfu Heléku; ³¹ mẹ Asürelu, onye metaru ipfu Asürelu; mẹ Shékemu, onye metaru ipfu Shékemu; ³² mẹ Shemida, onye metaru ipfu Shemida; waa Hefa, onye metaru ipfu Hefa. ³³ Zelofehadu, bụ nwa Hefa bẹ ta nwütaduru unwoke. Ọo ụnwanyi bẹ ọ nwụshiru. Ẹpha ụnwanyi ono, ọ nwụshiru ono bụ Mahula; mẹ Nuwa; mẹ Hogula; mẹ Milika; waa Tịza. ³⁴ Ipfu ono tükoru bürü oshilökpa Manásẹ. Ndu ọphu

a gúru ogu dû ükporo ụnu nemadzú ugbo ishii l'ụnu iri lè nanụ l'ükporo ụmadzu iri l'ise.

35 Unwu kẹ Ifuremu l'ipfu l'ipfu phę bu: Shutela, onye metaru ipfu Shutela; mè Beka, onye metaru ipfu Beka; waa Tahanu, onye metaru ipfu Tahanu. **36** Unwu Shutela bu Eranu, onye metaru ipfu Eranu. **37** Ipfu ono bę tükoru bürü oshilökpa Ifuremu. Ndu ọphu a gúru ogu bę dû ükporo ụnu nemadzú ugbo ẹno l'ụnu nemadzú l'ükporo ụmadzu ise.

Ndu ono bę tükoru bürü oshilökpa Jiósəfu l'ipfu l'ipfu phę.

38 Ndu bu oshilökpa Benjiaminu bu: Bela, onye metaru ipfu Bela; mè Ashibelu, onye metaru ipfu Ashibelu; mè Ahiram, onye metaru ipfu Ahiram; **39** mè Shefufamu, onye metaru ipfu Shefufamu; waa Hufama, onye metaru ipfu Hufama. **40** Unwu Bela bu: Arudu; mè Nemanu. Arudu, bu iya metaru ipfu Arudu; Nemanu bürü iya metaru ipfu Nemanu. **41** Ndu ono bę tükoru bürü oshilökpa Benjiaminu l'ipfu l'ipfu phę. Ndu ọphu a gúru ogu bę dû ükporo ụnu nemadzú ugbo ise l'ụnu ụmadzu iri l'eno.

42 Ndu bu oshilökpa Danu l'ipfu l'ipfu phę bu: Shuhamu, onye metaru ipfu Shuhamu. Ndu ono bę tükoru bürü oshilökpa Danu l'ipfu l'ipfu phę. **43** Ephe tükoru bürü ipfu Shuhamu. Ndu ọphu a gúru ogu bę dû ükporo ụnu nemadzú ẹsato l'ụnu nemadzú lanụ.

44 Ndu bu oshilökpa Asha bu: Imuna, onye metaru ipfu Imuna; mè Ishivi, onye metaru

ipfu Ishivi; waa Beraya, onye metaru ipfu Beraya. ⁴⁵ Ünwu Beraya bụ: Heba, onye metaru ipfu Heba; waa Malukelu, onye metaru ipfu Malukelu. ⁴⁶ O bụru nwa nwanyị lanụ bẹ Asha nwütaru; əpha iya bụ Sera. ⁴⁷ Ndu ono bẹ tükoru bụru oshilökpa Asha. Ndu ọphu a guru ọgu bẹ dụ ụnu ụkporo ugbo ishii l'ụnu iri l'eto l'ụkporo ụmadzu iri.

⁴⁸ Ndu bụ oshilökpa Nafutali l'ipfu l'ipfu phẹ bụ: Jiahuzelu, onye metaru ipfu Jiahuzelu; mẹ Guni, onye metaru ipfu Guni; ⁴⁹ mẹ Jieza, onye metaru ipfu Jieza; waa Shilemu, onye metaru ipfu Shilemu. ⁵⁰ Ndu ono bẹ tükoru bụru oshilökpa Nafutali l'ipfu l'ipfu phẹ. Ndu ọphu a guru ọgu bẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ ugbo ise l'ụnu iri l'eto l'ụkporo ụmadzu iri.

⁵¹ Noo ya; iphe, ndu Ízurelu tükoru dụ bụru ụkporo ụnu nemadzụ ugbo ụkporo ẹto l'ụkporo ụnu ugbo iri l'ise l'ụnu nemadzụ ẹno l'ụkporo ụmadzu ishii l'ụmadzu iri.

Ndu Ízurelu awa ali ono, ẹphe eje eburu ono

⁵² Chipfu sụ Mósisu: ⁵³ “Oo ndu-a bẹ aa-washịru ali ono g'o bụru okiphe, ẹphe ketarụ. Ndu nonu e-keta oke lẹ g'ephe ha teke a guru phẹ ọgu. ⁵⁴ Ndu ha shii bẹ ii-wẹ ali, ha shii; ndu ọphu ha nwanshị; wẹe phẹ ali, ha nwanshị. Ndu ọphu nonu e-keta oke lẹ g'ephe ha teke a guru phẹ ọgu. ⁵⁵ Ali ono bẹ bụ ido bẹ aa-tụ gude washịra ya. Aa-wa iya l'ipfu l'ipfu; ipfu nonu l'o keta oke iya nkephẹ. ⁵⁶ O bụru ido bẹ aa-tụ gude washịaru ndu ọphu ha shii; mẹ ndu ọphu ha nwanshị ali ono.”

Agü eri Lívayi ɔgu

⁵⁷ Waa oshilökpa Lívayi baa; waa g'e gude güä phë ɔgu l'ipfu l'ipfu: Geshönü, onye metaru ipfu Geshönü; më Kohatu, onye metaru ipfu Kohatu; waa Merari, onye metaru ipfu Merari. ⁵⁸ Ipfu-a bë bükwapho oshilökpa Lívayi: Ipfu Libuni; më ipfu Héburonu; më ipfu Mahuli; më ipfu Mushi; më ipfu Kora. Kohatu bụ nna Amúramu. ⁵⁹ Ephanyee Amaramu bë bụ Jiekobedu, bụ nwada Lívayi. Jiokebedu bụ nwa nwanyị, a nwuru Lívayi l'alị Ijiputu. Ndu ọ nwütaru Amúramu bụ Erönü; waa Mósisi; më Miriyamu. Miriyamu bürü nwune phë kẹ nwanyị. ⁶⁰ Erönü bụ nna Nadabu; më Abihu; më Eleyaza; waa Itama. ⁶¹ Nadabu yele Abihu bë nwühhuru lẹ teke ẹphe gude ọku, adụdu nsø kpooru Chipfu ngweja ọku. ⁶² Ndu a gürü ɔgu l'eri Lívayi; mbụ unwoke phë, nowaru shita l'ọnwa lanụ kwaseru bë tükoru dù ụkporo ụnu nemadzụ ugbo labo; l'unu ụmadzu iri l'esonaa; l'ukporo ụmadzu iri. Ophu a guduru phë teke a gürü ndu Ízurelu ọphuna; kélé ẹphe te ketaduru oke l'echilabọ ndu Ízurelu.

⁶³ Ndu ono bë bụ ndu Mósisi yele Eleyaza, bụ onye uke Chileke gürü ɔgu; mbụ ndu ono, gürü ndu Ízurelu ɔgu lẹ baswaa alị Mówabu l'agüga ẹnyimu Jiódanu lẹ mgboru Jieriko. ⁶⁴ Ndu ono ta adụdu g'ẹphe ha, yi lẹ ndu ọphu Mósisi yele Erönü, bụ onye uke Chileke gujeru ɔgu teke pho, ẹphe gürü ndu Ízurelu ɔgu l'echięgu Sayınayı pho. ⁶⁵ Noo kélé Chipfu sürü ndu Ízurelu ono l'ephe nwühhufutaje l'echięgu ono. Ọ tọ dudu g'o ka mma l'oo onye lanụ, aphodu nụ l'ime

ndu ono; a -gufuepho Kalębu nwa Jiefune; yele Jioshuwa nwa Nunu.

27

Oke ali ụnwada Zelofehadu (Ógú 36:1-12)

¹ Töbudu iya bụ; ụnwada Zelofehadu bya atuko je apfuru l'ọnụ ulo-ekwa-ndzukọ. Zelofehadu l'onwiya bụ nwa Hefa; Hefa bürü nwa kę Giladu; Giladu bürü nwa kę Makiya; Makiya bürü nwa kę Manásę. G'ephe ha bükota os-hilökpa Manásę. Manásę bürü nwa kę Jiósefụ. Ephä ụnwada Zelofehadu ono bụ: Mahula; mè Nuwa; mè Hogula; mè Milika; waa Tiża. ² Unwada Zelofehadu ono bya apfuru l'atatiphu Mósisu; waa l'atatiphu Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mè l'atatiphu ndu-ishi; mè l'atatiphu ndu Ízurelu l'ophu l'ọnụ ulo-ekwa-ndzukọ pfua-haa sụ: ³ "Nna anyi bẹ nwụhuru l'echięgu. Ole ọ tọ yíkwa lẹ ndu ono, chikoberu onwophé tsoo Chipfu opfu ono; mbụ ndu ono, tsoru Kora ono. Nna anyi bẹ bükpoepho iphe-eji, o metaru l'onwiya gburu iya; ophu ọ nwütaduru nwa nwoke. ⁴ ?Ee-gude kèle nna anyi ta nwütaduru nwa-nwoke; epha iya echihu l'ipfu iya? G'a hékwa anyi oke l'echilabọ ndibe nna anyi."

⁵ Oọ ya bụ; Mósisu wota opfu ụnwada Zelofehadu ono papfu Chipfu. ⁶ Chipfu sụ Mósisu: ⁷ "Unwada Zelofehadu pfuru iphe, gbaru nụ. Unu shi l'oke alị ndu nna phę węe phę alị; k'ophu ephe e-keta okiphe nna phę. ⁸ Pfuaru ndu Ízurelu; sụ phę-a: O -bürü lę nwoke bẹ nwụhuru

nü; ọphu ọ nwütaduru nwa-nwoke; g'e wotaje okiphe, rwuberu iya nü woru nü nwada iya. ⁹ O -bụru l'onye ọbu ta nwütafudaru nwa-nwanyị; g'e wotaje okiphe, rwuberu iya nü ọbu woru nü unwune iya kẹ nwoke g'o bụru iphe phẹ. ¹⁰ Teke ọbu l'o to nwefuda unwune nwoke; g'e woru okiphe ono, rwuberu iya nü woru nü nwune nna iya phẹ kẹ nwoke g'o bụru iphe phẹ. ¹¹ O -bụru lẹ nna, nwụru onye ọbu te nwedu unwune nwoke; g'e woru okiphe, rwuberu iya nü ọbu nü ndu ẹphe l'iya bụ ọkpobe abụbu g'o bụru iphe phẹ. Iphe ono bụ omelalị, a tọru ọkpa iya doberu ndu Ízurelu; egube Chipfu tịrụ iya Mósisu l'ekemu."

*Jioshuwa anọ-chi ẹnya Mósisu
(Dit 31:1-8)*

¹² Tọbudu iya bụ; Chipfu sụ Mósisu: "Nyihu eli úbvú Abarimu-a je anọdu hümakota alị ono, mu nṣru ndu Ízurelu ono. ¹³ I -hümachaẹ ya phẹ bẹ ịi-nwụhu lapfushia ndibe unu; egube ono nwune ngu nwoke, bụ Erọnu nwụhuru. ¹⁴ Iphe, kparụ iya nü bụ l'unu kwefuru ike l'opfu mu lẹ teke ono, ndu Ízurelu gujeru aphụ lẹ mgboru mini ono, dụ l'echięgu Zinu ono. Ọphu unu adụdu ike dobe mu nsọ l'iphu phẹ." (Mini ono bụ mini Meriba, dụ lẹ Kadéshi lẹ mgbegu Zinu.)

¹⁵ Mósisu sụ Chipfu: ¹⁶ "Gẹ Chipfu; mbụ Chileke ọphu gude ndzụ onyemonye hोta nü onye a-nodu edu ndu Ízurelu. ¹⁷ Onye e-vutajeru phẹ ụzo l'ejeje mẹ l'alwalwa; mbụ onye a-nodu edu phẹ eje ejeje alwa alwalwa; gẹ ndibe gübę Chipfu ta adụshi g'atụru, te enwedu onye eche iya nü."

¹⁸ Qo ya bụ; Chipfu sụ Mósisu: “Duta Jioshuwa nwa Nunu, bụ onye Unme kẹ mube Chipfu bu l'ehu; byabę iya eka l'ishi. ¹⁹ Duru iya g'o je apfuru l'atatiphu Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mę l'atatiphu ndu Ízuręlu l'ophu; g'i nodu l'atatiphu ndu ono woru ozi ono ye iya l'eka. ²⁰ Harụ ike nkengu ye iya l'eka; k'ophu iphe, bụ Ízuręlu l'ophu a-noduje eme iphe, ọ suru g'ephe mee. ²¹ Gẹ Jioshuwa pfuru l'atatiphu Eleyaza, bụ onye uke Chileke. Eleyaza egude ido, urimu jee l'iphu Chipfu je ajia Chipfu g'o maru g'o pfuru opfu ęhu iya. Q bürü iphe, Jioshuwa suru gẹ ndu Ízuręlu mee bẹ ẹphe a-tukoje mee. Q -sụ gẹ ndu Ízuręlu tugbua; ẹphe atugbua; ọ -sụ g'ephe bata; yele ẹphe a-tuko bata.”

²² Mósisu mee gẹ Chipfu pfuru iya. O duta Jioshuwa pfube l'atatiphu Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mę l'atatiphu edzudzu-oha Ízuręlu. ²³ Qo ya bụ; o byibe Jioshuwa ęka l'ishi woru ozi ono ye iya l'eka bụ iphe, Chipfu shi l'önü Mósisu pfua.

28

Ngweja, eegweje mbokumboku (Awụ 29:38-46)

¹ Chipfu sụ Mósisu: ² “Türu ekemu nụ ndu Ízuręlu; sụ phę: Unu leta enya nuje mu ngweja, rwuberu mu nụ; mbụ nri, e gude egweru mu ngweja; mbụ ngweja ono, a kporu ọku, mkpọ iya dù mu ree. Unu nuje mu iya lẹ teke bụ orwuberu iya. ³ Sụ phę lę-a: ‘Waa ngweja, a kporu ọku,

unu e-gweje nü Chipfu baa: ụnwu ebili labo, gbachaaru apha; ọphu 'adụdu eka iphe mebyiru iya. Unu gweje iya mbokumboku; g'o bụru ngwēja-akpo-óku, unu e-gweje tekenteke. ⁴ Unu gbuje ebili lanu l'ụtsu; unu egbua ebili lanu l'uzenyashi. ⁵ Unu yeje iya ngwēja-nri gwee; mbụ ụzo lanu l'ime nkwegka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lę manu, a tsuru l'ikwe; manu e-ji eze ekpemu. ⁶ Oo ya bụ ngwēja-akpo-óku, eegweje mbokumboku, bụ iya bụ g'e meru iya dobe l'úbvú Sayinayi; mbụ ngwēja ono, a kporu óku, mkpọ iya dù Chipfu ree. ⁷ Unu -gbua ebili lanu; unu yekobe iya ngwēja-mee gwee; mbụ mee, jiru nkeru-eno ọtu-lupfu otumu. Ọ bụru l'eka-dụ-nsọ bẹ unu a-ghashijeru Chipfu ngwēja-mee ono; mbụ mee, shihuru ike. ⁸ Unu egbufua ebili lanu l'uzenyashi; yekobekwa iya pho ngwēja-nri; waa ngwēja-mee ęgube ono, ọ dù lę k'ụtsu pho. Unu gwee ngwēja ono; g'o bụru ngwēja, a kporu óku, mkpọ iya dù Chipfu ree.' "

Ngwēja, eegweje l'eswe-atüta-unme

⁹ "A -bya l'eswe-atüta-unme; unu gbuje ebili labo, gbachaaru apha, 'adụdu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngwēja. Unu egude ụzo labo l'ime nkwegka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lę manu; gude gwee ngwēja-nri. Unu yekobe iya ngwēja-mee, ayijeru iya nü. ¹⁰ Ono bụ ngwēja-akpo-óku, unu e-gweje l'eswe-atüta-unme; yekwaru ngwēja-akpo-óku, eegweje mbokumboku pho; yele ngwēja-mee, ayijeru iya nü."

Ngwēja, eegweje l'ọnwa ọphíúú

11 “Mbóku mbü, ḥonwa furu gedegegede bę unu e-gwejeru Chipfu ngweja-akpo-óku. Unu gudeje ḥunwu oke-eswi labo; waa ebili lanü; mę ḥunwu ebili əsaa, gbachaaru apha, adudu əka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. **12** Unu -gbua oke-eswi ono nanü bę unu e-yekobeye iya ngweja-nri gwee; mbü ụzo eto l'ime nkwęka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lę manü. Unu -gbua ebili ono; unu yekobeye iya ngweja-nri gwee; mbü ụzo labo l'ime nkwęka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lę manü. **13** Unu -gbua nwa ebili lanü; unu eyekobeye iya ngweja-nri gwee; mbü ụzo lanü l'ime nkwęka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lę manü. Ono bu ngweja-akpo-óku, mkpø iya dù Chipfu ree; mbü ngweja, a kporu ɔku gweeru Chipfu. **14** Ngwejamée, a-yijeru iya nü bu: unu -gbua oke-eswi; unu eyekobeye iya mée, jiru nkeru-ębo ọtu-lupfu otumu. O -buru l'oo ebili; unu eyekobeye iya mée, jiru nkeretö ọtu-lupfu otumu gwee. Unu -gbua nwa ebili; unu eyekobeye iya mée, jiru nkeru-ęno ọtu-lupfu otumu gwee. Noo kę ngweja-akpo-óku, unu e-gweje l'önwa l'önwa; mbü l'önwa, dükota l'ime apha. **15** Unu gbuje mkpi lanü gude gwee ngweja-iphe-ęji nü Chipfu; a -gufukwa ngweja-akpo-óku, eegweje mbókumboku; yele ngweja-mée, ayijeru iya nü.”

*Obo Ojeghata
(Uke 23:5-14)*

16 Mbóku k'iri l'eno l'önwa mbü bę bu ɔbo Ojeghata kę Chipfu. **17** Mbóku k'iri l'ise l'önwa mbü ono bę bu ɔbo-iphe. Ujiku əsaa l'ophu

bẹ unu a-takötaje buredi, te koduru ekoko. ¹⁸ Mbóku mbụ, unu wataru obo-iphe ono bẹ unu a-noje ndzukọ, dù nsọ. G'o tọ dükwa ozi, unu e-jeje mbóku ono l'ophu. ¹⁹ Sụ-a; unu gweje ngweja-akpó-óku nü Chipfu. Unu gbua ụnwu oke-eswi labo; waa ebili lanụ; mè ụnwu ebili ẹsaa, gbachaaru apha, adudu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ya. ²⁰ Ngweja-nri bẹ unu e-gudeje ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ gwee. Oke-eswi lanụ bụ nkwegka ukpokutu ereshi, e keru uzi iri bẹ unu e-yeje iya uzi lanụ gude gwee ya. Teke o bụ ebili ono; unu eworu ụzo labo l'ime nkwegka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwo o lẹ manụ. ²¹ O bürü ụzo lanụ l'ime ụzo iri bẹ unu e-gweje l'ishi nwa ebili ono nanụ nanụ ẹphe n'ẹsaa. ²² Unu e-gbukwapho mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-oji; shi nno pfua ugwo iphe-oji, unu meru.

²³ Unu a-tukoje ngweja ono gwekota; yekobe lẹ ngweja-akpó-óku ono, eegweje l'utsu, bụ iya bụ ngweja ono, eegweje mbókumboku. ²⁴ O bürü ẹgube ono bẹ unu a-noduje egwe ngweja ono mbókumboku abalị ẹsaa ono; g'o bürü ngweja-nri, a kporu óku; mkpó iya dù Chipfu ree. Unu gweje ngweja ono; yekobefua lẹ ngweja-akpó-óku ono, unu egweje mbókumboku; mè ngweja-mee, ayijeru iya nü. ²⁵ O -rwua mbóku k'ẹsaa; unu anoo ndzukọ, dù nsọ. G'o tọ dükwa ozi, unu e-jeje lẹ mbóku ono l'ophu.

26 Ozo bụ; o -be mbọku, unu abo ọbo-iphe k'akpuru-iphe-mbụ unu; unu nojee ndzukọ, dù nso. G'o tọ dükwa ozi, unu e-jeje mbọku ono l'ophu. Mbọku ono bẹ unu a-gbajẹ l'upfu-oha k'obo Idzu. O bụru mbọku ono bẹ unu a-nuje Chipfu akpuru-iphe ḡphúú, unu metaru. **27** Unu gwee ngweja-akpo-oku; mbụ ngweja, mkpọ iya dù Chipfu ree. Unu gbuje unwu oke-eswi labo; waa ebili lanụ; mẹ ụnwu-ebili ẹsaa, gbachaaru apha; gude gwee ngweja ono. **28** Ngweja-nri, ee-yekọbeje l'oke-eswi lanụ bẹ bụ ụzo ẹto l'ime nkwẹka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ. Teke o bụ ebili; unu yekọbe iya ụzo labo l'ime nkwẹka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ. **29** O bụru ụzo lanụ l'ime nkwẹka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwọo lẹ manụ bẹ unu e-yekọbeje lẹ nwa ebili nanụ nanụ gwee ẹphe n'ẹsaa. **30** Unu egbuje mkpi lanụ gude pfua ụgwo iphe-eji, unu meru. **31** Unu tükaje ngweja ono g'o ha gwekötaje; yeköberu ngweja-akpo-oku, unu egweje; mẹ ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mẹ ngweja-mee, ayijkekwari iya pho nụ. Ole oo g'unu nwụbe ẹnya g'o tọ dükwa anụ ono, a-dürü ọphu nweru eka iphe mebyiru iya.

29

Obo Apha-òphúú (Uke 23:23-25)

1 “Lẹ mbọku mbụ l'ọnwa ẹsaa bẹ unu a-noje ndzukọ, dù nso. G'o tọ dükwa ozi, unu e-jeje lẹ mbọku ono. Mbọku ono bụ mbọku,

unu e-gbuje opu. ² Unu egwee ngweja-akpo-óku; mbụ ngweja, mkpọ iya dụ Chipfu ree. Unu egbua nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; mẹ unwu-ebili əsaa, gbachaaru apha, adụdu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ³ Ngweja-nri, ayijeru iya nụ bẹ bụ ukpokutu ereshi, a gwori lę manụ. Oke-eswi ono bẹ unu e-yekobeje uzo ẹto l'ime nkwéka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri gwọ lę manụ. Ebili ono bẹ unu e-yekobeje uzo labo l'ime nkwéka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri gwọ lę manụ. ⁴ A -bya l'unwu-ebili əsaa pho; nanụ bẹ unu e-yekobeje uzi lanụ l'ime nkwéka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri gwọ lę manụ. ⁵ Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-eji; shi nno pfua ugwo iphe-eji, unu meshiru. ⁶ Unu a-tukoje ngweja ono g'o ha gwekota; yekoberu ngweja-akpo-óku pho, eegweje l'ọnwa l'ònwa; mẹ mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mẹ ngweja-mee, ayijekwaru iya pho ya; mbụ g'a sru g'e meje iya; mbụ ngweja ono, mkpọ iya dụ ree, bụ iya bụ ngweja, a kporu ọku nụ Chipfu."

*Eswe apfụ ugwo iphe-eji
(Uke 16:1-34; 23:26-32)*

⁷ "Sụ-a; lę mbokwu k'iri l'ònwa əsaa ono bẹ unu a-noje ndzukọ, dụ nsọ. Mbokwu ono bẹ unu a-swí əgu; g'o tọ dükwa ozi, unu e-je mbokwu ono. ⁸ Unu egwee ngweja-akpo-óku nụ Chipfu; mbụ ngweja, mkpọ iya dụ ree. Unu gbua nwa oke-eswi lanụ; waa ebili lanụ; mẹ unwu-ebili əsaa, gbachaaru apha, adụdu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ⁹ Ngweja-nri, a-yịru iya

nụ bụ ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ bẹ unu e-gudeje gwee ya. Oke-eswi ono bẹ unu e-yekobeje uzo eto l'ime nkwēka ukpokutu ereshi, e keru uzi iri. Ebili ono bẹ unu e-yekobeje uzo labo l'ime nkwēka ụtu-ereshi, e keru uzo iri. **10** A -bya l'ụnwu-ebili ẹsaa pho; nanụ bẹ unu e-keje nkwēka okpokutu ereshi uzo iri; wota uzo lanụ gude gwee ya. **11** Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-iphe-eji, eegweje gude pfua ụgwo iphe-eji; mẹ ngweja-akpo-oku ono, eegweje mbokumboku ono; yele ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mẹ ngwejamēe, ayijkekwari iya pho nụ."

Obo-Mkpù

(Uke 23:33-43; Dit 16:13-17)

12 "Lẹ mbóku k'iri l'ise l'ọnwa ẹsaa bẹ unu a-noje ndzukọ, dù nsọ. G'o tọ dükwa ozi, unu e-jeje mbóku ono. Unu bòoru Chipfu obo-iphe abalị ẹsaa. **13** Unu e-gwe ngweja-akpo-oku; mbụ ngweja, a kpóru ọku, mkpọ iya dù Chipfu ree. Unu egbua ụnwu oke-eswi iri l'eto; mẹ ebili labo; waa ụnwu ebili iri l'eno, gbachaaṛu apha, adudu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. **14** Ngweja-nri, a-yijeru iya nụ bụ ukpokutu ereshi, a gworu lẹ manụ bẹ unu e-gudeje gwee ya. Unwu oke-eswi ono nanụ nanụ ẹphe n'iri l'eto bẹ unu e-yekobeje uzo eto l'ime nkwēka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwọ lẹ manụ. Ebili labo pho; nanụ iya bẹ unu e-yekobeje uzo labo l'ime nkwēka ukpokutu ereshi, e keru uzo iri; gwọ lẹ manụ. **15** Unwu ebili iri l'eno pho; nanụ nanụ bẹ unu e-yekobeje uzo lanụ l'ime

nkwèka ukpokutu ereshi, e keru ụzo iri; gwo o
lẹ manu. ¹⁶ Unu egbua mkpi lanu gude gwee
ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku
ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri,
ayijeru iya nụ; mè ngweja-mee, ayijekwaru iya
pho nụ.

¹⁷ "Sụ-a; lẹ mboku k'ębo bę unu e-gbu ụnwu
oke-eswi iri l'ębo; mè ebili labo; waa ụnwu
ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ęka iphe
mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ¹⁸ A bya
l'ụnwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mè ụnwu
ebili ono g'o ha; unu yekobeje iya ngweja-nri,
ayijeru iya nụ; mè ngweja-mee, ayijekwaru
iya pho nụ; bụ g'a sru g'e meje iya. ¹⁹ Unu
egbua mkpi lanu gude gwee ngweja-iphe-eji;
a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje
mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nụ;
mè ngweja-mee, ayijekwaru iya pho nụ.

²⁰ "Sụ-a; lẹ mboku k'ęto bę unu e-gbu ụnwu
oke-eswi iri lę nanu; mè ebili labo; mè ụnwu
ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu ęka iphe
mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ²¹ A
bya l'ụnwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mè
ụnwu ebili ono g'o ha; unu e-yekobeje iya
ngweja-nri, ayijegbaaru iya nụ; mè ngweja-
mee, ayijegbakwaaru iya pho nụ; bụ g'a sru
g'e meje iya. ²² Unu egbua mkpi lanu gude gwee
ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku
ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri,
ayijeru iya nụ; mè ngweja-mee, ayijekwaru iya
pho nụ.

²³ "Sụ-a; lẹ mboku k'ęno bę unu e-gbu ụnwu
oke-eswi iri; mè ebili labo; mè ụnwu ebili iri

l'eno, gbachaaru apha, adudu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ²⁴ A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mè ụnwu ebili ono g'o ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nụ; mè ngweja-mèe, ayijegbakwaaru iya phø ya; bu g'a suru g'e meje iya. ²⁵ Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mè ngweja-mèe, ayijkekwari iya phø nụ.

²⁶ "Sụ-a; lẹ mbọku k'ise bẹ unu e-gbu ụnwu oke-eswi tete; mè ebili labo; mè ụnwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ²⁷ A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mè ụnwu ebili ono g'o ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nụ; mè ngweja-mèe, ayijegbakwaaru iya phø ya, bu g'a suru g'e meje iya. ²⁸ Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbokumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nụ; mè ngweja-mèe, ayijkekwari iya phø ya.

²⁹ "Sụ-a; lẹ mbọku k'ishii bẹ unu e-gbu ụnwu oke-eswi েsato; mè ebili labo; mè ụnwu ebili iri l'eno, gbachaaru apha, adudu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. ³⁰ A bya l'unwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mè ụnwu ebili ono g'o ha; unu yekobeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nụ; mè ngweja-mèe, ayijegbakwaaru iya phø ya; bu g'a suru g'e meje iya. ³¹ Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-eji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje

mbòkumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nü; mè ngweja-mée, ayijkekwaru iya phò nü.

32 “Sù-a; lè mbòku k'èsaa bẹ́ unu e-gbu ụnwu oke-eswi ẹsaa; mè ebili labo; mè ụnwu ebili iri l'èno, gbachaaru apha, adudu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. **33** A bya l'ụnwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mè ụnwu ebili ono g'o ha; unu yekøbeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nü; mè ngweja-mée, ayijegbakwaaru iya phò ya, bụ g'a sùru g'e meje iya. **34** Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-oji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbòkumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nü; mè ngweja-mée, ayijkekwaru iya phò ya.

35 “Lè mbòku k'èsato bẹ́ unu a-noje ndzukọ, dù nsọ. G'o tọ dükwa ozi, unu e-jeje lè mbòku ono. **36** Unu egwee ngweja-akpo-oku; mbụ ngweja, a kpóru ọku, mkpo iya dù Chipfu ree. Unu egbua oke-eswi lanụ; mè ebili lanụ; mè ụnwu ebili ẹsaa, gbachaaru apha, adudu eka iphe mebyiru iya; gude gwee ngweja ono. **37** A bya l'ụnwu oke-eswi ono; yele ebili ono; mè ụnwu ebili ono g'o ha; unu eyekøbeje iya ngweja-nri, ayijegbaaru iya nü; mè ngweja-mée, ayijegbakwaaru iya phò nü; bụ g'a sùru g'e meje iya. **38** Unu egbua mkpi lanụ gude gwee ngweja-iphe-oji; a -gufukwa ngweja-akpo-oku ono, unu egweje mbòkumboku; yele ngweja-nri, ayijeru iya nü; mè ngweja-mée, ayijkekwaru iya phò nü.

39 “Ngweja ono g'o ha bẹ́ unu e-gweje nü Chipfu lè teke unu abo ọbo-iphe unu, gechaaru egeru; a -gufukwa iphe, unu kweru Chipfu ukwe

iya; mè iphe, unu tñru obu unu onyo l'unu l'anu Chipfu; mè ngweja-akpo-óku; mè ngweja-nri; mè ngweja-mèe; mèfua ngweja-éhu-guu.”
40 Mósisu bya atuko ekemu ono, Chipfu tñshiru ye iya l'ëka ono pfukotaru ndu Ízurèlu.

30

Ekwe Chipfu ukwe-iphe

1 Mósisu bya epfuaru ndu-ishì l'ipfu l'ipfu ndu Ízurèlu; sù phè: “Waa iphe, Chipfu tñru l'ekemu baa: **2** Nwoke -kweta Chipfu ukwe-iphe; ozoo l'o nweru iphe, o riburu nte iya lè ya te emedu; gè nwoke ɔbu te emebyikwa opfu, o pfuru. G'o mekotakwa iphemiphe, shi iya l'ònú futa.

3 “Teke nwamgboko, bukwadu l'ibe nna iya kweru Chipfu ukwe-iphe; ozoo l'o nweru iphe, o riburu nte iya lè ya te emedu; **4** nna iya -numa k'ukwe-iphe ono, o kweru ono; mè k'iphe ono, o riburu nte iya lè ya te emedu ono; ɔphu ɔ dudu iphe, nna iya ono pfuru yero iya; ɔo ya bụ l'ukwe-iphe ono, o kweru ono e-keru; iphe ono, o riburu nte iya lè ya te emedu ono ekekwarupho.

5 Teke ɔ bụ lè nna iya numachaaru l'o kweru ukwe-iphe; bya anòdu lè mboku ono, ɔ numaru iya ono ji ka lè ya te ekwetaduru; ɔo ya bụ l'ɔ tø dudu úkwe-iphe ono, o kweru ono; mè iphe ono, o riburu nte lè ya te emedu ono, dñru ɔphu e-keru nñ. Sù-a; Chipfu bñ a-guru nwamgboko ono nvñ; noo kèle ɔo nna iya bñ te kwetaduru g'o mee ya.

6 “Teke ɔ bụ lè nwamgboko ono bñ kweadaru ukwe-iphe ono; tèmè ɔ lùa ji; mbụ l'o nweru

iphe, o gudewaa ọnun iya ribua nte lę ya te emedu; ⁷ ji iya ono -núma iya; ọphu ọ dudu iphe, o pfuru yeru iya lę mbóku ono, ọ númeru iya ono; ọ ya bụ l'ukwe-iphe ono, o kweru ono e-keru; iphe ono, o riburu nte lę ya te emedu ekekwarupho. ⁸ Ole ọ -búru lę ji iya ono bę númerachaaru l'o kweru ukwe-iphe; bya anodu lę mbóku ono, ọ númeru iya ono jíka lę ya te kwetaduru; ọ ya bụ l'ukwe-iphe ono, o kweru ono; mę iphe ono, o gudewaa ọnun iya ribua nte lę ya te emedu ono te eveéduru ire; Chipfu agúru nwamgbóko ono nvụ.

⁹ “Nwanyị, ji iya anöedu ndzụ; ọzoo nwanyị, ji iya chifuru achifu -kwee Chipfu ukwe-iphe; bę o mefutajekwa iphe ono, o kweru ukwe iya ono.

¹⁰ “O -búru l'oo nwanyị, nō l'ibe ji iya bę kweru Chipfu ukwe-iphe; ọzoo l'o nweru iphe, o riburu nte lę ya te emedu; ¹¹ ji iya bya anúma iya; ọphu ọ dudu iphe, o pfuru yeru iya; mbụ ọphu ọ jíkaduru; ọ ya bụ l'ukwe-iphe ono, nwanyị ono kweru ono e-keru; iphemiphe, o riru nte lę ya te emedu ekekwarupho. ¹² Ole ọ -bukwanuru lę ji iya ono bę númeru iya nụ; bya anodu lę mbóku ono, ọ númeru iya ono jíka; sụ g'o to vushiru ire; bę iphemiphe, shi nwanyị ono l'ọnun futa l'ukwe-iphe ono, o kweru ono; mękpoo iphe ono, o riru nte lę ya te emedu ono te ekeéduru. Chipfu agúru nwanyị ono nvụ; kele ọ ji iya bę suru g'o to vushiru ire. ¹³ Iphe, bükpoo ukwe-iphe, nwanyị ono kweru; mę iphemiphe, o riburu nte lę ya te emedu bụ ji iya bę ọ dù l'eka. Ji iya -sụ g'o keru; l'o keru; ọ -sụ g'o

to vushiru ire; o too vuduru ire. ¹⁴ O -buru lẹ ji iya bẹ nümacharu iya; ophu ọ dudu iphe, oopfujeru yeru iya mbokumboku; bẹ ukwe, o kweru g'ọ ha e-keru; iphemiphe, o riru nte lẹ ya te emedu e-kekwarupho. Ji nwanyị ono bẹ suru g'o keru; noo kèle ọ tọ dudu iphe, o pfuru mboku, ọ nümaru iya. ¹⁵ Ole ọ -nümachaa ya; bya emeche mee g'o to vushiru ire; bẹ oo-vuru ejio-iphe, nwanyị ono gege evuru.”

¹⁶ Noo iphe, Chipfu tọru Mósisu ọkpa iya sụ g'e tsoje g'ọ dūru nwoke yee nyee ya; dūru nna yee nwa iya nwanyị; mbụ nwamgboko, bukwadu l'ibe nna iya.

31

Aagwata ndu Midiyau ugwo iphe, ẹphe mejeru ndu Ízurèlu

¹ Chipfu bya epfuaru Mósisu sụ: ² “Gwata ndu Midiyau ugwo iphe ono, ẹphe mejeru ndu Ízurèlu-a. I -gwatachaẹ phẹ iya pho bẹ ịi-nwụhu lapfu ndibe unu phẹ.”

³ Ọo ya bụ; Mósisu sụ ndu Ízurèlu: “Unu harụ kwaa onwunu ngwogu jepfu ndu Midiyau ọgu je agwataru Chipfu ugwo iphe ono, ẹphe mejeru ndu Ízurèlu ono. ⁴ Ipfu, nọnụ lẹ Ízurèlu bẹ unu a-họta ụnu ụmadzu labo l'ụmadzu ụkporo iri g'ẹphe je ọgu ono.”

⁵ Noo ya; e shi l'ipfu, nọnụ lẹ Ízurèlu hotachaa ụnu nemadzụ ugbo labo l'ụmadzu ụkporo iri. Ọ buru ụkporo unu nemadzụ l'ụnu nemadzụ iri bẹ bụ ndu a hotakotaru; kwaa phẹ ngwogu. ⁶ Mósisu zia phẹ g'ẹphe jeshia

ogu ono. Ipfo, nōnu bē hōtaru ụnu nemadzụ ugbo labo l'umadzu ükporo iri k'ogu ono. Ephe lę Finehasu nwa Eleyaza, bụ onye uke Chileke swịru. Finehasu gude ivu, shi l'ulo Chipfu; mē opu-ogu, eegudeje echị mkpu ogu. ⁷ Ephe jepfushia ndu Midianu ogu egube Chipfu tñru iya Mósisu l'ekemu; tuko iphe, bụ unwoke ndu Midianu gbushikota. ⁸ Ephe gbukwaapho ndu eze ise, bụ ndu-ishi ndu Midianu; mbụ Evi; me Rékemu; mē Zuru; mē Huru; mē Reba; yekwarụ ndu ọzo, e gbukwarụpho ebugbugu. Ephe gudekwapho ogu-echi gbua Belamu nwa Beyo.

⁹ Ndu Ízurèlu kpükota ụnwanyi ndu Midianu lę ndzụ; mē ụnwegirima phę. Ephe rwuta eswi phę; mē ęku phę; bya atuko iphe, ephe nweru enwuru kwaa l'okwata; ¹⁰ bya atuṣhia ọku lę mkpükpu ęka ndu Midianu bukota; mē ęka ephe kpóberu ụlo-ékwa phę g'o ha. ¹¹ Ephe rwutakota iphe, ephe kwatarụ l'okwata; mē iphe, ephe lwütaru l'ogu; mbụ nemadzụ; mékpoo iphe-edobe. ¹² Ephe chita ndu ono, ephe lwütaru l'ogu ono; mē ivu ono, ephe vutaru; mē iphe, ephe kwatarụ l'okwata wolataru Mósisu yele Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mewaro ndu Ízurèlu l'ophu l'ęka ephe kpóberu ụlo-ékwa phę lę baswaa ali Mówabu l'aguga ẹnyimu Jiódanu lę mgboru mkpükpu Jieriko.

Ekemu, Mósisu tñru teke ndu Ízurèlu shi ogu Midianu lwa

¹³ Tòbudu iya bụ; Mósisu; mē Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mē ndu-ishi ndu Ízurèlu l'ophu

wuru jeshia phę ndzuta l'azụ ęka ono, ęphe kpöberu ulo-ékwa phę ono. ¹⁴ Ndu-ishi ndu ojogu ono, shi l'ogu lwa ono; mbụ ndu-ishi ụnu ndu ojogu labo l'ükporo iri; yęe ndu-ishi ndu ojogu ükporo ise ise; mee; ehu ghuahaa Mósisu eghu. ¹⁵ Mósisu sụ phę: “?O kwa l'unu hakotaru ụnwanyi-a g'ephe nödu ndzụ? ¹⁶ ? Töbudu ụnwanyi-a bę Belamu ziru; ęphe mee gę ndu Ízuręlu meswee Chipfu l'opfu ehu agwa, dù lę Peyo; eshi nno; ejo iphe-ememe bya adaa l'echilabo ndu kę Chipfu ono. ¹⁷ Ngwa; unu tuko ụnwegirima phę unwoke gbusikota g'ephe ha; unu egbusikota iphe, bu nwanyị, yele nwoke kwajewarу l'ime phę. ¹⁸ Ndu ophu unu a-harụ onwunu buepho ụnwumgboko, ęphe lę nwoke ta akwajeduru. ¹⁹ A -bya lę g'unu ha bürü ndu gburu nemadzụ ono; mę ndu denyiru onye e gburu ebugbu ęka; gę ndu ono jekwa l'azụ ęka ono, a kpöberu ulo-ékwa je anqo abalị ęsaa. O -rwuepho lę mbóku k'eto iya waa mbóku k'ęsaa ya; g'ephe safụ onwophę ntürwu; safukwapho ndu ono, unu kpütaru lę ndzụ ono ntürwu. ²⁰ Unu mechaa uwe unu emecha; unu emechaa iphe, e meru l'akpo; mę iphe, e meru l'eji eghu; mę iphe, a pyiru l'oshi.”

²¹ Eleyaza, bu onye uke Chileke sụ ndu ojogu ono, jeru ogu ono: “Waa omelali, dù l'ekemu ono, Chipfu turu nụ Mósisu baa: ²² Oo mkpöla-ododo kpoloko; mę mkpöla-ochaa; mę onyirubvu; mę ígwè; mę gbaumugbamu; mę ọtanjele; ²³ mbụ l'iphe, ọku te ekepyashiduru bę unu a-hụ l'oku g'o dù ree. Ole e gudefutaje mini

ono, eegudeje asafụ ntürwu mecha ya emeche. Obenu l'iphe, ọku e-ke mẹ a -hụa ya l'ọku bẹ unu e-ye lẹ mini ono gude mee ya g'o dụ ree. ²⁴ Lẹ mbóku k'ęsaa bẹ unu safutaje uwe unu asasa; unu abya adụ ree. Unu -mecha nno; unu abatawaro l'eka ono, a kpóberu ụlo-ekwa ono teke ono."

Eekeshi iphe, a lwütaru l'ogu Midiyau

²⁵ Chipfu sụ Mósisu: ²⁶ "Gẹ gubedua; mẹ Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mẹ ndu-ishị lẹ ndu-unuphu ndu-unuphu ndu Ízurélü tük iphemiphe ono, ęphe lwütaru l'ogu ono gükota ogu; mbụ nemadzụ; mékpo iphe-edobe ono. ²⁷ Unu ekekaha iphe ono, a lwütaru l'ogu ono uzi labo. Unu kekaharụ iya ndu ono, jeru ọgu ono waa igwe-oha Ízurélü. ²⁸ Unu shi l'ime ndu k'ono, unu keru nụ ndu ono, jeru ọgu ono tuaru Chipfu ụtu. Onye lanụ bẹ unu e-wofuta l'ime ụnu nemadzụ l'ükporo ise; unu ewofuta iphe-edobe lanụ l'ime ụnu iphe-edobe l'ükporo ise; mbụ eswi; mẹ nkapfụ-igara; mẹ atürü; mẹ eghu. ²⁹ Unu shi l'oke iya nkephé ono wota iya nụ Eleyaza, bụ onye uke Chileke g'o bürü iphe, aa-nụ Chipfu. ³⁰ Unu eshikwaphọ l'iphe ono, unu keru nụ ndu Ízurélü wofutachaa nanụ nanụ l'ime ükporo labo l'iri; mbụ lẹ nemadzụ; mẹ l'eswi; mẹ lẹ nkapfụ-igara; mẹ l'atürü; mẹ l'eghu; mẹ l'anụ ọzo. Unu eworu iya nụ eri Lívayi, bụ ndu eleta ụlo-ekwa Chipfu ẹnya." ³¹ Oo ya bụ; Mósisu yele Eleyaza, bụ onye uke Chileke mee gẹ Chipfu türü iya Mósisu l'ekemu.

³² Waa iphe, phoduru nü l'iphe ono, ndu ono, jeru ọgu lwütaru l'ogu baa: Aturu, phoduru nü bu ükporo ụnu aturu ugbo ükporo ẹno l'ükporo ụnu ẹno l'ụnu ẹsaa l'ükporo iri. ³³ Eswi, phoduru nü bürü ükporo ụnu eswi ugbo tete. ³⁴ Nkapfụ-igara, phoduru nü bürü ükporo ụnu nkapfụ-igara ugbo ẹsaa l'ụnu iri l'ebø l'ükporo iri. ³⁵ A -bya le nemadzụ; ụnwanyi, ẹphe le nwoke ta akwajeduru bę dę ükporo ụnu ụnwanyi ugbo ẹno. ³⁶ Waa g'iphe, e keru nü ndu ono, jeru ọgu ono ha baa: Aturu dę ükporo ụnu aturu ugbo ükporo labø l'ükporo ụnu ugbo labø l'ụnu eto l'ükporo iri l'ise. ³⁷ L'ime aturu ono; ophu bu iya ụtu, aatụ anụ Chipfu bu ụnu aturu l'ükporo iri l'eto l'aturu iri l'ise. ³⁸ Eswi dę ükporo ụnu eswi ugbo ẹno l'ụnu iri. L'ime eswi ono; ophu bu iya ụtu, aatụ anụ Chipfu bu ükporo eswi eto l'eswi iri l'ebø. ³⁹ Nkapfụ-igara dę ükporo ụnu nkapfụ-igara ugbo eto l'ụnu iri l'ishii l'ükporo ise. L'ime nkapfụ-igara ono; ophu bu iya ụtu, aatụ anụ Chipfu dę ükporo nkapfụ-igara eto le nkapfụ-igara lanu. ⁴⁰ A bya le nemadzụ; iphe, ẹphe dę bu ükporo ụnu nemadzụ ugbo labø. Iphe, bu ndu e gude atụ ụtu anụ Chipfu l'ime phę bu ükporo ụmadzu l'umadzu iri l'ebø. ⁴¹ Töbudu iya bu; Mósisu bya eworu ụtu ono, a tñru nü Chipfu ono nü Eleyaza, bu onye uke Chileke g'o bürü iphe, aanụ Chipfu. Ono bürü ge Chipfu tñru iya Mósisu l'ekemu.

⁴² Waa g'iphe ono, e keru nü ndu Ízurèlu ono ha baa; mbụ iphe ono, Mósisu wofuru l'ophu e keru nü ndu ono, jeru ọgu Midiyau ono.

⁴³ Iphe, e keru nụ igwe-oha Ízurelu ono bẹ aturu dụ ụkporo ụnu aturu ụkporo ugbo labo l'ükporo ụnu ugbo labo l'ụnu eto l'ükporo iri l'ise. ⁴⁴ Eswi dụ iya ụkporo ụnu eswi ugbo ẹno l'ụnu iri. ⁴⁵ Nkapfụ-igara dụ iya ụkporo ụnu nkapfụ-igara ugbo eto l'ụnu iri l'ishii l'ükporo ise. ⁴⁶ Ndu nemadzụ, e ketaru nụ phẹ dụ ụkporo ụnu nemadzụ ugbo labo. ⁴⁷ Mósisu bya eshi l'iphe ono, e keru nụ ndu Ízurelụ ono wotachaa iphe nanụ nanụ l'ime ụkporo labo l'iri iri; mbụ lẹ nemadzụ; mẹ l'iphe-edobe; o woru iya nụ eri Lívayi, bụ ndu eleta ụlo-ekwa Chipfu ẹnya; bụ gẹ Chipfu türü iya Mósisu l'ekemu.

⁴⁸ Noo ya; ndu-ishi, achị ndu ojogu ono; mbụ ndu-ishi, ụnu ndu ojogu ugbo labo l'ükporo iri; mẹ ndu-ishi ndu ojogu ụkporo ise ise wuru byapfutashịa Mósisu. ⁴⁹ Ẹphe sụ Mósisu: "Anyibe ndu-ozị ngu bẹ guakwaru ndu ojogu ono, anyi chị jee ọgu ono ọgu; ọphu ọ dudu m'onye lanụ, aacho achocho l'ime phẹ. ⁵⁰ Owaa bụ iphe, anyi ewota g'a nụ Chipfu. Onyenonu gude iphe, ọ lwütaru l'ogu ono; mbụ iphe, e meru lẹ mkpola-ododo, bụ iya bụ iyagba-upfu; mẹ echi mgbaléka; mẹ echi mkpụshi-eka; mẹ iphe-nchị; mẹ iyagba-olu. Anyi wotaru iya g'e gude pfua ụgwo iphe-eji l'iphu Chipfu."

⁵¹ Mósisu yele Eleyaza, bụ onye uke Chileke nata phẹ iphe ono, e meshiru lẹ mkpola-ododo ono; mbụ iphemiphe, e mekötaru ọna. ⁵² Iphe ono, e meru lẹ mkpola-ododo ono, ndu-ishi ụnu ndu ojogu ugbo labo l'ükporo iri; mẹ ndu-ishi ndu ojogu ụkporo ise ise nṣuru Chipfu ono bẹ

bü mkpola-ododo, erwa iya dụ ụkporo ụnu shékelu labo l'ụnu lanu l'ukporo shékelu iri l'esaa lè shékelu iri. ⁵³ Ndu ojogu ono l'ehu l'ehu gudechaa iphe, ẹphe kwataru l'okwata lwa. ⁵⁴ Mósisu yele Eleyaza, bü onye uke Chileke nata iphe ono, e meru lè mkpola-ododo ono l'eka nduishi ụnu ndu ojogu labo l'ukporo iri; mè l'eka nduishi ndu ojogu ụkporo ise ise. Ẹphe nata phẹ iya je edobe l'ulo-ekwa-ndzukọ l'eka ọnonodu l'atatiphu Chipfu; gẹ ndu Ízurelu e-gudeje iya nyata ọgu ono.

32

*Ali, a nuru ọkpa-ipfu Rúbenu;
waa ọkpa-ipfu Gadu
(Dit 3:12-22)*

¹ Ünwu Rúbenu waa ünwu Gadu bẹ nweru iphe-edobe shingushingu. Ẹphe bya ahụma l'ali Jiaza; mè ali Giladu bẹ dụ ree g'e dobe iya iphe-edobe. ² Oo ya bü; ünwu Gadu; mè ünwu Rúbenu ono bya ejepfu Mósisu; waa Eleyaza, bü onye uke Chileke; mè nduishi ndu Ízurelu je asụ: ³ "Mkpükpu Atarotu; mè mkpükpu Dibonu; mè mkpükpu Jiaza; mè mkpükpu Nimura; mè mkpükpu Heshibonu; mè mkpükpu Eleyale; mè mkpükpu Sebam; mè mkpükpu Nebo; mè mkpükpu Beyonu; ⁴ mbụ ali ono, Chipfu meru gẹ ndu Ízurelu lwuta bẹ bükwa ali, dụ ree k'edobe iphe-edobe; témamu anyibe ndu-ozi ngu bürü ndu nweru iphe-edobe. ⁵ Su-a; ọ -büru l'anyi dụ ngu l'obu; nụnu anyibe ndu-ozi nkengu ali ono

g'ọ bụwaruro oke alị nkanyi. Unu te edutashịnụ anyi dafụ azụ ẹnyimụ Jiódanu azụ iya ọphuu.”

⁶ Mósisu sụ ụnwụ Gadu; mè ụnwụ Rúbenu: “? Ụnwunna unu a-nodu eje ọgu; unubedula anó-kirishia l'eka-a tọo? ⁷ ?Bu gụnu meru iphe, unu eme g'obu te shihushi ndu Ízurelu ike g'ephe la l'alị ono, Chipfu nṣuru phẹ ono? ⁸ O ẹgube ono bụ gẹ nna unu phẹ meru teke mu ziru phẹ g'ephe gbẹ lẹ Kadéshi-Baneyá je ahụma alị ono; ⁹ kélé ẹphe jerwuru nsùda Eshukolu; je ahụmabebe alị ono; bya eteyia ndu Ízurelu obu; mee g'ephe ta abahụ l'alị ono, Chipfu nṣuru phẹ ono. ¹⁰ Ephe shi nno kpatsu Chipfu ẹhu-eghu lẹ mbọku ono. O ribua angu sụ: ¹¹ ‘O tọ dudu onye nwoke Ízurelu, shi lẹ Ijipitu futa; shita l'onye nowaru ụkporo apha kwaseru, bya l'e-gude ẹnya iya hụma alị ono; mbụ alị ono, mu riburu lẹ nte lẹ mu l'a-nụ Ébirihamu; mè Áyizaku; mè Jiékopu; noo kélé ẹphe te egudedu obu phẹ g'ọ ha etso mu; ¹² Gbahaephō Kalębu nwa Jiefune k'eri Kenazu; mè Jioshuwa nwa Nunu; kélé ẹphe gude obu phẹ g'ọ ha tsoru Chipfu.’ ¹³ Chipfu swibenuru ndu Ízurelu ẹhu-eghu iya; o mee phẹ; ẹphe tsoru echięgu ghaphee ụkporo apha labo; jeye teke ọgbo ono, meru ejo-iphe l'ẹnya Chipfu ono bvukotaru. ¹⁴ O rwukwaa nta; unubé ụnwụ-a, ndu eme iphe-eji nwụshiru-a byakwa apfuru l'ozori nna unu phẹ; g'unu mee g'ehu-eghu Chipfu kaba atangirihu l'ehu ndu Ízurelu. ¹⁵ Kélé-a; unu -gbaküta iya azụ sụ l'unu te etsohedu iya nta; bẹ ọo-pakwarụ phẹ haa l'echięgu; ọo-bụru l'ọo unu bẹ kpatarụ gẹ ndu

Ízurèlu laa l'iyi."

¹⁶ Tòbudu iya bụ; ụnwu Gadu ono; mè ụnwu Rúbenu ono byapfuta Mósisu bya asụ iya: "Qo-dụ anyi ree g'anyi meta eka iphe-edobe anyi a-nodu; mè g'anyi kpùshia mkpükpu eka ụnwegirima anyi phè a-nodu. ¹⁷ Ole anyi jikobewaru k'achiتا ngwogu vutaru ndu Ízurèlu uze jeshia; jeye teke anyi e-durwu phè eka ono, ẹphe e-buru ono. Ụnwu anyi phè bę e-buru lę mkpükpu-a, a kpùchaaru; o shihu ike-a; gę ndu alị-a te sweta iya. ¹⁸ Anyi ta abyadụ alwa ibe anyi jeye teke ndu Ízurèlu e-ketadzuru oke, rwuberu phè nụ g'ephe ha. ¹⁹ Ole anyibedua te etsoduru phè eketa oke l'azụ ẹnyimu Jiódanu azụ iya ophuu; iphe, kparụ iya nụ bụ l'oke k'anyi bę nö l'azụ iya ọwa l'uze ẹnyanwu-awawa ẹnyimu Jiódanu."

²⁰ Qo ya bụ; Mósisu su phè: "Q -buru l'unu e-me iya ẹgube ono; ọ -buru l'unu a-kwa onwunu ngwogu unu l'atatiphu Chipfu vuta uze k'ogu ono; ²¹ ọ -buru lę g'unu ha bę a-chiru ngwogu unu daa ẹnyimu Jiódanu l'atatiphu Chipfu; lwụa ọgu ono jasụ teke Chipfu chifuru ndu ọhogu iya ono l'atatiphu iya. ²² A -lwụa alị ono lwütaru Chipfu; unu alwatashịwaro teke ono; ikpe ta an-maedu unu l'iphu Chipfu; mè l'iphu ndu Ízurèlu l'ophu. Alị ọwa abụwaruro k'unu l'atatiphu Chipfu. ²³ Ole ọ -buru l'unu te emeduru iphe, unu pfuru; ọ ya bụ l'unu meru Chipfu iphe-eji; g'o dokwaa unu ẹnya l'iphe-eji, unu meru bę unu e-je iphe-ehuka iya. ²⁴ Unu kpùshia mkpükpu, ụnwegirima unu phè a-nodu; unu emeta eka

iphe-edobe unu a-nodu; unu emeębekpoe ya pho g'unu pfuru iya."

²⁵ Ụnwụ Gadu ono; mē ụnwụ kē Rübenu sụ Mósisu: "Anyibe ndu-ozi ngu phe l'e-me gę gube nnajịuphu pfuru anyi. ²⁶ Ụnwegirima anyi phe; mē unyomu anyi phe; mē iphe-edobe anyi bę a-nodu lę mkpükpu lę mkpükpu, dù l'alị Giladu. ²⁷ Ole anyibedua, bụ ndu-ozi ngu phe bę a-da enyimu; anyi a-chigbaaru ngwogu l'ehu l'ehu k'ogu ono l'atatiphu Chipfu ęgube ono, gube nnajịuphu anyi pfuru anyi."

²⁸ Noo ya; Mósisu bya atua ekemu nụ Eleyaza, bụ onye uke Chileke; mē Jioshuwa nwa Nunu; mē ndu-ishì, achigba ẹnya-unuphu nònụ l'ipfu Ízurèlu lę k'opfu ehu ụnwụ Gadu ono; mē k'opfu ehu ụnwụ Rübenu. ²⁹ O sụ phe: "O -buru l'ụnwụ Gadu; mē ụnwụ Rübenu bę chitaru ngwogu phe; tsoru unu daa enyimu Jiódanu; bya etsoru unu nodu l'iphu Chipfu lwụa ọgu ono lwụta; unu l'ephe -lwütachaephō alị ono; unu nükwa phe alị Giladu g'o buru oke alị phe. ³⁰ Ole o -buru l'ephe ta achitaduru ngwogu tsoru unu daa enyimu; ephe etsoru unu keta oke l'alị Kénanu."

³¹ Ụnwụ Gadu; mē ụnwụ Rübenu ono sụ: "Oo gę Chipfu pfuru anyibe ndu-ozi ngu phe bụ g'anyi e-me iya. ³² Anyi a-chiru ngwogu daa enyimu Jiódanu bahụ l'alị Kénanu l'atatiphu Chipfu; ole oke alị anyi bę a-dükota l'azụ enyimu Jiódanu azụ iya ọwa."

³³ Töbudu iya bụ; Mósisu bya eworu alị-eze Sihonu, bụ eze ndu Amorū; mē alị-eze Ọgu, bụ eze ndu Beshanu woru nụ ụnwụ Gadu; mē

ụnwu kẹ Rúbenu; mè nkeru-ébo ipfu Manásę, bụ nwa Jiósefu. O nuru phę alị ono l'ophu; mè mkpükpu, dükota iya nü g'o ha; mbükpoo mkpükpu lę mkpükpu, nö-pheru alị ono mgburugburu. ³⁴ Unwu Gadu kpua mkpükpu Dibonu; mè Atarotu; mè Arowa; ³⁵ mè Atarotu-Shofanu; mè Jiaza; mè Jiogbeha; ³⁶ mè Bẹtu-Nimura; mè Bẹtu-Haranu. Ephe kpükotaru mkpükpu ono; o shihuchaa ike; bya emetagbaa eka iphe-edobe phę a-noduje. ³⁷ Unwu kẹ Rúbenu kpua mkpükpu Heshibonu; mè Eleyale; mè Kiriyatayimu; ³⁸ mèkwapho Nebo; mè Belu-Meyonu. Ephe kpükwapho mkpükpu Sibuma. Ephe gbanweshikota əpha mkpükpu ono g'o ha; bya eworu əpha ozo gushia mkpükpu lę mkpükpu ono, ephe kpüşiru ono.

³⁹ Unwu Makiya, bụ nwa Manásę jee ogu l'alị Giladu; je alwuta iya; chishia ndu Amorū, bu l'eka ono. ⁴⁰ Oo ya bụ; Mosisu woru alị Giladu nü Makiya, bụ nwa Manásę; o buru l'eka ono. ⁴¹ Jiayi, bükwapho oshilokpa Manásę lwuta ụnwu mkpükpu lę mkpükpu, dù iya nü; o gụa əpha mkpükpu ono Havotu-Jiayi. ⁴² Noba lwuta mkpükpu Kenatu; mè nwa mkpükpu, nö-pheru iya mgburugburu. O gube mkpükpu ono Noba, bụ əpha, yębedua aza.

33

Ije ndu Ízuręlu e shi lę Ijiputu jasụ lę Mówabu

¹ Owaa bụ gę ndu Ízuręlu gude jee ije phę teke əphe fütaru l'alị Ijiputu. Ephe dzeberu lę mkpa lę mkpa; o bụru Mosisu yele Erönü bę edu phę

nu. ² O bụru Mósisi bẹ deru g'ephe gude jee ije ono l'ekwo gę Chipfu pfuru iya ya. Waa g'ephe gude jee ije phę ono baa e shi lę Ijiputu:

³ Ndu Ízurélü gbalihuru ije l'ọnwa mbụ; l'abalị iri l'ise l'ọnwa mbụ ono. Lę mbọku, tsotaru mbọku obo Ojeghata kę Chipfu bę ęphe watarụ ije phę. Ephe shi lę mkpükpu Ramesesu würü goromii wụfuta k'ehuka tüğbua. Ndu Ijiputu dörü chikafuchaephō enya ele phę; ęphe nodu awụ atüğbu. ⁴ Lę teke ono bę ndu Ijiputu eligbaa odzu ndu bụ ıkpara phę ono, Chipfu chigbushiru l'echilabọ phę ono. Chipfu bya ekpekwa phę agwa phę ikpe.

⁵ Noo ya; ndu Ízurélü shi lę Ramesesu würü tüğbua. Ephe rwua Sukotu; bya akpobe ulo-ekwa phę. ⁶ Ephe gbeshi lę Sukotu je akpobe ulo-ekwa phę lę Etamu, nọ l'aguga echięgu. ⁷ Ephe gbeshi lę Etamu; bya adakobe laphu azụ lę Pi-Hahirotu, nọ l'uzo ęnyanwu-awawa Belu-Zefonu; ęphe kpobe ulo-ekwa phę lę mgboru Migudolu. ⁸ Ephe gbeshi lę Pi-Hahirotu; bya adaa eze-ęnyimu bahụ l'echięgu. Ephe jee ije abalị eto lę mgbęgu Etamu; bya erwua Mara; ęphe kpobe ulo-ekwa phę. ⁹ Ephe gbeshi lę Mara; bya ejerwua Elimu. Elimu bę nweru ęnya-obvu mini iri l'ębo, nọ iya nu; mpfụ ükporo eto l'iri nodu iya; ęphe kpobe ulo-ekwa phę l'ęka ono.

¹⁰ Ephe gbeshi lę Elimu bya erwua aguga Eze-ęnyimu Uswe-uswe; ęphe kpobe ulo-ekwa phę.

¹¹ Ephe gbeshi lę Eze-ęnyimu Uswe-uswe bya eje akpobe ulo-ekwa phę l'echięgu Sinu. ¹² Ephe gbeshi l'echięgu Sinu je akpobe ulo-ekwa phę lę

Dofuka. ¹³ Ephe gbèshi lè Dofuka je akpobe ulo-ékwa phè lè Alushi. ¹⁴ Ephe gbèshi lè Alushi je akpobe ulo-ékwa phè lè Refidimu. Èka ono bẹ mini ta adudu gẹ ndu Ízurèlu ngụa.

¹⁵ Ephe gbèshi lè Refidimu je akpobe ulo-ékwa phè l'echiegu Sayinayi. ¹⁶ Ephe gbèshi l'echiegu Sayinayi je akpobe ulo-ékwa phè lè Kiburotu-Hatava. ¹⁷ Ephe gbèshi lè Kiburotu-Hatava je akpobe ulo-ékwa phè lè Hazerotu. ¹⁸ Ephe gbèshi lè Hazerotu je akpobe ulo-ékwa phè lè Ritima. ¹⁹ Ephe gbèshi lè Ritima je akpobe ulo-ékwa phè lè Rimonu-Pérezu. ²⁰ Ephe gbèshi lè Rimonu-Pérezu je akpobe ulo-ékwa phè lè Libuna. ²¹ Ephe gbèshi lè Libuna je akpobe ulo-ékwa phè lè Risa. ²² Ephe gbèshi lè Risa je akpobe ulo-ékwa phè lè Kehelata. ²³ Ephe gbèshi lè Kehelata je akpobe ulo-ékwa phè l'úbvú Shefa. ²⁴ Ephe gbèshi l'úbvú Shefa je akpobe ulo-ékwa phè lè Harada. ²⁵ Ephe gbèshi lè Harada je akpobe ulo-ékwa phè lè Makelotu.

²⁶ Ephe gbèshi lè Makelotu je akpobe ulo-ékwa phè lè Tahatu. ²⁷ Ephe gbèshi lè Tahatu je akpobe ulo-ékwa phè lè Tera. ²⁸ Ephe gbèshi lè Tera je akpobe ulo-ékwa phè lè Mitika. ²⁹ Ephe gbèshi lè Mitika je akpobe ulo-ékwa phè lè Hashimona. ³⁰ Ephe gbèshi lè Hashimona je akpobe ulo-ékwa phè lè Moserotu. ³¹ Ephe gbèshi lè Moserotu je akpobe ulo-ékwa phè lè Bene-Jiakanu. ³² Ephe gbèshi lè Bene-Jiakanu je akpobe ulo-ékwa phè lè Horu-Hagidigadu. ³³ Ephe gbèshi lè Horu-Hagidigadu je akpobe ulo-ékwa phè lè Jiotubata. ³⁴ Ephe gbèshi lè

Jiotubata je akpobe ulo-ekwa phē lē Aburona. ³⁵ Ephe gbeshi lē Aburona je akpobe ulo-ekwa phē lē Eziyonu-Geba. ³⁶ Ephe gbeshi lē Eziyonu-Geba je akpobe ulo-ekwa phē lē Kadeshi, nō l'echiegū Zinu. ³⁷ Ephe gbeshi lē Kadeshi je akpobe ulo-ekwa phē l'úbvú Horu, nō l'oke ali ndu Edomu.

³⁸ O buru l'eka ono bē ephe nō; Chipfu sū Erónu, bu onye uke Chileke g'o nyihu eli úbvú Horu ono. Erónu nyihu úbvú ono nōdu iya nwūhu; lē mbóku mbu l'ónwa ise l'apha, kwe ndu Ízurélu úkporo apha labo, ephe shi l'alí Ijiputu lufuta. ³⁹ Erónu bē nowaru úkporo apha ishii l'apha eto lē teke o nwūhuru l'úbvú Horu.

⁴⁰ Onye Kénanu, bu eze ndu Aradu; bu l'echiegū ndohali l'alí Kénanu ono; nūma lē ndu Ízurélu l'awu abya.

⁴¹ Ndu Ízurélu gbeshi l'úbvú Horu je akpobe ulo-ekwa phē lē Zalumona. ⁴² Ephe gbeshi lē Zalumona je akpobe ulo-ekwa phē lē Punonu. ⁴³ Ephe gbeshi lē Punonu je akpobe ulo-ekwa phē lē Obotu. ⁴⁴ Ephe gbeshi lē Obotu je akpobe ulo-ekwa phē lē Iye-Abarimu, nō l'oke ali Mówabu. ⁴⁵ Ephe gbeshi lē Iye-Abarimu je akpobe ulo-ekwa phē lē Dibonu-Gadu. ⁴⁶ Ephe gbeshi lē Dibonu-Gadu je akpobe ulo-ekwa phē lē Alúmonu-Dibulatayimu. ⁴⁷ Ephe gbeshi lē Alúmonu-Dibulatayimu je akpobe ulo-ekwa phē l'úbvú úbvú Abarimu; l'atatiphu úbvú Nebo. ⁴⁸ Ephe gbeshi l'úbvú úbvú Abarimu je akpobe ulo-ekwa phē lē baswaa ali ndu Mówabu; l'aguga enyimu Jiódanu lē mgboru mkpukpu

Jieriko. ⁴⁹ Ephe kpôbe ulo-ekwa phe l'agugu enyimu Jiódanu; e -shi le Bẹtū-Jieshimotu je ak-paa le Abélu-Shitimu le baswaa alí ndu Mówabu ono.

⁵⁰ O buru le baswaa alí ndu Mówabu ono, nō l'aguga enyimu Jiódanu le mgboru Jieriko ono bẹ Chipfu pfuru yeru Mósisu su: ⁵¹ “Pfuaru ndu Ízurelu su phē-a: Unu -daephō enyimu Jiódanu bahụ l'alí Kénanu; ⁵² unu tuko ndu bu l'alí ono g'ephe ha chifukota. Unu emebyishikota mkpuma, ephe pyiru apyipyi; mebyishia iphe, bụ ntékpe, ephe kpúshiru doberu onwophe. Unu atuko iphe, bükpoo eka ephe agwajé iphe nwukpóshia. ⁵³ Unu anata phē alí ono buru; kèle mu nüwaru iya unu g'o buru k'unu. ⁵⁴ Unu a-tü ido washia alí ono l'ipfu l'ipfu. Ipfu ophu ha shii; unu awée phē alí, ha shii; ipfu ophu ha nwanshiji; unu awée phē alí, ha nwanshiji. Eka a turu ido; ọ dabaru ndu ophu ọ dabaru; ephe enworu eka ọbu. Onyenonu a-wata oke alí nkiya l'ipfu nna iya. ⁵⁵ Ole ọ -buru l'unu ta achifuduru ndu bu l'alí ono l'atatiphu unu bẹ ndu ono, unu haru ono e-mechakwaa buru mkpō kpóahaa unu l'enya; buru obvu dzuahaa unu le mgburéku. Ephe a-nóduepho akpa unu ẹhu l'alí ono, unu e-buru ono. ⁵⁶ Teke ono; mu emee unu iphe, mu kwakóberu gę mu mee phē.”

34

Oke alí Kénanu

¹ Chipfu su Mósisu: ² “Pfuaru ndu Ízurelu su phē-a: Teke unu bahụru l'alí Kénanu, bụ alí ono,

unu eje eketa g'ọ bürü oke ali unu ono; bu g'oke ali ono a-dụ bụ ọwana: ³ Uzo ndohali unu bẹ e-shi l'echięgu Zinu; nō-tsoru oke ndu Edomu ogologo. L'uzo ẹnyanwu-awawa bẹ oke ali ụzo ndohali unu a-wata l'ishi eka Eze-ẹnyimu Únú jeberu. ⁴ Oke ali unu ono e-shi l'uzo ndohali gojia futa l'elikoro Akurabimu; shi l'eka ono jee je afuta lę mgbegu Zinu. L'ọ bya ejee nno futa l'uzo ndohali Kadéshi-Baneyá; shikwapho nno lufuta lę Hazarada; ghabua eka ono rwua Azumonu. ⁵ Oke ali ụzo ndohali unu ono e-shi lę Azumonu gojia futa lę nggele Ijiputu. Ẹka oo-jeberu; mbụ oke ali ono bu l'eze-ẹnyimu.

⁶ “A bya l'oke ali ụzo ẹnyanwu-arịba; oke iya a-bürü l'oke-ẹnyimu. Noo ẹka a-bürü oke ali ụzo ẹnyanwu-arịba unu bu ono.

⁷ “A bya l'oke ali ụzo isheli unu; unu shi l'oke-ẹnyimu kpaa oke ali ono jeye l'úbvú Horu. ⁸ Unu eshi l'úbvú Horu kpaa oke ali ono jeye l'eka eeshije abahụ Hamatu. Ẹka oke ali ono e-beru bu lę Zedadu. ⁹ L'o shi l'eka ono nōo jeye lę Zifuronu. Eka oke ali ụzo isheli unu ono e-beru abürü lę Haza-Enanu. Noo ẹka a-bürü oke ali ụzo isheli unu bu ono.

¹⁰ “A bya l'oke ali ụzo ẹnyanwu-awawa unu; unu shi lę Haza-Enanu kpaa oke ali ono jeye lę Shefamu. ¹¹ Oke ali ono e-shikwapho lę ndohali Shefamu lufuta lę Ribula; l'uzo ẹnyanwu-awawa Ayinu. O -rwua ẹka ono l'o tsoerupho ụzo ndohali ono futa l'úbvú úbvú, dụ l'uzo ẹnyanwu-awawa eze-ẹnyimu Kineretu. ¹² L'ọ kwaseru;

mbụ oke alị ọbu jasụ l'enyimu Jiódanu. Eka oo-beru aburu lẹ Eze-enyimu Únú.

"Noo eka a-bụru alị unu bụ ono; mè oke iya mgburugburu."

¹³ Mósisu bya epfuaru ndu Ízurelu sụ phẹ: "Noo alị, unu a-tụ ido gude washịa g'o bụru oke alị unu ọbu bụ ono. Oo ya bụ alị ono, Chipfu suru g'a nụ ipfu tete lẹ nkeru-ebو ipfu.

¹⁴ Noo kẹle ipfu ụnwu Rúbenu; mè ipfu k'ụnwu Gadu bẹ natawaru oke alị nkephẹ l'enyia-unuphu phẹ l'enyia-unuphu phẹ; wakwapho nkeru-ebو ipfu Manásę. ¹⁵ Ipfu labo ono; mè nkeru-ebو ipfu Manásę ono bẹ natarụ oke alị nkephẹ l'uzo enyianwu-awawa l'azụ enyimu Jiódanu azụ iya ọphuu lẹ mgboru mkpukpu Jieriko l'uzo eka enyianwu eshije awata."

Unwoke, a hotaru g'ephe washịa alị ono

¹⁶ Chipfu sụ Mósisu: ¹⁷ "Waa əpha unwoke, a-washị alị ono nụ unu g'o bụru oke alị unu baa: Eleyaza, bụ onye uke Chileke; waa Jioshuwa nwa Nunu. ¹⁸ Unu hotachaa onye-ishı lanụ l'ipfu l'ipfu g'ephe yeta eka g'a washịa alị ono. ¹⁹ Əpha unwoke ono bụ: Kalębu nwa Jiefune, bụ onye shi l'ipfu Jiuda; ²⁰ mè Sámęlu nwa Amihudu, bụ onye shi l'ipfu Simiyonu; ²¹ mè Elidadu nwa Kisulonu, bụ onye shi l'ipfu Benjaminu; ²² mè Buki nwa Jioguli; onye-ishı ndu ipfu Danu; ²³ mè Hanęlu nwa Efodu; onye-ishı l'ipfu Manásę, bụ nwa Jiósęfu; ²⁴ mè Kemęlu nwa Shifutanu; onye-ishı l'ipfu Ifuremu, bükwapho nwa Jiósęfu; ²⁵ mè Elizafanu nwa Panaku; onye-ishı l'ipfu Zebulonu; ²⁶ mè Palütelu nwa Azanu; onye-ishı

l'ipfu Isaka; ²⁷ mè Ahihudu nwa Shelomi; onye-ishi l'ipfu Asha; ²⁸ mè Pedahélu nwa Amihudu; onye-ishi l'ipfu Nafútali.”

²⁹ Noo ẹpha unwoke ọbu Chipfu sru g'ẹphe washịa ali ono g'ọ bụru oke ali ndu Ízurélu l'ali Kénanu.

35

Mkpükpu, ipfu Lívayi e-buru

¹ Tòbudu iya bụ; Chipfu pfuru yeru Mósisu lè baswaa ali Mówabu l'aguga Jiódanu l'eka ono, nọ lè mgboru Jieriko sụ iya: ² “Pfuaru ndu Ízurélu g'ẹphe shi l'oke ali, ẹphe ketarụ nügbaa eri Lívayi mkpükpu lè mkpükpu, ẹphe e-buru. Unu anúkwapho ndu Lívayi ono ali eka iphe-edobe phẹ a-kpajẹ nri lè mgburugburu mkpükpu lè mkpükpu ono, aa-nụ phẹ ono. ³ Mkpükpu ono g'ọ ha bẹ a-buru eka ipfu Lívayi e-buru eburu; ali ono aburu eka eswi phẹ; mè eku phẹ; mékpo iphe-edobe phẹ l'ophu a-noduje ata nri. ⁴ Ali eka ono, unu a-nụ ipfu Lívayi g'iphe-edobe phẹ kpajẹ nri ono bẹ a-dụ ụnu ntụ-ókpa ẹto lè ntụ-ókpa ụkporo iri l'ise. Oo-shi l'azụ ighbulọ mkpükpu ono nodu gbaa mgburugburu.

⁵ “Uzo ẹnyanwu-awawa azụ mkpükpu ono bẹ unu a-tụta ụnu ntụ-ókpa ẹsaa lè ntụ-ókpa ụkporo iri; unu atụta ụnu ntụ-ókpa ise l'uzo ndohali azụ mkpükpu ono. Unu atụta ụnu ntụ-ókpa ise l'uzo ẹnyanwu-ariba azụ mkpükpu ono; tụta ụnu ntụ-ókpa ise l'uzo isheli mkpükpu ono. Mkpükpu phẹ ono anodu l'echilabọ. Azụ

mkpükpu ono aburu eka iphe-edobe phę ataję nri. ⁶ Mkpükpu ishii l'ime m kpükpu ono, unu a-nü ipfu Lívayi ono bę a-buru m kpükpu eka aa-noduje ezeru ndzü. Onye gburu ọchi; l'o gbaru laa lę m kpükpu ono je anodu zeeru ndzü. Unu anufua phę ụkporo m kpükpu labo lę m kpükpu labo ọzo yeköberu phę lę m kpükpu ono. ⁷ Mkpükpu, unu a-nü ipfu Lívayi bę akpakota du ụkporo m kpükpu labo lę m kpükpu esanato; yele alị eka iphe-edobe phę a-noduje akpa nri. ⁸ A bya lę m kpükpu, unu e-shi l'alị ụnwu Ízurelu nü ipfu Lívayi ono; unu shikwa l'ipfu ọphu alị phę ha shii nü phę m kpükpu, du igwerigwe. Unu eshi l'ipfu ọphu alị phę pehuru nü-pete phę m kpükpu. Oo epho g'oke alị ndu noṇu habe bụ g'aa-nü-beru ipfu Lívayi ono m kpükpu ọbu.”

*Mkpükpu, onye gburu nemadzu
a-noduje ezeru ndzü*
(Dit 4:41-43; 19:1-13; Jios 20:1-9)

⁹ Chipfu su Mósisu: ¹⁰ “Pfuaru ndu Ízurelu su phę: Unu -daephō enyimu Jiódanu bahü l'alị Kénanu; ¹¹ unu hōta m kpükpu, unu a-noduje ezeru ndzü; mbụ eka bụ: onye -gbua nemadzü; ebe o lekebedüru enya; l'o gbaru laa eka ono. ¹² Mkpükpu ono a-buru unu eka unu a-noduje zeeru ndzü; gbalaaru onye agwata ụgwo ọchi; g'onye ono, gburu nemadzü ono ta nwụhu jeye teke ọo-futa bya apfuru l'iphu edzudzu-oha g'e kpee ya ikpe. ¹³ O buru m kpükpu ishii ono, unu a-nü ipfu Lívayi ono a-buru m kpükpu ezeru ndzü ọbu. ¹⁴ Unu a-nü m kpükpu, ee-zejeru ndzü

ono ẹto l'azụ enyimu Jiódanu azụ iya ọwa-a; unu anụ ẹto ọzo l'alị Kénanu. ¹⁵ Mkpükpu ishii ono bẹ a-buru mkpükpu ẹka ndu Ízurelu; mẹ ndu abụdu ndu Ízurelu; mẹ ndu lwarụ alwalwa, bu l'echilabọ phẹ a-gbabajẹ je anodu zeeru ndzụ. Ọ bụru onye gburu nemadzụ; ẹbe o lekebedụru enya; bẹ a-gbajeru laa l'ẹka ono.

¹⁶ "Obenu lẹ-a; ọ -buru lẹ nemadzụ bụ iphe-ígwè bẹ o gude chigbua nemadzụ ibiya; bẹ onye ọbu bùakwaa onye gburu ọchi. Onye ono, gburu ọchi ono lafutajekwa l'ọchi, o gburu. ¹⁷ Ozoo ọ -buru l'o nweru onye tịrụ nemadzụ mkpuma tugbua ya; bẹ onye ọbu bùakwaa onye gburu ọchi. Onye ono, gburu ọchi ono lafutajekwa l'ọchi, o gburu. ¹⁸ Ozoo l'o nweru onye wotaru oshi chia nemadzụ; woru iya chigbua; bẹ onye ọbu bùakwaa ọchi bẹ o gburu. Onye ono, gburu ọchi ono lafutajekwa l'ọchi, o gburu. ¹⁹ Onye bụ iya agwata ụgwo ọchi ono bẹ ee-gbu onye ono, gburu ọchi ono. Mbụ-a; g'onye ono, bụ iya agwata ụgwo ọchi ono gbua ya l'ẹka o jepfukpooru iya.

²⁰ "Onye gude kẹle nemadzụ bẹ dù iya ashị; o nwutsua ya; ọ nwụhu; ozoo l'ọ kwaberu enya tịa ya iphe shi nno tugbua ya; ²¹ ozoo gude kẹle yele onye ọbu dù l'opfu; o je echia ya ẹka chigbua ya; bẹ onye ono, chigburu nemadzụ ono bẹ e gbufutajékwa; noo kẹle o gburu ọchi. Onye agwata ụgwo ọchi ono e-gbu onye ono, gburu ọchi ono teke o jepfuru iya.

²² "Ole ọ -buru l'o nweru onye nwutsuru nemadzụ l'ọtulupfu; ọ nwụhu; ọphu ọ bụdu lẹ

yele onye ọbu dụ l'opfu; ọzoo l'o to lekebeduru enya tua ya iphe; ²³ ọzoo l'ọo mkpuma, a-dụ ike tugbua nemadzụ bẹ ọ to hụmaduru onye ono; ọ tịa ya woru onye ono tugbua; bẹ eshi ọphu onye ono, ọ tụ-gburu ono bẹ yele iya ta adụdu l'opfu; ọphu ọ gbaduru enya gẹ ya meka ya iphe; ²⁴ g'edzudzu-oha kpeshiaru iya onye ono, gburu nemadzụ ono yele onye ono, agwata ụgwo ọchi onye ono, o gburu ono. Waa g'ee-gude doshiaru phẹ iya baa: ²⁵ G'edzudzu-oha nafuta onye ono, gburu nemadzụ ono l'eka onye ono, bụ iya agwata ụgwo ọchi onye ono, o gburu ono; ẹphe eduru iya je edobephu azụ lẹ mkpükpu ono, aa-noduje ezeru ndzụ ono, bụ eka ọ gbaru laa. Ọ nodu lẹ mkpükpu, aa-noduje ezeru ndzụ ono jeye teke onye-ishi ndu-uke Chileke, bụ onye ono, a wuru manụ, dụ nsọ l'ishi a-nwụhu. ²⁶ Ole ọ -bụru l'onye ono, gburu ọchi ono bẹ nweru teke ọ nonyaru; ọ kpoghata oke mkpükpu, ọ nọ ezeru ndzụ ono; mbụ mkpükpu ono, ọ gbaru je anodu ono; ²⁷ onye ono, bụ iya agwata ụgwo ọchi ono -humia iya l'oke azụ mkpükpu, ọ nọ ezeru ndzụ ono; ọ -bụru l'onye ono, bụ iya agwata ụgwo ọchi ono bẹ gburu iya nụ; bẹ ikpe ọchi ta anmakwaru iya. ²⁸ Noo kélé onye ono, gburu ọchi ono nodufutaje lẹ mkpükpu, ọ nọ ezeru ndzụ ono jeye teke onye-ishi ndu-uke Chileke a-nwụhu. Ọo ẹpho; onye-ishi uke Chileke -nwụhuada tème l'ọ lawarọ alị iya. ²⁹ Iphe ono a-bụkotaru omelali, a tọru ọkpa iya, a-dụru ọgbomogbo l'eka unu bukötakpoo.

³⁰ “Ọo ya bu l'iphe, bụ onye gburu nemadzụ; bẹ onye ono gburu nemadzụ ono bẹ e gbufutaje

egbugbu; m'ọ -bụru l'ọ dụru ndu agba iya ekebe ọchi, o gburu. Ole g'ọ tọ bükwa ekebe, onye lanụ agba bẹ ee-gude gbua nemadzụ. ³¹ G'ọ tọ dükwa iphe, unu a-natajẹ g'e gude gbata ndzụ onye gburu ọchi, bụ onye ọ gbaru g'ọ nwụhu anwụhu. E gbufutajẹ iya egbugbu. ³² Onye gbaru laa lẹ mkpükpu, eezejeru ndzụ; bya eworu iphe nụ l'ugwo g'a haa ya g'ọ laa alị phẹ teme onye-ishi ndu-uke Chileke anwụhu; unu ta natakwa iya iphe ọbu. ³³ Unu te emerwụshikwa alị ono, unu eje eburu ono emerwụshi; noo kélé mee ọchi aturwujekwa alị. O tọ dudu g'ee-shi pfua ugwo ejo-iphe alị eka e gburu ọchi; gbahaephō l'e gburu onye ono gburu ọchi ono. ³⁴ Unu ta turwukwa alị ono, unu eje eburu ono; noo kélé mbędua, bụ Chipfu bẹ bu l'echilabọ unubę ndu Ízuręlu.”

36

Òkè alị ụnwada Zelofehadu (Dit 27:1-11)

¹ Ndu-ishi l'enya-unuphu l'unuphu, nogbaa l'ipfu Giladu bya abyapfuta Mósisu; mẹ ndu-ishi l'enya-unuphu l'unuphu ndu Ízuręlu. Giladu bụ nwa Makiya; Makiya bụru nwa Manásę. Manásę l'onwiya bẹ shi l'ọnulo Jiósefu. ² Ephe byapfuta phẹ bya asụ: “Chipfu bẹ sụru gẹ gube nnajiuphu anyi, bụ Mósisu tịa ido gude washịa alị ono keeru ndu Ízuręlu g'ọ bụru oke alị phẹ. Chipfu sükwaphe gẹ gube nnajiuphu anyi woru oke alị ọphu rwuberu Zelofehadu, bụ nwune anyi woru nụ ụnwada iya. ³ Ole-a; ọ -bụru l'o nweru

onye shi l'ipfu ozo, no lę Ízuręlu; bya alüta phę; ɔniya bụ l'aa-güfu okiphe phę l'ime okiphe, shi lę ndiche anyi phę; je eworu yeköbe lę k'ipfu ono, ephe larü ji ono. Qo ya bụ; eeshi nno wofu iphe l'okiphe, anyi ketarü. ⁴ O -rwuepho l'apha-ęhu-ütso kę ndu Ízuręlu; ee-wota okiphe phę yeköberu ipfu ono, ephe larü ji ono. Okiphe phę bę aa-güfu l'okiphe ipfu nna anyi phę.”

⁵ Töbudu iya bụ; Mósisu bya epfuaru ndu Ízuręlu iphe, Chipfu pfuru iya sụ: “Iphe, ipfu ụnwu Jiósəfu epfu bę pfukwaru nhamunha. ⁶ Wakwa iphe, Chipfu pfuru l'opfu ęhu ụnwada Zelofehadu ba. O suru: G'ephe lürü onye dükwoo phę ree. Ole ęka ephe a-lụ ji bụ l'ęnya-unuphu ipfu nna phę. ⁷ G'okiphe ndu Ízuręlu te shikwa l'ipfu dasweru ipfu. Iphe, bụ ndu Ízuręlu bę e-gudeshichaa okiphe, ephe ketarü l'ipfu nna phę. ⁸ Iphe, bụ nwa nwanyị, ketarü oke l'ipfu Ízuręlu bę lufutaje ji l'ipfu nna iya; k'ophu ee-shi nno g'iphe, bụ ndu Ízuręlu nwekötaru okiphe nna phę. ⁹ Qo ya bụ l'òkè-iphe te eshidu l'ipfu adasweru ipfu ozo; noo kele ipfu nōnu lę Ízuręlu bę e-gudeshi òkè-iphe nkephę.”

¹⁰ O bürü iphe ono, Chipfu pfuru Mósisu ono bę ụnwada Zelofehadu meru. ¹¹ Noo kele ụnwada Zelofehadu ono, ępha phę bụ Mahula; mę Tıza; mę Högula; mę Milika; waa Nuwa bę bụ ụnwu nwune nna phę lürü phę. ¹² A lürü phę lübata l'ipfu ụnwu Manásę, bụ nwa Jiósəfu; okiphe phę nōdu g'o nō l'ipfu nna phę.

¹³ Noo ekemu, Chipfu türü; mę omelalị, ọ

Ógú 36:13

cxlix

Ógú 36:13

gbẹ́ Mósisu l'èka nü ụnwu Ízurèlu lẹ baswaa
ali Mówabu; l'agugá ẹnyimu Jiódanu lẹ mgboru
Jieriko bụ ono.

cl

**Bayiburu Izii
Izii: Bayiburu Izii Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d